ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΚΗΡΥΞ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΙΕΡΑΣ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗΣ ΘΥΑΤΕΙΡΩΝ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΗΣ ΒΡΕΤΑΝΙΑΣ
Έτος Ίδρύσεως 1964 Τρίτη Περίοδος Μάϊος - Ίούνιος 1992 Άριθμός Τεύχους 44-45

ΟΙ ΔΩΔΕΚΑ ΑΠΟΣΤΟΛΟΙ

Η ΠΕΝΤΗΚΟΣΤΗ, 1547 - ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΑΓΙΟΥ ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ, ΑΓΙΟΝ ΟΡΟΣ

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑΝ ΤΗΣ ΟΜΟΓΕΝΕΙΑΣ ΜΕΓΑΛΗΣ ΒΡΕΤΑΝΙΑΣ
5 CRAVEN HILL, LONDON W2 3EN TELEPHONE: 071-723 4787 FAX: 071-224 9301

ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΚΗΡΥΞ

Έτος Ίδρύσεως 1964
Τρίτη Περίοδος Άριθμός Τεύχους 44-45

Μάϊος - Ιούνιος 1992

Έτήσια Συνδρομή £10
Διευθύνεται άπό Συντακτική Επιτροπή

5 Craven Hill, London W2
Tel:071-723 4787 Fax:071-224 9301

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Σελ.

ORTHODOX HERALD

OFFICIAL PUBLICATION OF THE ARCHDIOCESE
OF THYATEIRA AND GREAT BRITAIN

5 Craven Hill, London W2. Telephone: 071-723 4787 Fax: 071-224 9301

First Published 1964 Third Period May - June 1992 No. 44-45

Η Α.Θ. Παναγιότης ο Οικουμενικός Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαίος καλωσορίζει την Α.Β.Υ. τον Δούκα του Εδιμβούργου Φίλιππο στην Θεολογική Σχολή Χάλκης όπου πραγματοποιήθηκε Συνέδριο για το Περιβάλλον.

Ο Πρίγκηπας Φίλιππος στο Οικουμενικό Πατριαρχείο.

Σεμινάριο για το Περιβάλλον στη Θεολογική Σχολή Χάλκης

Την Κυριακή, 31 Μαΐου 1992, στις 4.30 μμ, η Α.Β. Υψηλότης ο Πρίγκηπας Φίλιππος του Εδιμβούργου επισκέφθηκε το Οικουμενικό Πατριαρχείο, όπου συναντήθηκε με την Α.Θ. Παναγιότητα τον Οικουμενικό Πατριάρχη κ.κ.Βαρθολομαίο και τα λοιπά μέλη της Αγίας και Ιεράς Συνόδου του Κέντρου της Ορθοδοξίας.

Τον Πρίγκηπα Φίλιππο, ο οποίος μετέβη στην Κωνσταντινούπολη ως προσκεκλημένος του Οικουμενικού Πατριαρχείου για να μετάσχει στο οργανωθέν στη Θεολογική Σχολή της Χάλκης μονοήμερο Σεμινάριο για την προστασία του περιβάλλοντος, υποδέχθηκαν στο αεροδρόμιο της Πόλης οι Σεβασμιώτατοι Μητροπολίτες Γέρων Χαλκηδόνος κ. Ιωακείμ, Κολωνίας κ. Γαβριήλ και Φιλαδελφείας κ. Μελίτων. Ακολούθως κατευθύνθηκαν όλοι στον Πάνσεπτο Πατριαρχικό Ναό του Αγίου Γεωργίου στο Φανάρι, όπου ετελέσθη πανηγυρική δοξολογία προεξάρχοντος του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Γέροντος Χαλκηδόνος κ. Ιωακείμ. Στη συνέχεια ο Πρίγκηπας Φίλιππος οδηγήθηκε στο Μέγα Συνοδικό του Πατριαρχικού Οίκου όπου εγένετο δεκτός από την Α.Θ. Παναγιότητα τον Οικουμενικό Πατριάρχη κ.κ.Βαρθολομαίο, τα λοιπά μέλη της Αγίας και Ιεράς Συνόδου, τους παρεπιδημούντες Αρχιερείς και λοιπούς προσκεκλημένους, μεταξύ των οποίων οι κ.κ. Κώστας Καρράς, Κωνσταντίνος Αγγελόπουλος, Martin Parker και Κρίτων Τζούρης.

Το βράδυ της Κυριακής, εξ άλλου, ο Πρίγκηπας Φίλιππος παρεκάθησε στην Πατριαρχική Τράπεζα, στην οποία επίσης παρεκάθησαν, εκτός από τα μέλη της Αγίας και Ιεράς Συνόδου του Οικουμενικού Πατριαρχείου, ο Πρέσβυς της Αγγλίας στην Άγκυρα, ο Γενικός Πρόξενος της Αγγλίας στην Κωνσταντινούπολη, ο Βοηθός Νομάρχης Κωνσταντινουπόλεως και περί τους 20 προσκεκλημένους, μεταξύ των οποίων και ο Σεβασμιώτατος Αρχιεπίσκοπος Θυατείρων και Μ. Βρετανίας κ. Γρηγόριος, ο οποίος είχε προσκληθεί ειδικά για να μεταβεί στην Κωνσταντινούπολη από τον Παναγιώτατο. Κατά τη διάρκεια του δείπνου αντηλλάγησαν προσφωνήσεις και δώρα μετά του Παναγιωτάτου και του Πρίγκηπα Φιλίππου.

Το Σεμινάριο διεξήχθη στη Θεολογική Σχολή της Χάλκης υπό την προεδρία του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Περγάμου κ. Ιωάννη την Δευτέρα, 1η Ιουνίου 1992. Σ' αυτό πήραν μέρος περί τα εκατό πρόσωπα. Την έναρξη εκήρυξε ο Παναγιώτατος, μίλησαν δε επίσης ο Πρίγκηπας Φίλιππος και ο ειδικός περιβαλλοντολόγος ομογενής Καθηγητής του Πανεπιστημίου Κωνσταντινουπόλεως κ. Κρίτων Τζούρης.Μετά τη λήξη των εργασιών του Συμποσίου, το απόγευμα της Δευτέρας, ετελέσθη Μέγας Εσπερινός προεξάρχοντος του Παναγιωτάτου Οικουμενικού Πατριάρχου κ.κ.Βαρθολομαίου στον Ιερό Ναό της Αγίας Τριάδος Χάλκης, ακολούθως δε ο Πρίγκηπας Φίλιππος ανεχώρησε από τη Σχολή επιστρέφων στην Κωνσταντινούπολη.

Η Α.Θ. Παναγιότης ο Οικουμενικός Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαίος και η Α.Β. Υψηλότης ο Δούκας του Εδιμβούργου Φίλιππος στην Ιερά Θεολογική Σχολή Χάλκης.

Ως γνωστό, η Θεολογική σχολή Χάλκης αναγκάστηκε το 1971 να διακόψει τη λειτουργία της κατά διαταγή της Τουρκικής Κυβέρνησης, ελπίζεται όμως ότι σύντομα θα επαναλειτουργήσει για να αποτελέσει και πάλι φάρο και κέντρο της Ορθόδοξης επιστήμης και σκέψης και φυτώριο Ορθοδόξων Θεολόγων με παγκόσμια ακτινοβολία.

Στην εμπεριστατωμένη ομιλία του, ο Παναγιώτατος, αφού εξέφρασε τη χαρά και τις ευχαριστίες του για την αποδοχή από μέρους της Α.Β. Υψηλότητος του Πρίγκηπα Φιλίππου να μετάσχει στο Σεμινάριο, ετόνισε τη σπουδαιότητα που αποδίδει η Ορθόδοξος Εκκλησία στο ζήτημα της προστασίας του περιβάλλοντος. Και οι λόγοι, είπε, "διά το τοσούτον έντονον ενδιαφέρον ημών διά την προστασίαν του φυσικού περιβάλλοντος είναι βαθύτατοι, και θα ηδύναντο να διακριθούν εις δύο βασικάς κατηγορίας: είναι λόγοι θεολογικοί, τουτέστιν λόγοι πίστεως, και λόγοι πνευματικοί, ήτοι λόγοι ευαισθησίας προς τον κόσμον και την εν αυτώ αποστολήν και διακονίαν της Εκκλησίας".

Στην ομιλία του, εξ άλλου, ο Πρίγκηπας Φίλιππος, ο οποίος είναι, ως γνωστόν, Πρόεδρος του Παγκοσμίου Συμβουλίου Προστασίας της Φύσης, εξήρε τη σημασία της Εκκλησίας στην προσπάθεια που καταβάλλει για την προστασία του περιβάλλοντος. Ανεφέρθη ειδικά τόσο στην πνευματική συμβολή του Οικουμενικού Πατριαρχείου στην επίλυση του σπουδαιοτάτου αυτού, αλλά και τόσο επείγοντος θέματος, όσο και στα πρακτικά μέτρα που λαμβάνονται από το Κέντρο της Ορθοδοξίας με τη δημιουργία προτύπων θερινών Σεμιναρίων στη Χάλκη, αλλά και την εισαγωγή ειδικών μορφών καλλιεργείας φυτικών τροφών στο Άγιο Όρος.

Υπενθυμίζουμε εδώ ότι το Οικουμενικό Πατριαρχείο, με πρωτοβουλία του αοιδίμου Πατριάρχη Δημητρίου Α', έχει ήδη θεσπίσει την 1η Σεπτεμβρίου, που συμπίπτει με την έναρξη του Εκκλησιαστικού Έτους, ως ημέρα προσευχής και εορτής για την προστασία του περιβάλλοντος. Η δε Ορθόδοξη Εκκλησία πρωτοστατεί διεκκλησιαστικώς στην επείγουσα αυτή και τόσο επιβεβλημένη κίνηση για τη σωτηρία της γης από την επικίνδυνη μόλυνση και την άσκοπη καταστροφή της θείας αυτής δημιουργίας που είναι ο πλανήτης μας. Προς το σκοπό, άλλωστε, αυτό είχε γίνει στην Κρήτη και το πρώτο στο είδος του Πανορθόδοξο Σεμινάριο για το περιβάλλον, το Νοέμβριο 1991, με πρωτοβουλία και πάλιν του Οικουμενικού Πατριαρχείου. Στο Σεμινάριο εκείνο, στο οποίο μετέσχε επίσης ο Πρίγκηπας Φίλιππος, έχουν τεθεί τα θεμέλια για τη μελλοντική δραστηριότητα της Ορθόδοξης Εκκλησίας στο νευραλγικό αυτό πρόβλημα της προστασίας του φυσικού πλούτου και της ομορφιάς του πλανήτη μας

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΗ ΑΠΟΔΕΙΞΙΣ ΤΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟΝ ΒΟΗΘΗΤΙΚΩΝ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΩΝ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗΣ ΘΥΑΤΕΙΡΩΝ ΚΑΙ Μ. ΒΡΕΤΑΝΝΙΑΣ

Ἱερώτατε Ἀρχιεπίσκοπε Θυατείρων καί Μεγάλης Βρεταννίας, ὑπέρτιμε καί ἔξαρχε Δυτικῆς Εὐρώπης, ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι ἀγαπητέ ἀδελφέ καί συλλειτουργέ τῆς ἡμῶν Μετριότητος κύριε Γρηγόριε, χάρις εἴη τῇ ὑμετέρᾳ Ἱερότητι καί εἰρήνη παρά Θεοῦ.

Ἀσμένως ἐπληροφορήθημεν ἐκ τοῦ ἀπό ιδ' τοῦ παρελθόντος μηνός Μαΐου γράμματος τῆς ὑμετέρας ἀγαπητῆς ἡμῖν Ἱερότητος περί τοῦ προγραμματισθένος διά τήν κ' τρέχοντος μηνός Ἰουνίου Συνεδρίου τῶν Βοηθητικῶν, ἐξ εὐγενῶν κυριῶν καί δεσποινίδων δέ συγκροτουμένων, εὐλογημένων Ἀδελφοτήτων τῶν Κοινοτήτων τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς, δι'ἣν συνάντησιν καί ἐξαιτεῖσθε τάς εὐχάς καί εὐλογίας τῆς Μητρός Ἐκκλησίας.

Εἰς ἀπάντησιν, εὐχαρίστως ἀνταποκρινόμενοι εἰς τήν ἀπευθυνθεῖσαν ἡμῖν εὐλαβῆ παράκλησιν ταύτην, προαγόμεθα διά τῶνδε τῶν Πατριαρχικῶν ἡμῶν Γραμμάτων ἵνα ἐκφράσωμεν τήν εὐαρέσκειαν τῆς Μητρός Ἐκκλησίας καί ἡμῶν προσωπικῶς ταῖς ἀγαπηταῖς κυρίαις καί δεσποινίσι τῶν Βοηθητικῶν Ἀδελφοτήτων τῆς θεοσώστου ἐπαρχίας τῆς ὑμετέρας Ἱερότητος, συγχαρῶμεν δ'ἅμα ἀπό καρδίας αὐταῖς μέν ἐπί τῷ ἐπιτελουμένῳ ἔργῳ, εἰς βοήθειαν καί ἀνακούφισιν ἐν τῇ ἀσκήσει τῆς ποιμαντορικῆς αὐτῆς εὐθύνης,τῇ ὑμετέρᾳ Ἱερότητι δέ ἐπί ταῖς ἀξίαις συνεργάτισιν αὐτῆς ταύταις.

Ἀπονέμοντες δέ πάσαις ταῖς ἀγαπηταῖς κυρίαις καί δεσποινίσι τῶν Βοηθητικῶν Ἀδελφοτήτων τῆς ἐπαρχίας ὁλόθυμον τήν πατρικήν καί Πατριαρχικήν ἡμῶν εὐλογίαν καί εὐχήν, εὐχόμεθα ὑπέρ εὐοδώσεως καί πλήρους ἐπιτυχίας τῶν ἐργασιῶν τοῦ Συνεδρίου καί δικαιώσεως τῶν ἐπ' αὐτοῦ ἐλπίδων καί προσδοκιῶν, καί ἐπικαλούμεθα ἐπί τήν ὑμετέραν ἀγάπην καί ἐπί πάσας τάς συνεργαζομένας καί μετεχούσας αὐτοῦ τήν χάριν τοῦ Πανάγαθου Θεοῦ καί ἄπειρον Αὐτοῦ ἔλεος.

1992 Ἰουνίου ιη'.

Ο Κωνσταντινουπόλεως αγαπητός εν Χριστώ αδελφός Βαρθολομαίος

ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΒΟΗΘΗΤΙΚΩΝ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΩΝ ΙΕΡΑΣ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗΣ ΘΥΑΤΕΙΡΩΝ ΚΑΙ Μ. ΒΡΕΤΑΝΙΑΣ

Προς τους Ευλαβεστάτους Ιερείς και Διακόνους, Αξιοτίμους Προέδρους και τα Μέλη των Βοηθητικών Αδελφοτήτων των Κοινοτήτων και των Εκκλησιών της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Θυατείρων και Μ. Βρετανίας.

Χάρις και Έλεος παρά του Αναστάντος εκ νεκρών Σωτήρος Χριστού.

Αγαπητοί Συνεργάτες και Συνεργάτισσες,

ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ

Με ιδιαίτερη χαρά επικοινωνούμε μαζί σας για να σας κάνουμε κοινωνούς και συμμετόχους στις σκέψεις και αποφάσεις μας. Σας πληροφορούμε ότι διοργανώνουμε Συνέδριο των Βοηθητικών Αδελφοτήτων και λοιπών Φιλανθρωπικών Σωματείων Κυριών και Δεσποινίδων των Κοινοτήτων και Εκκλησιών της Ιεράς Αρχιεπισκοπής μας.

Το Συνέδριο θα πραγματοποιηθεί το Σάββατο, 20 Ιουνίου 1992, στους χώρους του Καθεδρικού Ναού Αγίας Σοφίας Λονδίνου, Moscow Rd, Bayswater W.2.
Tel. 071. 229-7260. Οι εργασίες του Συνεδρίου θα διεξαχθούν σύμφωνα με το Πρόγραμμα που ακολουθεί.
Συμβουλεύουμε πατρικά τους Ιερείς, σε συνεργασία με το Προεδρείο της Β. Αδελφότητος της Κοινότητός τους, να ορίσουν τους Αντιπροσώπους τους στο Συνέδριο. Για να διευκολυνθούμε στη διοργάνωση του Συνεδρίου και τη φιλοξενία θα πρέπει να συμπληρώσετε την εσώκλειση δήλωση και να την αποστείλετε στα Γραφεία της Αρχιεπισκοπής.

Ιδιαίτερα συστήνουμε στους Προϊσταμένους των Ναών - εκεί που δεν υπάρχει ή δεν είναι διοργανωμένη επαρκώς η Βοηθητική Αδελφότητα - να προβούν στις αναγκαίες ενέργειες για ίδρυση, ή την αναδιοργάνωσή της και την εκλογή πλήρους Επιτροπής της Τοπικής σας Β. Αδελφότητος.
Επίσης συμβουλεύουμε τους Ιερείς να κοινοποιήσουν από άμβωνος τη σύγκληση του Συνεδρίου Β. Αδελφοτήτων και με λίγα και απλά λόγια να διαφωτίσουν το Εκκλησίασμα και γενικώτερα το Ποίμνιό τους γύρω από τη σπουδαιότητα των Φιλανθρωπικών Γυναικείων Σωματείων και του ωραίου έργου που καλείται πάντα να επιτελεί ο γυναικείος κόσμος μας.
Να γίνει δε προσπάθεια και έκκληση όπως επιστρατευθούν νέα πρόσωπα για να επανδρώσουν τις κατά τόπους Β. Αδελφότητες Κυριών και Δεσποινίδων της Εκκλησίας μας στη Μ. Βρετανία.
Επιβάλλεται όπως εξαρθεί και δημοσίᾳ η μεγάλη προσφορά του γυναικείου μας κόσμου στην πρόοδο της Εκκλησίας, την ανάπτυξη της Χριστιανικής και Ελληνικής Παιδείας και την εξάσκηση της φιλανθρωπίας και ευποιΐας στη Χώρα της Παροικίας μας, ως και στη διατήρηση και προστασία των Πολιτιστικών χαρακτηριστικών μας και την προώθηση των δικαίων μας στο Ηνωμένο Βασίλειο.
Θα αναμένουμε την αμέριστη συμπαράσταση και την ενεργό συμμετοχή και παρουσία σας στο Συνέδριο και διατελούμε μετά πολλής εν Κυρίω αγάπης και ευχών.

Λονδίνο 18/5/1992

Ο Αρχιεπίσκοπος Θυατείρων και
Μεγάλης Βρετανίας Γρηγόριος

Από το Τέταρτο Συνέδριο Βοηθητικών Αδελφοτήτων της Ιεράς Αρχιεπισκοπής. Ο Θεοφιλ. Επίσκοπος Διοκλείας κ. Κάλλιστος προσφωνεί τους Συνέδρους.

Π ρ ό γ ρ α μ μ α

Εργασιών Τετάρτου Συνεδρίου Βοηθητικών Αδελφοτήτων Ιεράς Αρχιεπισκοπής Θυατείρων και Μ. Βρετανίας

Σάββατο, 20 Ιουνίου 1992 – Χώροι Καθεδρικού Ναού Αγίας Σοφίας

09.00-10.40 π.μ. Αρχιερατική Θεία Λειτουργία
10.40-11.00 π.μ Πρόγευμα
11.00-11.30 π.μ. Καλωσόρισμα από μέρους του Αρχιεπισκόπου.

Χαιρετισμοί από μέρους των Εξοχωτάτων Πρέσβυ της Ελλάδος κ. Γ. Παπούλια και Υπάτου Αρμοστή της Κύπρουκ. Α. Αγγελίδη.
Της Προέδρου του Ελληνορθοδόξου Φιλανθρωπικού Οργανισμού Ιερ. Αρχιεπισκοπής κ. Χρυσάνθης Πατέρα και άλλων Αντιπροσώπων Γυναικείων Σωματείων και Οργανώσεων της Ομογένειας.

Παρουσίαση των Αντιπροσώπων των Βοηθητικών Αδελφοτήτων Κυριών και Δεσποινίδων, και άλλων Οργανώσεων και Συλλόγων.

Ομιλητής:Ο Σεβ. Αρχιεπίσκοπος Θυατείρων κ. Γρηγόριος
Θέμα:Γενική Έκθεση: Οι Βοηθητικές Αδελφότητες της Ιεράς Αρχιεπισκοπής και η συμβολή τους στην προώθηση της φιλανθρωπίας και την αναβάθμιση της Εκκλησιαστικής και πολιτιστικής μας ζωής και Παιδείας.

Ομιλητής:Ο Θεοφιλ. Επίσκοπος Ζηνουπόλεως κ. Αρίσταρχος

Θέμα: Η συμβολή της Ορθόδοξης γυναίκας στη διατήρηση της παραδόσεως και την πρόοδο της Εκκλησίας και το μέλλον των Αποδήμων στο Ηνωμένο Βασίλειο.

12.30-1.15 μ.μ. Εκθέσεις Αντιπροσώπων Βοηθητικών Αδελφοτήτων

1.155-2.00 Γεύμα

2.00-4.00 Συνέχεια εργασιών του Συνεδρίου

Ομιλητής: Ο Θεοφιλ. Επίσκοπος Τελμησσού κ. Χριστόφορος
Θέμα: Η Ορθόδοξη γυναίκα στη Διασπορά και η διακονία της στο Ναό.

Ομιλητής: Ο Θεοφιλ. Επίσκοπος Διοκλείας κ. Κάλλιστος
Θέμα:Οι σημερινές τάσεις της Εκκλησίας και κοινωνίας γενικώτερα για τη θέση της γυναίκας στη ζωή.

Εκθέσεις Αντιπροσώπων Βοηθητικών Αδελφοτήτων
Προτάσεις, παρατηρήσεις, εισηγήσεις, συμπεράσματα.
Προσευχή - Τέλος Συνεδρίου

Σημείωση: Πλήρης περιγραφή των εργασιών του συνεδρίου (ομιλίες, εισηγήσεις, χαιρετισμοί, κλπ.) θα δημοσιευθούν προσεχώς σε ιδιαίτερο τεύχος.

Πρόσωπα τα οποία μίλησαν στο Συνέδριο των Βοηθητικών Αδελφοτήτων

1) Ύπατος Αρμοστής Κύπρου κ. Α. Αγγελίδης
2) Γενικός Πρόξενος της Ελλάδας κ. Γεώργιος Κωστούλας
3) κ. Χρυσάνθη Πατέρα Πρόεδρος του Greek Orthodox Charity Organisation
4) κ. Καίτη Λεντάκη, πρώην Πρόεδρος του Greek Orth. Charity Organisation
5) κ. Σοφία Κυδωνιέως και κ. Κούλα Λαιμού πρώην Πρόεδροι του Λυκείου των Ελληνίδων
6) κ. Α. Τσαπραλή, Γραμματέας του Φιλοπτώχου Ταμείου της Αγίας Σοφίας Λονδίνου
7) Δρ. Όμηρος Χαπίπης, Πρόεδρος του Παγκοσμίου Συνδέσμου Αποδήμων Ελληνοκυπρίων
8) κ.Ιωάννης Α. Χατζηπατέρας, Πρόεδρος του Greek Shipping Co-operation Committee
9) Κα Ε. Λεβέντη, αντιπρόσωπος των Γονέων του Ελληνικού Κολλεγίου Λονδίνου
10) Ο Σεβ. Αρχιεπίσκοπος κ. Γρηγόριος
11) Ο Θεοφιλ. Επίσκοπος Ζηνουπόλεως κ. Αρίσταρχος
12) Ο Θεοφιλ. Επίσκοπος Τελμησσού κ. Χριστοφόρος
13) Ο Θεοφιλ. Επίσκοπος Διοκλείας κ. Κάλλιστος

Αντιπρόσωποι των Κοινοτήτων

1) Άρτεμις Χρήστου, Πρόεδρος Αγ. Αικατερίνης
2) Μίτσα Αρνή, Πρόεδρος Woolwich
3) Πέπα Ziffo, Αντιπρόεδρος Readin
4) Λ. Πηγιώτου, Πρόεδρος Αποστόλου Βαρνάβα
5) Λήδα Πατίχη, Γραμματέας Αποστόλου Ανδρέα
6) Άννα Νεοκλέους, Πρόεδρος Κοινότητος Liverpool
7) Ελένη Μιχαηλίδου, Πρόεδρος Κοινότητος Croydon
8) Αντιπρόσωπος Συνδέσμου Ελεούσας Καρδιοπαθών (Βάσος Θεοχάρους)

ΤΕΤΑΡΤΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΒΟΗΘΗΤΙΚΩΝ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΩΝ ΙΕΡΑΣ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗΣ ΘΥΑΤΕΙΡΩΝ ΚΑΙ Μ. ΒΡΕΤΑΝΝΙΑΣ

Εἰσήγηση τοῦ Σεβασμιωτάτου Ἀρχιεπισκόπου κ. Γρηγορίου

Τότε ἐρεῖ ὁ βασιλεύς τοῖς ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ·
δεῦτε οἱ εὐλογημένοι τοῦ πατρός μου, κληρονομήσατε
τήν ἡτοιμασμένην ὑμῖν βασιλείαν ἀπό καταβολῆς κόσμου.
ἐπείνασα γάρ, καί ἐδώκατέ μοι φαγεῖν, ἐδίψησα, καί
ἐποτίσατέ με, ξένος ἤμην, καί συνηγάγετέ με, ἐν
φυλακῇ ἤμην, καί ἤλθετε πρός με.
(Ματθαῖος, ΚΕ, 34 - 35).

Μέ ἰδιαίτερη χαρά σᾶς καλωσορίζω, μαζί μέ τούς συνεσκόπους καί συμπρεσβυτέρους μου, στό σημερινό μας Συνέδριο πού γιά τέταρτη φορά διοργανώνει ἡ Ἀρχιεπισκοπή μέ σκοπό νά ἀνανεώσει τή ζωή καί τό ἔργο τῶν Βοηθητικῶν καί Φιλοπτώχων Ἀδελφοτήτων τῆς Ἐκκλησίας καί Ὁμογένειάς μας στή Μεγάλη Βρετανία. Θά ἤθελα ἰδιαίτερα νά σᾶς εὐχαριστήσω ὅλους καί ὅλες πού ἤλθατε σήμερα ὥστε μαζί νά μελετήσουμε τή διακονία μας καί τήν ξεχωριστή προσφορά πού μέ τόσην ἀγάπη καί ἀφοσίωση ἐπιτελεῖτε σεῖς τά γυναικεῖα Σωματεῖα καί Ἐπιτροπεῖες γύρω ἀπό τό σπουδαῖο καθῆκον τῆς φιλανθρωπίας, τῆς εὐποιΐας καί συμπαραστάσεως πρός τούς ἀσθενεῖς, τούς φτωχούς καί ἐμπερίστατους ἀδελφούς μας, τούς ἡλικιωμένους, τή Νεολαία καί τήν Ἑλληνική καί Χριστιανική μας Παιδεία στή Χώρα αὐτή τῆς Παροικίας μας.

Αἰσθάνομαι τόν ἑαυτό μου ἰδιαίτερα εὐτυχῆ καί προνομιοῦχο γιατί ἔχω τήν τιμή νά ποιμαίνω ἕνα τόσο ἐκλεκτό, φιλόθεο καί φιλάνθρωπο Λαό. Ἐσεῖς δέ οἱ γυναῖκες ὄχι μόνο συμπαραστέκεστε μέ δυναμικότητα καί ἔμπρακτα στό ἔργο τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλά καί μᾶς ἐνθαρρύνετε καί συνεχῶς μᾶς ἐμπνέετε μέ τή θερμουργό ἀγάπη σας πρός κάθε ὡραῖο καί ἱερό ἔργο, πού προσπαθοῦμε νά δημιουργήσουμε καί νά πράξουμε γιά τήν Ὁμογένειά μας.

Ἰδιαίτερα θά πρέπει σήμερα σέ τοῦτο τό Συνέδριο νά ἐξάρουμε τήν προσφορά καί τή σπουδαιοτάτη διακονία καί θέση τῆς γυναίκας μέσα στήν Ἐκκλησία, τήν Παιδεία καί τήν φιλανθρωπία στήν κοινωνία, σ'αὐτούς τούς κοσμογονικούς καιρούς πού ζοῦμε. Ἀπασχολεῖ δέ καί προβληματίζει σοβαρά τούς Ἐκκλησιαστικούς Ἄρχοντες ὅλων τῶν Ἐκκλησιῶν τῆς σύγχρονης ἐποχῆς ἡ θέση τῆς γυναίκας στό ἔργο τῆς Ἐκκλησίας. Ἀλλά γι' αὐτό τό ζήτημα θά μᾶς ὁμιλήσουν οἱ ἄλλοι Ὁμιλητές καί εἰδικά ὁ ἅγιος Διοκλείας κ. Κάλλιστος. Θέλω ὅμως σήμερα νά ὑπογραμμίσω τήν καθολική συμμετοχή τῆς γυναίκας τῆς Ὁμογένειας ὄχι μόνο στήν ἀνατροφή τῆς οἰκογένειας, τή συντήρηση καί διαφύλαξή της, ἀλλά πιό πολύ στή συνεισφορά της γιά τήν ἔνταξη καί τήν αὔξηση τοῦ δεσμοῦ τῶν νεωτέρων μέ τήν Ἐκκλησία καί Παράδοσή μας. Γι' αὐτό παράλληλα πρός τό καθαρά φιλανθρωπικό καί κοινωνικό ἔργο πού ἐπιτελεῖται, καί πού ὅλοι μαζί προσπαθοῦμε νά κάμουμε καί νά ἀναπτύξουμε, θά πρέπει νά στρέψουμε τίς σκέψεις καί τίς δραστηριότητές μας καί πρός τήν κατεύθυνση νά βοηθήσουμε τίς γυναῖκες, καί πιό πολύ τίς νεώτερες Μητέρες, ὥστε νά μπορέσουν καλύτερα νά ἀνταποκριθοῦν στίς ἀπαιτήσεις καί τίς ἔκτακτες ὑποχρεώσεις τους πρός τήν Οἰκογένεια, τήν Ἐκκλησία, τήν Κοινωνία καί γενικώτερα τό Γένος καί τή Χώρα πού ἔχουμε υἱοθετήσει σάν δεύτερή μας Πατρίδα.

Ἐπανερχόμενος στήν ἵδρυση καί παρουσία τῶν Γυναικείων Ἀδελφοτήτων τῆς Ἐκκλησίας στό Ἡνωμένο Βασίλειο, εἶναι δίκαιο νά ἀναφέρουμε τήν πρόνοια πού εἶχαν οἱ Κτίτορες τοῦ Καθεδρικοῦ Ναοῦ τῆς Ἁγίας Σοφίας Λονδίνου γιά τήν ὀργάνωση καί ἵδρυση Φιλοπτώχου Ταμείου γιά ἐνίσχυση τῶν ἐμπεριστάτων καί σέ δύσκολες συνθῆκες εὑρισκομένων τότε ὀλιγάριθμων Ὁμογενῶν μας. Ἡ πρωτοποριακή ἐκείνη φροντίδα βρῆκε μιμητές καί ἐνισχύθηκε μέ τήν ἵδρυση καί τή λειτουργία τῶν ἄλλων Ναῶν καί Κοινοτήτων τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς μας, κυρίως κατά τήν τελευταία πεντηκονταετία. Ὁ ἀείμνηστος προκάτοχός μου Ἀθηναγόρας Κοκκινάκης μιμήθηκε τό λαμπρό παράδειγμα τοῦ μακαριστοῦ Πατριάρχου Ἀθηναγόρου Α' τοῦ ἀπό Ἀμερικῆς, ὁ ὁποῖος εἶχε ἱδρύσει τίς φιλοπτώχους Ἀδελφότητες ὅταν ἦταν Ἀρχιεπίσκοπος Ἀμερικῆς. Ὁ ἀοίδιμος Ἀθηναγόρας Κοκκινάκης, μέ τήν ἐγκατάστασή του στήν Ἀρχιεπισκοπή Θυατείρων τό 1964 ἵδρυσε σ'ὅλες τίς Κοινότητες γυναικεῖες φιλανθρωπικές ὀργανώσεις, τίς ὁποῖες ὀνόμασε Βοηθητικές Ἀδελφότητες, ἔχων κατά νοῦν ὅτι θά πρέπει νά εἶναι ὄργανα βοηθητικά τοῦ ἔργου τῆς Ἐκκλησίας. Τοῦτο τό πνεῦμα ὑπηρέτησαν καί συνεχίζουν μέχρι τούτη την ὥρα νά ὑπηρετοῦν οἱ κατά τόπους Βοηθητικές Ἀδελφότητες μέ ἀφοσίωση καί ζῆλο. Ἀλλά καί γιά τούτη τήν προσφορά τῶν Βοηθητικῶν Ἀδελφοτήτων στό καθ' ὅλου ἔργο τῆς Ἐκκλησίας θά μιλήσουν οἱ ἄλλοι ὁμιλητές καί συγκεκριμένα ὁ ἅγιος Ζηνουπόλεως κ. Ἀρίσταρχος καί ὁ ἅγιος Τελμησσοῦ κ. Χριστοφόρος. Ἀναφέρω ὅμως ἐδῶ ὅτι ὁ μεγάλος ἐκεῖνος Ἱεράρχης εἶχε, γιά τόν σκοπόν ἀκριβῶς αὐτό, ὀργανώσει δύο Συνέδρια Β. Ἀδελφοτήτων, τό πρῶτο τό 1968 στό Μέγαρο τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς πού διήρκεσε ἀπό τήν Πέμπτη, 2 Μαΐου, μέχρι καί τό Σάββατο, 4 Μαΐου, καί τό δεύτερο Συνέδριο τό 1977, πού διήρκεσε δύο μέρες, δηλαδή τήν Τετάρτη καί Πέμπτη, 9 καί 10 Μαρτίου. Τό τρίτο Συνέδριο ἔγινε στίς 21 Νοεμβρίου 1981 στό Ναό τοῦ Γενεσίου τῆς Παναγίας Ν. Λονδίνου ἐπί τῆς ἀρχιερατείας τοῦ τέως Ἀρχιεπισκόπου καί προκατόχου μου, νῦν δέ Μητροπολίτη Πισιδίας κ. Μεθοδίου.

Ἐπανερχόμενος στή γενικώτερη προσφορά τοῦ Γυναικείου μας κόσμου στήν Ἀρχιεπισκοπή Θυατείρων, θά πρέπει νά ὑπενθυμίσουμε σέ ἑαυτούς καί ἀλλήλους τή σπουδαία προσφορά τους, ἰδιαίτερα ὅσων δέν ἦταν συντεταγμένες ἄμεσα στίς Βοηθητικές Ἀδελφότητες τῆς Ἐκκλησίας, γιά ἐνίσχυση τῶν προσφύγων τῆς τραγωδίας τῆς Κύπρου πού συνέβη τό 1974 μέ τήν εἰσβολή τῆς Τουρκίας στή Μεγαλόνησο. Νά μήν ξεχάσουμε ἐπίσης τή συμμετοχή τῶν Γυναικῶν σ'ὅλες τίς πολιτιστικές καί πατριωτικές δραστηριότητες τῆς Ὁμογένειας κατά τήν τελευταία τεσσαρακονταετία. Γι' αὐτό ἀποτίουμε φόρο τιμῆς καί ἀγάπης καί βαθειᾶς ἐκτιμήσεως σ'ὅλο τόν Γυναικεῖο κόσμο, ὁ ὁποῖος εἴτε ὀργανωμένος γύρω ἀπό τήν παρεμβολή τῆς Ἐκκλησίας, εἴτε ὀργανωμένα κινούμενος μέσα στά γενικώτερα πλαίσια τῆς Ὁμογένειας τοῦ Ἡνωμένου Βασιλείου, ἐργάστηκε καί ἐργάζεται φιλότιμα, ἀλλά καί μέ θαυμάσιο τρόπο ἐξωτερικεύει τά φιλάνθρωπα, εὐγενῆ, φιλοπρόοδα καί πατριωτικά αἰσθήματα καί τή βούλησή του πρός κάθε κατεύθυνση καί σ'ὅλους τούς Τομεῖς τῆς ἀνθρώπινης κοινωνικῆς δραστηριότητος τῆς ζωῆς μας στό Ἡνωμένο Βασίλειο.

Τό Συνέδριο αὐτό φιλοδοξεῖ, λοιπόν, ἀλλά καί θά πρέπει νά ἔχει σάν σημαία καί στόχο του ἀφ' ἑνός μέν τήν ἀναγνώριση τῶν μεγάλων ὑπηρεσιῶν τοῦ Γυναικείου κόσμου γιά τήν ἀναβάθμιση τῆς φυσικῆς καί πνευματικῆς μας παρουσίας σέ τοῦτο τό χῶρο. Ἀλλά ἐπιπλέον στοχεύουμε νά καλέσουμε σέ σταυροφορία ὅλον τό Γυναικεῖο κόσμο νά συστρατευθεῖ περισσότερο καί σέ μεγαλύτερο βαθμό, ἀλλά καί σέ βάθος γιά νά συμμεριστεῖ τά προβλήματα τῆς Ὁμογένειας στό σύνολό της. Χωρίς νά παραμελεῖτε τό κύριο σας ἔργο ὡς Ὀργανώσεις ἄμεσα συνδεδεμένες μέ τήν Ἐκκλησία καί τίς κατά τόπους Κοινότητες - τό ὁποῖον εἶναι φιλανθρωπία, τό νόημα καί τό

γράμμα τῆς ὁποίας σημαίνει ἀγάπη, πρόνοια, φιλία καί φροντίδα γιά τόν ἄνθρωπο - τόν ἀσθενῆ, τόν ἡλικιωμένο, τόν φτωχό καί ἐμπερίστατο ἀδελφό, γενόμενες ἔτσι ὁ βιβλικός Σαμαρείτης, - θά πρέπει λίγο νά ἐπεκτείνετε τίς δραστηριότητες καί τό δυναμισμό καί τή φαντασία σας καί σέ ἄλλους τομεῖς: Καί ἐξηγοῦμαι:

α) Συστηματική φροντίδα καί πιό ὀργανωμένη μέριμνα καί στοργή γιά τούς Ἡλικιωμένους. Στήν ἑπόμενη δεκαετία θά ἀποτελέσει ὀξύτατο πρόβλημα γιά ὅλους μας ἡ πιό συμπαθής τάξη τῶν ἡλικιωμένων ἀδελφῶν, οἱ ὁποῖοι ἀποτελοῦν τήν τρίτη ἡλικία. Σέ συνεργασία μέ τούς κατά τόπους Ἐφημερίους ἀλλά καί μέ τίς Τοπικές Ἀρχές τοῦ τόπου θά πρέπει νά ληφθεῖ μεγαλύτερη μέριμνα γιά τούς ἡλικιωμένους. Ἐάν θά μποροῦσα νά ἐκφράσω μερικές σκέψεις σ'αὐτό τό Κεφάλαιο θά ἔλεγα τά πιό κάτω:

Ὀργάνωση τακτικῶν συγκεντρώσεων γι' αὐτούς μέ φαγητό, τσάϊ, ψυχαγωγία κλπ. Ἐπισκέψεις σέ κείνους οἱ ὁποῖοι εἶναι ἀπόκληροι, φτωχοί, στεροῦνται θαλπωρῆς ἀπό τούς δικούς τους. Φροντίδα γιά ἐκκλησιασμό, θεία Κοινωνία, Προσευχή, Ἐπικοινωνία, φιλική, ἀνθρωπιστική.

β) Συστηματικώτερες ἐπισκέψεις σέ Νοσοκομεῖα καί μέριμνα μεγαλύτερη γιά κείνους πού ἔρχονται, σέ προσωρινή βάση, ἀπό τήν Ἑλλάδα καί Κύπρο, ἀλλά καί γιά κείνους πού προέρχονται καί ἀποτελοῦν τήν Ὁμογένεια. Εἶναι σάρκα καί ὀστά τῆς πολυπληθοῦς Ὁμογενείας τῆς Μ. Βρετανίας καί στεροῦνται ἰδίως συγγενῶν καί φίλων. Εἶναι περιττό νά ὑπενθυμίσω ὅτι μέ τό ἄνοιγμα τῶν Συνόρων τῆς Ἠπείρου τῆς Εὐρώπης καί τό γκρέμνισμα τοῦ τείχους πού χώριζε καί διαιροῦσε τήν Δυτική καί Ἀνατολική Εὐρώπη, θά αὐξηθοῦν τά προβλήματα αὐτῶν τῆς μορφῆς πού ἀνέφερα πιό πάνω. Γι' αὐτό ἐπιβάλλεται νά εἴμαστε ἐνήμεροι καί ἀνάλογα νά προετοιμαστοῦμε. Στό σημεῖο αὐτό λαμβάνω τήν εὐκαιρία νά ἐξάρω τήν προσφορά τοῦ ζεύγους Ἰωάννη καί Δώρας Κρητικοῦ γιά τήν ἀγορά καί συντήρηση τοῦ νέου ξενῶνος τῆς Ἁγίας Φιλοθέης. Θέλω ἐπίσης νά συγχαρῶ τούς Διοικοῦντες καί ὅσους ἔχουν τήν καθημερινή μέριμνα λειτουργίας τούτου τοῦ ξενῶνος πού φέρει τό ὄνομα τῆς μεγάλης Ἁγίας τοῦ Γένους τῶν Ἑλλήνων, τῆς Φιλοθέης, ὥστε νά λειτουργεῖ ὁμαλά καί ἀπρόσκοπτα πρός ἐξυπηρέτηση τῶν ἐξ Ἑλλάδος καί Κύπρου Ὁμογενῶν. Στό σημεῖο αὐτό θά πρέπει νά μνημονεύσω τίς ἄλλες σχετικές δραστηριότητες πού λαμβάνουν χώρα ἀθόρυβα καί ταπεινά καί μέ τόσην ἀπόδοση καί ἐπιτυχία χάρη στήν ἰδιωτική καί ἄλλη κατά Κοινότητα πρωτοβουλία. Συντελεῖται, ἀγαπητές Ὁμογενεῖς, ἕνα θαυμάσιο κοινωνικό, φιλανθρωπικό ἔργο στόν τομέα τῶν ἀσθενῶν, τῶν ξένων καί ἐμπερίστατων ἀδελφῶν μας, ὥστε θά χρειαζόταν πολύς χρόνος ἐάν ἐπεδίωκα νά τό διεξέλθω λεπτομερῶς.

γ) Νεολαία

Ἕνα σπουδαιότατο Κεφάλαιο πού θά πρέπει νά στρέψει τήν προσοχή ἐσᾶς τῶν γυναικῶν εἶναι ἡ Νεολαία. Παράλληλα πρός τίς καθαρά φιλανθρωπικές σας δραστηριότητες θά πρέπει, μερικές τουλάχιστον, νά ἐπιδοθεῖτε συστηματικώτερα μέ τήν προστασία, τήν καθοδήγηση καί διδασκαλία τῆς Νεολαίας μας. Βέβαια τοῦτο εἶναι ἕνα πολύ μεγάλο Κεφάλαιο καί χρειάζεται συνήθως ἐξειδίκευση. Ἀλλά νομίζω ὅτι θά μπορούσαμε νά ὀργανώσουμε μιά σειρά ἀπό Σεμινάρια γιά νά ἐπιμορφώσουμε τίς γυναῖκες ἐκεῖνες πού εἶναι πρόθυμες νά ἀσχοληθοῦν σοβαρά καί μέ συνέπεια μέ τήν προστασία καί Κατήχηση τῆς Νεολαίας μας. Μέχρι σήμερα ἡ κατήχηση τῶν παιδιῶν καί τῆς Νεολαίας περιορίστηκε στούς Γονεῖς, τίς γιαγιάδες, τούς Κληρικούς, τό Ἀγγλικό - ἡμερήσιο καί τό ἀπογευματινό ἤ Σαββατιανό Ἑλληνικό Σχολεῖο. Νομίζω ὅτι εἶναι καιρός νά κάνουμε κάτι πιό πλατύ, εὐρύτερο πού νά ἀγκαλιάζει καί νά δίνει τήν εὐκαιρία νά συμμετέχει ἐνεργά καί ἐθελοντικά ἡ γυναῖκα, μερικές τουλάχιστον ἀπό σᾶς τίς Ὁμογενεῖς πού διακατέχεστε ἀπό ξεχωριστό ἐνδιαφέρον γιά τά κοινά, καί μάλιστα στά ζητήματα τῆς Παιδείας. Γι' αὐτό θά πρέπει στό κεφάλαιο αὐτό νά ὀργανώσουμε μιά σειρά μαθημάτων γύρω ἀπό τή ζωή, τήν Πίστη, τήν Παράδοση, τήν Ἱστορία καί Λατρεία τῆς Ἐκκλησίας μας. Εἶναι περιττό νά ἐπαναλάβω ὅτι θά πρέπει νά αὐξηθεῖ καί νά μεγαλώσει ἡ ἐθελοντική ὅλων μας προσφορά γιά τά κοινά καί εἰδικώτερα στό ζήτημα τῆς Νεολαίας καί τῆς μεταδόσεως τῆς Πολιτιστικῆς Παραδόσεώς μας στούς Νεωτέρους. Ἀλλά γι' αὐτό τό καυτό καί κεφαλαιώδους σημασίας ζήτημα θά πρέπει νά ἐπανέλθουμε σέ ἄλλη συγκέντρωσή μας ἐπί Πανομογενειακοῦ Ἐπιπέδου.

Πρίν κλείσω τούτη τήν εἰσήγησή μου, θά ἤθελα νά θίξω ἕνα πολύ σπουδαῖο Κεφάλαιο ἀναγκαῖο καί ἀπαραίτητο γιά τό μέλλον τῆς Ἐκκλησίας μας καί τήν ἀνοδική πορεία καί παρουσία τῆς Ὁμογένειας στό Ἡνωμένο Βασίλειο. Τοῦτο τό θέμα εἶναι ἡ ἀνανέωση! Μέ τή λέξη "ἀνανέωση" ἐννοοῦμε τήν ἀναβαθμιστική καί ἐνδυναμωτική, μέ νέο αἷμα, αὔρα καί πνεῦμα πού πρέπει νά διέπει τά ἔργα καί τίς σκέψεις μας. Ἀνανέωση, γιά παράδειγμα, τῶν Ἐπιτροπῶν καί τῶν προσώπων πού ἡγοῦνται τῶν Βοηθητικῶν Ἀδελφοτήτων. Δυστυχῶς πολλοί Ὁμογενεῖς, ἄνδρες καί γυναῖκες, δέν ἔχουμε τή δύναμη νά παραχωρήσουμε τή σκυτάλη σέ ἄλλα πρόσωπα. Ἐνῶ κάνουμε μεγάλες θυσίες, ὑποβαλλόμαστε σέ μεγάλους κόπους, εἴμαστε πρόθυμοι γιά τά κοινά, ἐν τούτοις δέν λαμβάνουμε πρόνοια γιά τό μέλλον. Δέν προγραμματίζουμε ὑπεύθυνα καί ὀργανωμένα γιά τήν ἐπιστράτευση τῶν νεωτέρων στά κοινά καί, στήν περίπτωση αὐτή, γιά τήν ἄγρευση, τό ψάρεμα, τήν κατήχηση τῶν νεωτέρων Γυναικῶν γιά τά ζητήματα τῆς φιλανθρωπίας, τῆς Παιδείας, τῆς Νεολαίας, τῶν Ἡλικιωμένων, τῶν ἀσθενῶν τῆς Κοινότητος καί Ἐκκλησίας. Πολλές φορές ἐνεργοῦμε μοιρολατρικά καί ἀπρογραμμάτιστα. Θέλουμε νά ἐξακολουθοῦμε νά ἐργαζόμαστε καί νά μοχθοῦμε οἱ ἴδιοι, χωρίς νά φροντίζουμε πρακτικά καί οὐσιαστικά γιά τό μέλλον, δηλαδή ποῖοι καί ποῖες θά εἶναι ἐκεῖνες πού θά μᾶς διαδεχθοῦν καί θά συνεχίσουν αὐτά πού μέ τόσους κόπους καί θυσίες ἔχουν γίνει κυρίως ἀπό τούτη τή Γενεά, ἀπό μᾶς τούς ἰδίους.

Βέβαια λέγοντας αὐτά, εἶναι δίκαιο νά ἀναφέρω ὅτι ὑπάρχουν καί οἱ ἐπαινετές ἐξαιρέσεις. Θέλω ὅμως νά θίξω τοῦτο τό ζήτημα γιά νά τονίσω τήν ἀνάγκη καί τή μεγάλη ἀξία καί σπουδαιότητα τῆς ἀνανέωσης καί τῆς ἐπιστράτευσης τῶν νεωτέρων καί ὅσο το δυνατόν περισσοτέρων ὁμογενῶν Γυναικῶν, στά κοινά πού σεῖς μέ τόση φιλοτιμία κάμνετε γιά δεκαετίες πολλές. Ἡ σημερινή ἔντονη καί πανηγυρική σας παρουσία βεβαιώνει τοῦ λόγου τό ἀσφαλές. Εἶμαι βέβαιος ὅτι κάτι θά προσκομίσετε, κάτι θά ὠφεληθεῖτε καί κάτι θά πάρετε μαζί σας φεύγοντας σήμερα ἀπό τοῦτο τό χῶρο γιά νά πᾶτε στά σπίτια καί τίς Κοινότητές σας. Θέλουμε νά πιστεύουμε ὅτι θά αὐξηθεῖ ὁ ζῆλος σας, θά θερμανθεῖ ἡ ἀγάπη σας γιά τά κοινά. Θά γίνετε φορεῖς καί κήρυκες τοῦ πνεύματος, τῆς θυσίας καί τῆς προσφορᾶς γιά τούς ἄλλους, γιά τά ἱερώτερα καί ἀξιώτερα πράγματα τῆς ζωῆς μας.

Γι' αὐτό κάνουμε ἔκκληση σέ ὅλες τίς Κυρίες νά βοηθήσετε, νά ἐργαστεῖτε μέ ἐνθουσιασμό γιά νά ἔλθουν πιό κοντά καί ἄλλα πρόσωπα. Σεῖς νά τούς προτείνετε, νά τούς ἐνθαρρύνετε καί νά τούς ἀναθέσετε τό ἔργο τῆς Ἡγεσίας. Ἐσεῖς δέν θά ἀποχωρήσετε, ἀλλά θά παραμείνετε στίς ἐπάλξεις γιά νά ἐκπαιδεύσετε τή Νέα Γενεά. Ἔτσι θά ὁλοκληρωθεῖ ἡ προσφορά μας καί θά προσφέρουμε ἀνεκτίμητες ὑπηρεσίες σέ τοῦτο τό νευραλγικό σημεῖο τῆς ζωῆς μας μέσα στό χῶρο πού διαμένουμε καί πλάθουμε ποικιλότροπα τό μέλλον τῶν παιδιῶν μας καί τῆς Ἐκκλησίας μας στή Διασπορά. Ἡ Ἀρχιεπισκοπή μέ τήν συνεργασία σας καί τή βοήθεια τῶν Κληρικῶν μας σιγά σιγά προχωρεῖ στήν ἀνανέωση τῆς φρουρᾶς τῆς Ἡγεσίας γιά νά μπορέσουμε ἐπιτυχῶς νά μποῦμε στήν τρίτη Χιλιετηρίδα τῆς Χριστιανικῆς ζωῆς καί ἐμπειρίας, πού ἀναμένουμε, ἀλλά πολλοί τήν βλέπουν μέ φόβο καί δέος καί ἱερή ἀναμονή. Ἐμεῖς ἔχουμε ἐμπιστοσύνη στόν ἄνθρωπο, τόν Χριστιανό ἄνθρωπο, στήν Χριστιανή Ἑλληνίδα μητέρα, ἰδιαίτερα αὐτή τῆς Διασπορᾶς, τήν ὁποία ξέρουμε καί ὑπηρετοῦμε καί ἔχουμε συνεργάτισσα καί συμπαραστάτη στή διακονία μας. Δέν πρέπει νά λησμονοῦμε ὅτι ἔχουμε τήν Παναγία συνεπίκουρο καί συμπαραστάτη μας, ἡ ὁποία εἶναι ἡ "ἀκαταίσχυντη προστασία τῶν Χρι-

στιανῶν" καί "ἡ ἀμετάθετος μεσιτεία μας στόν Ποιητήν". Αὐτή μᾶς ἐνθαρρύνει καί μας χειραγωγεῖ στά ἔργα μας, ὥστε νά προχωροῦμε καί νά ἐλπίζουμε πάντα γιά ἕνα καλύτερο μέλλον στήν Ὁμογένεια, τήν Ἐκκλησία, τό Ἔθνος, τή Χώρα τῆς Παροικίας μας καί γενικώτερα τήν Οἰκουμένη ὅλη, τῆς ὁποίας εἴμαστε μέλη καί μέρη τοῦ Σώματός Της.

Ἐμεῖς ἑπόμενοι τοῦ παραδείγματος τῆς Ἐκκλησίας καί τῶν ἁγίων Πατέρων μας προσβλέπουμε μέ αἰσιοδοξία πρός τό μέλλον. Ἔχουμε ἐμπιστοσύνη καί πάντα πρέπει νά στηρίζουμε τίς ἐλπίδες μας στόν Ἀρχηγό τῆς Πίστεώς μας, τόν Ἰησοῦ Χριστό, είς τό ὄνομα τοῦ ὁποίου εἴμαστε συγκεντρωμένοι. Ἀρχίσαμε τίς ἐργασίες μας μέ τήν τέλεση τῆς ἀναίμακτης θυσίας, ἐκοινωνήσαμε τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων. Ἐπροσευχηθήκαμε γιά ὅλους τούς Εὐσεβεῖς καί Ὀρθοδόξους Χριστιανούς. Ἐζητήσαμε τή βοήθεια καί καθοδηγία τῆς Παναγίας Τριάδος γιά νά εὐλογήσει τίς ἐργασίες μας καί νά κατευθύνει τίς διαβουλεύσεις μας, ὥστε νά καρποφορήσουν. Νά αὐξήσουμε τήν πίστη μας στόν Ἅγιο Θεό. Νά μήν ἀποκάμνουμε ἀπό τίς δυσκολίες καί τά ἐμπόδια πού παρεμβάλλει καθημερινά ἡ κακία, ἡ ἁμαρτία, ὁ διάβολος, ὁ ἀρχέκακος καί αἰώνιος ἐχθρός τοῦ ἀνθρώπου καί συκοφάντης τοῦ ἔργου τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ. Τό καλλιεργοῦν ἔντεχνα οἱ πονηροί καί γόητες ἄνθρωποι,ἡ ραθυμία, ἡ ὀκνηρία, ἡ ὑπερηφάνεια, ὁ ἐγωϊσμός, ἡ φιλαυτία. Μέ ὑπομονή νά καλλιεργήσουμε τήν ἱερή ταπείνωση καί μέ αὐτοθυσία καί "καρδίαν καθαράν" καί πνεῦμα ἱλαρότητος νά συνεχίσουμε τό ἔργο καί τήν προσφορά μας πρός τόν ἄνθρωπο. Νά ἔχουμε κατά νοῦν τούς λόγους τοῦ Θείου Παύλου " τό καλόν ποιοῦντες μή ἐκκακῶμεν. Καιρῷ γάρ ἰδίῳ θερίσομεν μή ἐκλυόμενοι" (Γαλ. Κεφ.Στ,9).

Εἶναι ἀνάγκη νά ἐξοπλίζουμε τή ζωή μας μέ τή θεία ἀγάπη, καί νά καλλιεργοῦμε ἀδιάκοπα τίς σχέσεις μας μέ τόν Κύριον. Ἔτσι θά βλέπουμε καλύτερα τό ἔργο καί τήν ἀποστολή μας. Θά δείχνουμε περισσότερο σεβασμό καί ἐκτίμηση πρός τόν ἄνθρωπο, ὁ ὁποῖος ἐδημιουργήθηκε " κατ'εἰκόνα καί ὁμοίωσιν"τοῦ Θεοῦ τοῦ ἀοράτου, καί χάριν τοῦ ὁποίου ὁ Χριστός ἐσαρκοφόρησε, ἦλθε στόν κόσμο σέ σχῆμα ἀνθρώπου, ἀπέθανε, ἐτάφη καί ἀναστήθηκε καί μέ τή δόξα καί τή νίκη Του ἐγέμισε χαρά, φῶς καί ἐλπίδα καί ἀναφαίρετη πίστη ὁλόκληρη τήν ἀνθρωπότητα. Μπαίνοντας σέ λίγα χρόνια στήν τρίτη Χιλιετηρίδα χριστιανικῆς ζωῆς καί ἐμπειρίας, θά πρέπει νά δοξάσουμε τόν Θεό καί νά τόν παρακαλέσουμε νά μή μας ἐγκαταλείπει. Νά μείνει πάντα μαζί μας ὁδηγός καί φύλακας καί Σωτῆρας μας.

Θά ἤθελα σ' αὐτό τό σημεῖο νά δηλώσω ὅτι ἀντικείμενο τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς εἶναι ἡ ἐνθάρρυνση τῶν Γυναικείων Φιλανθρωπικῶν Σωματείων καί Βοηθητικῶν Ἀδελφοτήτων γιά τήν καλύτερη ἐξάσκηση τοῦ ὡραίου ἔργου σας. Θέλουμε γιά μιά ἀκόμη φορά νά σᾶς διαβεβαιώσουμε γιά τά αἰσθήματα καί τό θαυμασμό μας γιά τή διακονία σας σ'ὅλους τούς τομεῖς τῆς ζωῆς μας στό Ἡνωμένο Βασίλειο. Ἐκεῖνο πού μᾶς ἀπασχολεῖ καί θέλουμε νά καλλιεργεῖτε εἶναι τό πνεῦμα τῆς ὁμόνοιας, τῆς ἀγάπης, τῆς εἰρήνης, τῆς ἑνότητος καί στενῆς συνεργασίας μεταξύ σας καί μεταξύ τῶν λοιπῶν Ὀργανώσεων καί Συλλόγων τῆς Ὁμογένειας. Ἡ ὁμόνοια καί ἡ συνεργασία καί ὁ ἀλληλοσεβασμός εἶναι πολύ ἱερά πράγματα, γι' αὐτό πρέπει νά τά διαφυλάξουμε σάν κόρη ὀφθαλμοῦ. Εἶμαι βέβαιος καί ἔχω ἐμπιστοσύνη στήν ἀξιοπρέπεια, τήν φιλογένεια, τό πατριωτικό καί θρησκευτικό σας φρόνημα καί τό ὑψηλό αἴσθημα εὐθύνης καί ἀγάπης πού ἔχετε ὅλες σας.

Μέ τήν εὐκαιρία τοῦ σημερινοῦ μας Συνεδρίου, θά ἤθελα ὅμως νά ἀναφέρω καί νά τονίσω καί νά γνωρίσω σέ ὅλες σας ὅτι μέχρι σήμερα δέν ἔχουμε ἕνα Κεντρικό Σῶμα τῶν Γυναικείων Φιλανθρωπικῶν μας Ὀργανώσεων καί Ἀδελφοτήτων. Ἡ ἔλλειψη αὐτή μέ προβληματίζει καί μέ ἀπασχολεῖ. Γι' αὐτό θά πρέπει ὅλοι νά σκεφθοῦμε τρόπους πού νά μπορέσουμε κατά τό δυνατό καλύτερο τρόπο νά καλύψουμε τό ὑπάρχον κενό. Εἰσηγοῦμαι λοιπόν ὅπως γίνει προσωρινά μιά Ἐπιτροπή, ἡ ὁποία νά μελετήσει τό ζήτημα καί νά κάμει στό μέλλον τίς ἀνάλογες ἐποικοδομητικές εἰσηγήσεις καί λάβει τήν πρόνοια γιά τή δημιουργία ἑνός Κεντρικοῦ Συντονιστικοῦ Σώματος τῶν Γυναικείων μας Ὀργανισμῶν. Ὁ συντονισμός τοῦ ἔργου τῆς Φιλανθρωπίας εἶναι ἀπαραίτητος καί θά βοηθήσει ὅλους μας γιά νά ἀξιολογοῦμε κατά καιρούς τήν προσφορά μας καί νά παίρνουμε τά ἀνάλογα μέτρα γιά βελτίωση καί ἀναβάθμιση τούτου τοῦ ὡραίου καί πολύ σημαντικοῦ ἔργου. Ὅμως τοῦτο τό ζήτημα θά τό ξανασκεφθοῦμε καλύτερα καί θά τό ἐπιλύσουμε στό ἐγγύς μέλλον, ἀφοῦ τό μελετήσουμε προσωπικά μαζί σας.

Μέ αὐτές τίς ἱερές σκέψεις καί ἐνισχυμένος ἀπό τήν αὔρα τοῦ Παναγίου Πνεύματος καί τό πνεῦμα τῆς ἀγάπης καί θυσίας πού σᾶς διακατέχει καί σᾶς θερμαίνει τή ζωή καί τίς σκέψεις τελειώνω μέ τούς λόγους τοῦ Θείου Παύλου πρός τούς Φιλιππησίους. Εἶναι πάντα ἐπίκαιροι καί ταιριάζουν γιά ὅλους μας. Τά ἀπηύθυνεν ὁ θεῖος Παῦλος πρός τούς Χριστιανούς τῶν Φιλίππων πρίν ἀπό 1930 χρόνια. Γ ρ ά φ ε ι: "Τό λοιπόν, ἀδελφοί, ὅσα ἐστίν ἀληθῆ, ὅσα σεμνά, ὅσα δίκαια, ὅσα ἁγνά, ὅσα προσφιλῆ, ὅσα εὔφημα, εἴ τις ἀρετή καί εἴ τις ἔπαινος, ταῦτα λογίζεσθε· ἅ καί ἐμάθετε καί παρελάβετε καί ἠκούσατε καί εἴδετε ἐν ἐμοί, ταῦτα πράσσετε· καί ὁ Θεός τῆς εἰρήνης ἔσται μεθ' ὑμῶν". (Φιλιππησίους Κεφ. Δ, 8-9).

Αὐτός ὁ Θεός τῆς εἰρήνης, εἰς τό ὄνομα τοῦ ὁποίου ἀσκοῦμε τήν φιλανθρωπία καί ὅλα τά ἔργα μας γιά τή δόξα Του καί γιά τήν ἀγάπη τοῦ "πλησίον" μας, τοῦ ἀδελφοῦ καί συνανθρώπου μας, νά κατευθύνει τά διαβήματα ὅλων μας. Νά αὐξήσει τόν καρπό τοῦ κόπου καί τῆς προσφορᾶς σας, ὥστε τά ἔργα σας νά γίνουν τραγούδι καί ὕμνος γιά τή δόξα τοῦ Ἁγίου Ὀνόματός Του. Εἰς τόν Φιλάνθρωπον καί Ἐλεήμονα Θεόν, τόν Μονογενῆ Υἱόν καί Λόγον τοῦ Θεοῦ, τόν Ἰησοῦ Χριστόν καί τό Πανάγιον Πνεῦμα, τήν ὁμοούσιον καί ἀχώριστον Παναγία Τριάδα, ἀνήκει ἡ δόξα καί ἡ Βασιλεία καί τό ἄπειρον ἔλεος εἰς τούς αἰῶνες. Ἀ μ ή ν.

Σάββατο, 20 Ἰουνίου 1992
Καθεδρικός Ναός Ἁγίας Σοφίας Λονδίνου.
11 π.μ. - 3.30 μ.μ.

Ο Σεβασμιώτατος τελεί την βάπτιση της Ολιβίας-Θάλειας Δημητριάδη, εγγονής του Προέδρου των Αγίων Αναργύρων κ. Ανδρέα Αυγουστή, το Σάββατο, 20 Ιουνίου 1992.

"Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΗΣ ΓΥΝΑΙΚΑΣ ΣΤΗ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΤΗΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ, ΤΗΝ ΠΡΟΟΔΟ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΩΝ ΑΠΟΔΗΜΩΝ ΣΤΟ ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ".

Ομιλία του Θεοφιλ. Επισκόπου Ζηνουπόλεως κ. Αριστάρχου

Ευχαριστώ τον Σεβασμιώτατον Αρχιεπίσκοπο Θυατείρων και Μ. Βρετανίας κ. Γρηγόριο που με συμπεριέλαβε μεταξύ των ομιλητών του Συνεδρίου αυτού και θεωρώ ξεχωριστό προνόμιο που μου δίνεται έτσι η ευκαιρία να σας απευθύνω ένα θερμό χαιρετισμό και να σας μιλήσω πολύ γενικά πάνω στο θέμα που μου ανατέθηκε να διαπραγματευθώ.

Ποιοί είναι οι ευρύτεροι στόχοι και σκοποί του Συνεδρίου αυτού μας ανέπτυξε ο Σεβασμιώτατος Αρχιεπίσκοπος με την πολύ κατατοπιστική και περιεκτική εισήγησή του. Εγώ θα σας μιλήσω για τη "Συμβολή της Ορθόδοξης γυναίκας στη διατήρηση της παράδοσής μας, την πρόοδο της Εκκλησίας και το μέλλον των Αποδήμων στο Ηνωμένο Βασίλειο".

Θα ήθελα ν' αρχίσω αναφέροντας ένα περιστατικό που είχα διαβάσει κάποτε σ' ένα περιοδικό. Μια ξένη εφημερίδα είχε διοργανώσει ένα διαγωνισμό και ζητούσε να δοθεί απάντηση στο ερώτημα: "Γιατί στις φυλακές υπάρχουν περισσότεροι άνδρες παρά γυναίκες;". Πολλοί έδωσαν διάφορες απαντήσεις, εκείνος όμως που κέρδισε ήταν αυτός που έστειλε την εξής έξυπνη απάντηση: "Στις φυλακές υπάρχουν περισσότεροι άνδρες παρά γυναίκες, γιατί στις Εκκλησίες πηγαίνουν περισσότερες γυναίκες παρά άνδρες".

Και είναι αλήθεια ότι ανέκαθεν η γυναίκα στάθηκε πολύ κοντά στην Εκκλησία. Πιστή και αφοσιωμένη στο Χριστό αλλά και στην πατρίδα της. Συμμετέχει, συμπάσχει, συμπαρίσταται και πρωτοπορεί όχι μόνο σε καιρούς δύσκολους για την πατρίδα και την Εκκλησία, αλλά προ παντός σε περιόδους ειρήνης διακρίνεται σε έργα κοινωνικής προσφοράς και ευποιΐας, σε έργα πολιτισμού, σε έργα πνευματικής και καλλιτεχνικής δημιουργίας που συμβάλλουν δυναμικά στη διατήρηση και διαφύλαξη της παράδοσης και των πολιτιστικών γνωρισμάτων της Φυλής μας, σε έργα που βρίσκονται αρμονικά συγκερασμένα με τη λεπτή γυναικεία ευαισθησία, τη θέρμη της καρδιάς και την ευγένεια των αισθημάτων της.

Από τα πανάρχαια χρόνια μέχρι τις μέρες μας, λαμπρές και φωτεινές γυναικείες μορφές κοσμούν τις σελίδες της ιστορικής ζωής της Εκκλησίας και του Έθνους μας.

Στον προ Χριστού κόσμο πάρα πολλά είναι τα παραδείγματα των γυναικών εκείνων που διάπρεψαν σε έργα και πράξεις ατομικής και συλλογικής προσφοράς και δημιουργίας και αναδείχτηκαν σε πρότυπα και ινδάλματα που εμπνέουν και καθοδηγούν, όπως είναι η μορφή μιας Αντιγόνης που έγινε σύμβολο του ανυπότακτου πνεύματος και των ηθικών αρετών του ανθρώπου. Αλλά και στον μετά Χριστό κόσμο έχομε άπειρα παραδείγματα γυναικών και μετά από τις Μυροφόρες Μαθήτριες του Χριστού που διακρίθηκαν σε έργα προσφοράς και ευποιΐας ανάμεσα στις οποίες διακρίνομε την μορφή μιας διακόνισσας, της Ολυμπιάδας, που ήταν μαθήτρια του Ιερού Χρυσοστόμου και διάθεσε όλον της τον πλούτο και κατανάλωσε τη ζωή της στην υπηρεσία των πτωχών, των ορφανών, των γερόντων, αρρώστων, χηρών και των κοινωνικώς περιφρονημένων και ενδεών.

Και δεν ήταν μόνη η Ολυμπιάδα που εφάρμοσε την εντολή του Χριστού "εφ' όσον εποιήσατε ενί τούτων των αδελφών μου των ελαχίστων, εμοί εποιήσατε" (Ματθ. κε.40). Η οσία Μακρίνα, αδελφή του Μ. Βασιλείου, η Εμμέλεια, η Νόννα και η Ανθούσα, η Θεοδώρα του Ιουστινιανού, η Θεοφανώ, η Ειρήνη του Κομνηνού και πολλές άλλες γνωστές και άγνωστες γυναίκες του Ελληνοχριστιανικού Βυζαντίου εξάσκησαν την φιλανθρωπία σαν έκφραση ζωής του εφαρμοσμένου χριστιανισμού, έγιναν φορείς ελπίδας, χαράς και αισιοδοξίας και με τη ζωή και το παράδειγμά τους συνέβαλαν στη διατήρηση και εξάπλωση της χριστιανικής αλήθειας.

Και θα ήθελα εδώ να αναφέρω ακόμα και την αγία Φιλοθέη που είναι ένα από τα πιο καταπληκτικά παραδείγματα φιλάνθρωπης γυναίκας στα σκληρά χρόνια της οθωμανικής κατοχής. Το όνομά της είναι γνωστό στην παροικία μας από το ομώνυμο φιλανθρωπικό ίδρυμα που λειτουργεί σαν Ξενώνας στο Λονδίνο εδώ και 25 περίπου χρόνια και έχει προσφέρει φιλοξενία δωρεά σε εκατοντάδες ασθενείς και συνοδούς των που έρχονται στο Λονδίνο για θεραπεία. Η αγία Φιλοθέη είχε γίνει πρωτοπόρος σε μια επανάσταση κοινωνικής πρόνοιας στον υπόδουλο Ελληνισμό του 16ου αιώνα. Στο Μοναστήρι που είχε ιδρύσει στην Αθήνα κτίστηκαν σιγά-σιγά γηροκομείο, νοσοκομείο, ξενώνας και ορφανοτροφείο. Στον ξενώνα της φιλοξενούσε και πολλές παραστρατημένες γυναίκες που ήσαν έγκυοι και κατάφευγαν εκεί για προστασία από τους Τούρκους.

Η πιο πρόσφατη Ελληνική ιστορία περιλαμβάνει πάμπολλα ονόματα γυναικών των οποίων η φιλανθρωπική διακονία είναι εφάμιλλη των ελληνίδων προγενεστέρων αιώνων. Η τραγωδία της πείνας την περίοδο του αλβανικού πολέμου και της κατοχής του 1941-44 βρήκε την ελληνίδα στις επάλξεις της πατρίδας και της Εκκλησίας. Και σ' αυτό το κεφάλαιο της προσφοράς στους απελευθερωτικούς αγώνες της πατρίδας δεν υστέρησε και η Ελληνίδα της Κύπρου. Με την ενεργό συμμετοχή της στην πρώτη γραμμή του απελευθερωτικού αγώνα του 1955-1959, της μαχητικής εξέγερσης του Κυπριακού Ελληνισμού, επιβεβαίωσε τις ελληνικές αρετές της και δημιούργησε πρότυπα αυτοθυσίας και ηρωικού μεγαλείου.

Εκεί όμως που ο ρόλος της ορθόδοξης Ελληνίδας απόδημης είναι κατ' εξοχήν καθοριστικός για την εθνική και θρησκευτική συντήρηση και καλλιέργεια ενός βέβαιου μέλλοντος, είναι ο υψηλός ρόλος της μητέρας. Η ελληνίδα μητέρα αποτελεί την ιερή κιβωτό των ιερών και οσίων της φυλής, γιατί σαν φορέας μιας πλούσιας πολιτιστικής παράδοσης και κληρονομιάς, δεν έπαψε ποτέ να συντηρεί τις ακατάλυτες εκείνες αξίες, πάνω στις οποίες στήριξε και στηρίζει η Εκκλησία και το Έθνος την επιβίωση, διατήρηση και μετάδοση της γνήσιας και αυθεντικής φυσιογνωμίας τους στις επερχόμενες γενεές. Δεν θα ήταν υπερβολή στο σημείο αυτό να λεχθεί ότι η ελληνίδα μητέρα αποτελεί την πιο σημαντική συνεκτική δύναμη και γέφυρα που ενώνει το παρελθόν και το μέλλον και μεταλαμπαδεύει τον θησαυρό της πνευματικής κληρονομιάς και την πολιτιστική παράδοση στις νεώτερες γενεές.

Βέβαια υπάρχει ένα κοινό σημείο αναφοράς για όλες τις ελληνίδες της πατρίδας και της διασποράς! Το πρότυπο της Παναγίας είναι ο άξονας γύρω από τον οποίο γυρίζει η ζωή της ελληνίδας. Πρότυπο για όλες τις πράξεις, τις προσφορές και τις θυσίες, πρότυπο για τις έννοιες και τα σύμβολα της μητέρας, της πιστής και αφοσιωμένης συζύγου, του πόνου, της εξορίας, της αδικίας, της στέρησης. Με αυτό το κοινό σημείο αναφοράς, το πρότυπο της Παναγίας, η ελληνίδα γυναίκα ανέκαθεν εστάθη πολύ κοντά στην Εκκλησία. Πιστή και αφοσιωμένη στο Χριστό. Γι' αυτό είναι μεγάλη η χαρά της Ιεράς Αρχιεπισκοπής, του Σεβασμιωτάτου, των συνεπισκόπων και συμπρεσβυτέρων που σας βλέπομε συγκεντρωμένες κοντά στην Εκκλησία και μέσα στην Εκκλησίαν όλες εσάς τις αντιπροσώπους των διαφόρων Βοηθητικών Αδελφοτήτων και άλλων Γυναικείων τμημάτων Σωματείων και Συλλόγων της παροικίας μας. Γιατί μεγάλος και ιερός είναι ο ρόλος και το έργον σας για το μέλλον, τη ζωή και πρόοδο της Εκκλησίας και της ομογένειας σ' αυτή τη φιλόξενη χώρα του Ηνωμένου Βασιλείου. Καλείσθε στην υπηρεσία της αγάπης. Ένα έργο που ανήκει περισσότερο στην ψυχή και τον χαρακτήρα της γυναίκας.

Μάννα της Κοινότητος. Έτσι ονόμαξεν ο αείμνηστος Οικουμενικός Πατριάρχης Αθηναγόρας τις Βοηθητικές Αδελφότητες και τα Γυναικεία Σωματεία όταν ευρίσκετο στην Αμερική. Και είναι πραγματικά Μάννα, γιατί χωρίς τις ελληνίδες οι Κοινότητες, τα Σωματεία και οι οργανώσεις της παροικίας μας δεν θα παρουσιάζοντο όπως παρουσιάζονται σήμερα. Γι' αυτό και η Ιερά Αρχιεπισκοπή, ο Σεβασμιώτατος Αρχιεπίσκοπος και οι συνεπίσκοποί του ομολογουμένως αισθανόμαστε

ευτυχείς γιατί επικοινωνούμε σήμερα με όλες εσάς τις απόδημες ελληνίδες αντιπροσώπους του Συνεδρίου αυτού. Πόσο σπουδαία είναι και πρέπει να είναι η επικοινωνία αυτή. Γιατί είστε τα θεμέλια της οικογένειας. Και η κοινωνία δεν μπορεί να αναπτυχθεί παρά σε υγιή οικογένεια. Και όσο πιο υγιή και περισσότερα είναι τα θεμέλια, τόσο το κοινωνικό οικοδόμημα υψώνεται πιο ωραίο και πιο ασφαλισμένο. Εσείς είστε η μεγάλη δύναμη της Εκκλησίας, γιατί είστε η προσωποποίηση της απόφασης να διατηρήσομε ζωντανή τη γλώσσα, τα ήθη και έθιμα και τις ιερές μας παραδόσεις σ' αυτή τη χώρα του Ηνωμένου Βασιλείου.

Ποιό δε είναι το έργο των Αδελφοτήτων, είναι περιττό να περιγράψομε. Η Αγία Γραφή ομιλεί συνεχώς περί ελεημοσύνης. Και ο Χριστός ολόκληρη τη ζωή και τους νόμους και τους προφήτες περιέστειλε σε μόνη την αγάπη προς το Θεό και προς τον πλησίον. Γι' αυτό και η Ιερά Αρχιεπισκοπή με το καταστατικό της για τις Φιλόπτωχες ή Βοηθητικές Αδελφότητες καθορίζει ότι σκοπός τους είναι η έμπρακτη άσκηση της χριστιανικής αγάπης. Ο επιγραμματικός αυτός σκοπός διαλαμβάνει και περιλαμβάνει ολόκληρο τον εκτεταμένο κύκλο της φιλανθρωπικής και κοινωνικής δράσης, στην οποία καλείται να επιδοθεί η Βοηθητική Αδελφότης ή το Γυναικείο τμήμα κάθε Κοινότητας. Το έργο της είναι αποστολικό αφού είναι έργο χριστιανικής αγάπης, εφηρμοσμένης δηλαδή πίστης. Έτσι το πεδίο δράσης της Αδελφότητας πρέπει να είναι: το ελληνικό και κατηχητικό σχολείο, η Νεολαία, το γήρας, οι ασθενείς, οι άποροι και ενδεείς, άλλοι προς παρηγορία και οικονομική περίθαλψη, άλλοι προς καθοδήγηση πνευματική και άλλοι για ψυχαγωγία και κοινωνική αναστροφή.

Τα μέλη της Βοηθητικής Αδελφότητας πρέπει να πιστεύουν ότι είναι Διακόνισσες της Εκκλησίας, και παράγοντες κοινωφελείας, ότι ασκούν καθήκοντα πίστεως, με τα οποία πραγματοποιείται η φιλανθρωπική και κοινωνική αποστολή της Κοινότητος και κατ' επέκταση της Εκκλησίας και της ομογένειας.

Αλλά για να λειτουργεί καλά η οργάνωση της Βοηθητικής Αδελφότητας ή του Γυναικείου τμήματος πρέπει να έχει πόρους εξασφαλισμένους και τακτικούς. Εκτός από τις τακτικές συνδρομές των μελών, να διοργανώνει περιοδικές οικογενειακές συγκεντρώσεις, διαλέξεις, παραστάσεις, εορταγορές (Bazaars) με μικρή είσοδο και μικρό λαχείο, την Βασιλόπιττα του νέου έτους και ό,τι άλλο θα μπορούσε σύμφωνα με τον ιερό σκοπό της Αδελφότητας να αποδώσει εισόδημα και πόρον. Για τα μικρά παιδιά, θα μπορούσε να καταρτίσει από τις νεαρές κοπέλες της Κοινότητας ιδιαίτερο σύλλογο που θα είναι παράρτημα του Σωματείου. Το τμήμα αυτό θα έχει το Προεδρείο του, θα οργανώνει παιδικές γιορτές και συγκεντρώσεις κλπ., και τούτο για να συνηθίσει η νέα γενεά στο καλό παράδειγμα και το ενδιαφέρον των μεγαλυτέρων. Μια άλλη σύσταση και συμβουλή είναι να υπάρχει αδελφική και στενή συνεργασία με το ανδρικό Διοικητικό Συμβούλιο της Κοινότητος ή του Σωματείου καθώς επίσης με άλλες γυναικείες οργανώσεις ώστε ν' αποφεύγεται κάθε παρεξήγηση και διαίρεση. Γιατί δυστυχώς και η ειρήνη και η ομόνοια έχουν τους εχθρούς τους, οι οποίοι τίποτε άλλο δεν κάμνουν, παρά να προξενούν αναστατώσεις και καταστροφές.

Ακόμη, δεν θα πρέπει να λησμονούμε ότι πολλές φορές ένας λόγος παρηγορητικός, μια παραμυθία , μια συμβουλή, μια επίσκεψη ασθενών, φυλακισμένων και εγκαταλελειμένων είναι πολλές φορές πολύ πιο αποτελεσματική και πιο χρήσιμη από μια υλική ελεημοσύνη. Πόσο ευτυχείς θα είμαστε αν μπορούσαμε να ανακουφίσουμε όλους αυτούς με οποιοδήποτε τρόπο.

Όλοι γνωρίζομε πολύ καλά ότι στις ημέρες μας υπάρχει μια κρίση, μεγάλη και φοβερή, μια κρίση παγκόσμια που σκιάζει και απειλεί όλο τον κόσμο. Υπάρχουν άνεργοι, πεινασμένοι, γυμνοί, ασθενείς, φυλακισμένοι, έρημοι, χήρες και ορφανά, νέοι και νέες, παιδιά απροστάτευτα και εκτεθειμένα σε κινδύνους τρομερούς, πονεμένα και απελπισμένα που σπρώχνονται καθημερινά στην παρανομία, στο έγκλημα, στην αυτοκτονία.

Γνωρίζομε όλοι πολύ καλά σήμερα ότι υπάρχουν χθεσινοί πλούσιοι, που σήμερα στερούνται τα πάντα, χτες με εργασία και σήμερα άνεργοι περιφέρονται στους δρόμους χωρίς να μπορούν να ξεπληρώσουν τις δόσεις για τα δάνειά τους. Και ένα ποτήρι κρύο νερό αν μπορούσαμε να δώσουμε και ένα καλό λόγο να τους πούμε θα ήταν έργο ανυπολόγιστης αξίας.

Αρκεί να δούμε τι γίνεται γύρω μας. Και να μη λησμονούμε τα λόγια του Χριστού "Εφ' οσον εποιήσατε ενί των αδελφών μου των ελαχίστων, εμοί εποιήσατε" (Ματθ. κε.40). Να αντλείτε δύναμη από την πίστη σας και να μεταδίνετε θάρρος και ελπίδα γύρω σας, στην οικογένειά σας και στους συνεργάτες σας. Ενωθείτε όλες, εργαστείτε και συνεργαστείτε όσο μπορείτε. Μείνετε κάτω από τις πτέρυγες της Εκκλησίας. Θα έλθει η μέρα κατά την οποία δεν θα μπορείτε να κάμετε τίποτα, αλλά θα έχετε ικανοποιημένη τη συνείδηση ότι εργαστήκατε, ότι πονέσατε για τους δυστυχείς, ότι επιτελέσατε και σεις το καθήκον σας.

Είναι φοβερό στο τέλος του δρόμου να μη βλέπει κανείς τίποτε από ό,τι έπρεπε να είχε κάμει. Και δεν υπάρχει τίποτα πιο ωραίο από του να λέει κανείς με τον Απόστολο "Τον αγώνα τον καλόν ηγώνισμαι, τον δρόμον τετέλεκα, την πίστη τετήρηκα". Και βέβαια στο ιερό και υψηλό έργο σας πολύτιμους συνεργάτες και συμπαραστάτες θα έχετε τους ευλαβέστατους εφημερίους και τα μέλη των Εκκλησιαστικών Συμβουλίων. Μη λησμονείτε ποτέ ότι δεν υπάρχει καμμία δύναμη μεγαλύτερη από την συνεργασία, την ομόνοια και ενότητα.

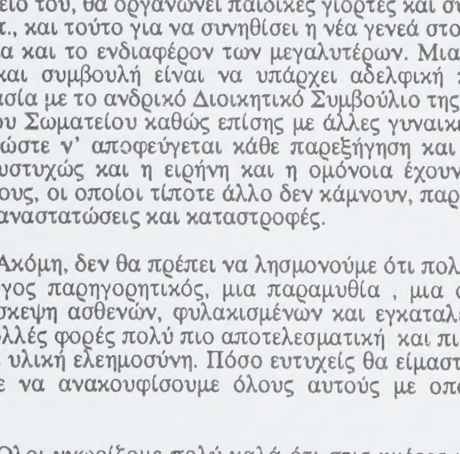
Και θα ήθελα να τελειώσω την ομιλία μου αυτή με ένα περιστατικό που διάβασα τελευταία: Ένας άγιος ασκητής μιλώντας κάποτε στους μαθητές του έλεγε: - Κάθε άνθρωπος έχει τρεις φίλους. Ο πρώτος τον εγκαταλείπει την ώρα του θανάτου, ο δεύτερος τον πηγαίνει ως τον τάφο και ο τρίτος τον συνοδεύει ως το θρόνο του Θεού.

- Ποιοί είναι αυτοί οι τρεις φίλοι; ρώτησαν οι μαθητές.

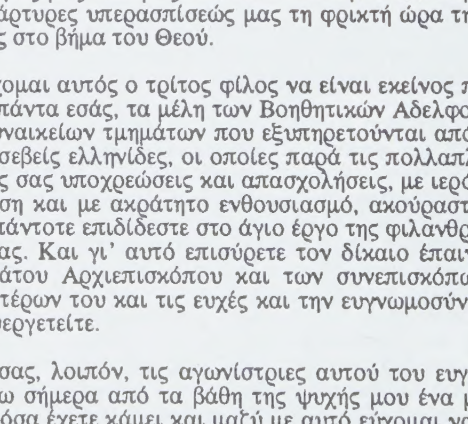
- Ο πρώτος είναι η περιουσία και όλα τα υλικά αγαθά μας, εξήγησε ο γέροντας. Ο δεύτερος, είναι οι συγγενείς και οι φίλοι μας, που μας αποχωρίζονται στο μνήμα. Ο τρίτος, είναι οι αγαθοεργίες μας που μας συνοδεύουν στην αιωνιότητα και γίνονται μάρτυρες υπερασπίσεώς μας τη φρικτή ώρα της κρίσεως μπρός στο βήμα του Θεού.

Εύχομαι αυτός ο τρίτος φίλος να είναι εκείνος που θα συνοδεύει πάντα εσάς, τα μέλη των Βοηθητικών Αδελφοτήτων και των Γυναικείων τμημάτων που εξυπηρετούνται από ευγενείς και ευσεβείς ελληνίδες, οι οποίες παρά τις πολλαπλές οικογενειακές σας υποχρεώσεις και απασχολήσεις, με ιερό ζήλο, με αφοσίωση και με ακράτητο ενθουσιασμό, ακούραστες και πρόθυμες πάντοτε επιδίδεστε στο άγιο έργο της φιλανθρωπίας και ευποιΐας. Και γι' αυτό επισύρετε τον δίκαιο έπαινο του Σεβασμιωτάτου Αρχιεπισκόπου και των συνεπισκόπων και συμπρεσβυτέρων του και τις ευχές και την ευγνωμοσύνη εκείνων που ευεργετείτε.

Σε σας, λοιπόν, τις αγωνίστριες αυτού του ευγενικού αγώνα λέγω σήμερα από τα βάθη της ψυχής μου ένα μεγάλο ΕΥΓΕ για όσα έχετε κάμει και μαζύ με αυτό εύχομαι να συνεχίσετε το υψηλό σας έργο που είναι βαρύ, αλλά όμορφο στο τέλος και ιερό.

Ο Σεβασμιώτατος Αρχιεπίσκοπος Θυατείρων κ. Γρηγόριος στην Κοινότητα Αγίου Γεωργίου, Kingston. Δίπλα του ο ιδρυτής της Κοινότητος και Πρόεδρος αυτής κ. Λεωνίδας Παναγίδης.

Η Α.Θ. Παναγιότης ο Οικουμενικός Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαίος περιστοιχιζόμενος από τους Αρχιερείς του Θρόνου επί τη ευκαιρία της τελετής για την ετοιμασία του Αγίου Μύρου στο Φανάρι.

Η ΟΡΘΟΔΟΞΗ ΓΥΝΑΙΚΑ ΣΤΗ ΔΙΑΣΠΟΡΑ ΚΑΙ Η ΔΙΑΚΟΝΙΑ ΤΗΣ ΣΤΟ ΝΑΟ.

ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ ΘΕΟΦ. ΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΤΕΛΜΗΣΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ

Η θέση κι η διακονία της γυναίκας μέσα στην Εκκλησία και την κοινωνία, που διαγραφόταν καθαρά και αβίαστα από την εμφάνιση του Χριστιανισμού και καθ' όλη τη δισχιλιετή πορεία του, έγινε στις ημέρες μας σημείο αντιλεγόμενο, που συνταράζει κυριολεκτικά μερικές ξένες ομολογίες και απειλεί με την οξύτητά του να διευρύνει το ήδη υφιστάμενο χάσμα μεταξύ των διαφόρων κλάδων του Χριστιανισμού.

Η επιθυμία κι η επίμονη αξίωση ορισμένων γυναικών να λάβουν το χάρισμα της ιερωσύνης, το οποίο δόθηκε από τον Κύριο στους Αποστόλους, θυμίζει την επιθυμία και κλίση της προμήτορας Εύας, που δεν αρκέσθηκε στον πλούτο και την ωραιότητα του Παραδείσου, αλλά πόθησε ν' απολαύσει τον μόνο απηγορευμένο καρπό, της γνώσης του καλού και του κακού, και να γίνει κι η ίδια Θεός.

Η υποστήριξη του αιτήματος αυτού των γυναικών από ορισμένους κύκλους, ακόμη και κληρικούς, που δεν βρίσκουν τίποτε το επιλήψιμο στη χειροτονία των γυναικών στους πρώτους βαθμούς της ιερωσύνης, αλλ' αντιθέτως προβάλλουν πολλά πλεονεκτήματα, χαράζει νέους ορίζοντες στην πορεία των Εκκλησιών αυτών και γεννά διάφορα ερωτηματικά, όσον αφορά το μέλλον και την εξέλιξή τους.

Η Ορθόδοξη Εκκλησία, χωρίς να συμμερίζεται τις τάσεις και καινοτομίες αυτές, μένει σταθερή στην αποστολική παράδοση και πράττει παν το δυνατό για ν' ανακόψει την ολισθηρή πορεία των ανωτέρω Ομολογιών και υπερηφανεύεται συνάμα για τον γυναικείο κόσμο της, που χωρίς να εμφορείται από τέτοιες τάσεις, κρατάει με σεβασμό, υπακοή και ταπείνωση την καθορισμένη θέση του στην Εκκλησία. Κι η θέση της ορθόδοξης γυναίκας μέσα στην Εκκλησία δεν της γεννά καθόλου συμπλέγματα μειονεκτικότητας, αλλά τη γεμίζει πλήρως και την καταξιώνει απόλυτα, ώστε να μην έχει βλέψεις κι επιδιώξεις για την ανατροπή της καθεστηκυίας τάξης και για την ανάληψη κάποιου άλλου ρόλου, διαφορετικού από εκείνον, που μέχρι σήμερα κατέχει.

Οι απόδημες γυναίκες, που ζουν μέσα στα ρεύματα αυτά και παρακολουθούν τη σχετική κίνηση για τη χειροτονία γυναικών, πρέπει να ξέρουν πως μια τέτοια ιερωσύνη στην πραγματικότητα είναι ανίερη, ανυπόστατη και εμπαιγμός των οσίων και ιερών και των παραδόσεων της Εκκλησίας μας.

Η Παναγία δεν υπήρξε Ιερεύς, υπό την στενήν έννοια. Υπήρξε όμως ανώτερη των ουρανίων και επιγείων λειτουργών. Το σώμα της έγινε ο Ναός, μέσα στον οποίο ιερουργήθηκε το μέγα μυστήριο της σωτηρίας κι εκείνη δάνεισε σώμα και αίμα στον ενανθρωπήσαντα Λόγο. Το πανάχραντο εκείνο σώμα, που ενωμένο μυστικά σ' ένα άρρηκτο δεσμό με τη θεότητα, προσφέρθηκε σαν θυσία απάνω στο Σταυρό. Το ίδιο Σώμα και Αίμα, που ο Κύριος μας χάρισε σαν αντίδοτο του θανάτου, εις άφεσιν αμαρτιών και εις ζωήν αιώνιον. Με το ίδιο σώμα, ο Κύριος κάθεται σαν μεγάλος Αρχιερέας στα δεξιά του Πατέρα και με το ίδιο Σώμα θα ξαναρθεί στη δεύτερη παρουσία Του, για να κρίνει ζώντες και νεκρούς.

Εκτός της Θεοτόκου, πολλές άλλες γυναίκες διαδραμάτισαν σπουδαίο ρόλο στη ζωή και το έργο του Χριστού, χωρίς να είναι ιερείς. Ας θυμηθούμε την Ελισάβετ, την Άννα, τη Μάρθα και τη Μαρία, τη Μαγδαληνή κι όλες τις γυναίκες που τον ακολουθούσαν και τον διακονούσαν εκ των υπαρχόντων αυτών, την γυναίκα που του ύφανε τον ακριβό χιτώνα και τ' άλλα ενδύματά Του, τη γυναίκα που τον άλειψε με μύρα, επιτελώντας μια πράξη άκρας λεπτότητας κι ευγένειας, τις λοιπές, τέλος, Μυροφόρες, που πήγαν ν' αλείψουν το νεκρό Του σώμα με Μύρα κι έγιναν οι πρώτες ευαγγελίστριες της Ανάστασης.

Στη συνέχεια, πλήθος γυναικών εργάζονται στην ιεραποστολή και διακρίνονται σαν μέλη της κατ' οίκον Εκκλησίας. Πολλές απ' αυτές προσφέρουν ολοκαύτωμα τη ζωή, χωρίς να φοβηθούν τα φρικτά μαρτύρια. Άλλες αφιερώνονται μ' ένα τρόπο ξεχωριστό κι έτσι διαμορφώνονται οι τάξεις των χηρών και παρθένων. Με την πάροδο του χρόνου και την εξέλιξη του μοναχισμού σαν ιδιαίτερης τάξης χριστιανών, πλήθη γυναικών αφιερώνονται απόλυτα και μακράν της τύρβης του κόσμου, αγωνίζονται να γίνουν νύμφες Χριστού. Η τάξις πάλι των διακονισσών, από τις οποίες κορυφαία θεωρείται η Ολυμπιάδα, μαθήτρια του Χρυσοστόμου, επιτελούν ιδιαίτερα εκκλησιαστικά καθήκοντα κατά τις συνάξεις και μάλιστα κατά την τέλεση του βαπτίσματος. Τέλος, η Αγία μας Εκκλησία ανέμενε απ' όλες τις γυναίκες να σταθούν ψηλά σαν σύζυγοι και μητέρες και να γίνουν παραδείγματα αρετής και ευσέβειας. Δεν είναι δυνατό ν' απαριθμήσουμε τα ονόματα των διακεκριμένων γυναικών, μητέρων και αδελφών των Μεγάλων και μικρών πατέρων της Εκκλησίας, που τόσο ευεργετική επίδραση άσκησαν στη διαμόρφωση της προσωπικότητάς τους.

Από τα λίγα αυτά γίνεται φανερό, πως η θέση της γυναίκας υπήρξε υψηλή, τιμία και μεγάλη, καθ' όλους τους αιώνες της Χριστιανικής Εκκλησίας. Κι αν η Εκκλησία κι ο κόσμος οφείλουν πολλά στις γυναίκες για την ποσότητα και ποιότητα της προσφοράς τους, άλλο τόσο ο γυναικείος κόσμος πρέπει ν' αναγνωρίζει πως το υψηλό βάθρο επί του οποίου στηρίζεται, το οφείλει στην Εκκλησία.

"Εν Χριστώ ουκ ένι άρρεν και θήλυ..." λέγει χαρακτηριστικά ο Παύλος.

Στο σημείο αυτό, πρέπει ν' αναφερθώ με αδρές γραμμές στα καθήκοντα των Χριστιανών γυναικών και ιδιαίτερα των αποδήμων, οι οποίες αντιμετωπίζουν διαφορετικά προβλήματα και συνθήκες από τις γυναίκες που ζουν στην Πατρίδα.

Και πρώτα-πρώτα, η Χριστιανή γυναίκα είναι η ιέρεια του σπιτιού. Το Χριστιανικό σπίτι είναι μια μικρή Εκκλησία. Η τάξη, η ευσέβεια, η αρετή, του προσδίδουν μια ιερότητα που το καθιερώνει στη συνείδηση των μελών της οικογένειας και της κοινωνίας γενικά. Όπως λέγει ο ποιητής

Ω σπίτι μου καλό και τιμημένο
χίλιες φορές, να είσ' ευλογημένο.
Συ μ' έμαθες τον Πλάστη να πιστεύω
και τη γλυκειά πατρίδα να λατρεύω.
Συ κρύβεις μέσ' στο λατρευτό σου κτίριο
το φως και της αγάπης το μυστήριο...

Η μητέρα θα δημιουργήσει τη χριστιανική ζωή. Θα διδάξει στα μικρά της την πίστη, θα τα οδηγήσει στην Εκκλησία, στην εκπλήρωση των χριστιανικών καθηκόντων τους. Εκείνη θα διατηρεί το εικονοστάσι, το καντήλι αναμμένο, θα προσφέρει το θυμίαμα, θα τοποθετεί εικόνες και σταυρούς, θα διδάσκει την ατομική και οικογενειακή προσευχή. Εκείνη θα καλέσει τον ιερέα για αγιασμό, θα ετοιμάσει τα κόλλυβα για τα μνημόσυνα και τους άρτους για να τιμηθεί η γιορτή του προστάτου Αγίου της οικογένειας. Εκείνη θα ετοιμάσει τον άρτο που θα γίνει Σώμα και Αίμα Χριστού κατά την θείαν Ευχαριστίαν. Η παρασκευή και προσφορά του άρτου, που δυστυχώς μαζί με τόσα άλλα, έχει καταργηθεί από τους Δυτικούς, είναι πράξη ύψιστης σημασίας. Γιατί η γυναίκα, προετοιμάζοντας τον άρτο ή το πρόσφορο, ιερουργεί πολύ πριν ο Ιερέας αρχίσει τη λειτουργία του στο Ναό. Το να μην υπάρχουν άρτοι καθαροί, ζυμωμένοι στο σπίτι από Χριστιανές γυναίκες, με τη σφραγίδα απάνω, δημιουργεί αλγεινή εντύπωση και μαρτυρεί πως στην ενορία, που παρατηρείται το φαινόμενο αυτό, επικρατεί απομάκρυνση από τις ρίζες της Ορθοδοξίας, αδιαφορία και εγκατάλειψη των παραδόσεων.

Δεν επιτρέπεται να προσκομίζεται άρτος, που δεν παρασκευάσθηκε από Ορθόδοξες γυναίκες, με προσοχή και προσευχή. Η στιγμή, που ο άρτος προσκομίζεται στον ιερέα, είναι άκρως συγκινητική και ιερή. Και τί χαρά για τη Χριστιανή να

ξέρει ότι, ο άρτος που ζύμωσε με τα χεράκια της, έγινε σώμα και αίμα Χριστού!

Νά, λοιπόν, κάτι που οι Χριστιανές πρέπει ν' αγαπήσουν. Η προσφορά του άρτου και του οίνου, του λαδιού για τα κανδήλια, του θυμιάματος, των κεριών και άλλων αναγκαίων για τη λατρεία, πρέπει να τις ενδιαφέρει και να τις χαροποιεί. Οι γυναίκες παρακολουθούν τις τυχόν ελλείψεις του Ναού και φροντίζουν, σε συνεργασία με τον Ιερέα και το Συμβούλιο, να εξασφαλίσουν όλα τα απαραίτητα λειτουργικά σκεύη και βιβλία και άμφια. Πόσο σπουδαίο και ιερό καθήκον είναι το να συντελούν οι γυναίκες, είτε με προσφορά εξ ιδίων τους, είτε με διενέργεια εράνων, στην ανέγερση ή την αγορά του Ναού, στην ίδρυση κοινοτήτων, στη διοργάνωση της λατρείας. Ν' αγοράζουν Άγια Ποτήρια, Ευαγγέλια,Θυμιατήρια, Εικόνες, Κολυμβήθρες, Εξαπτέρυγα, Σταυρούς, να κατασκευάζουν Άμφια της Αγίας Τράπεζας, άμφια για τους ιερείς και τους ιερόπαιδες, να κεντούν πολύτιμα καλύματα για τα ιερά σκεύη. Δεν πρέπει να υπάρχει αδιαφορία για όλα αυτά. Αντίθετα, οι γυναίκες πρέπει να μεριμνούν για την ευπρέπεια και την αξιοπρεπή και παραδοσιακή εμφάνιση του Ναού. Επικοινωνούν τακτικά με τον ιερέα και αναλαμβάνουν πρόθυμα κάθε υπηρεσία, εντός και εκτός του ναού, με προτεραιότητα την φροντίδα για τους φτωχούς, τους άρρωστους και τους γέροντες.

Γενικά, οι γυναίκες με την εμφάνιση και το ήθος τους γίνονται υπόδειγμα Χριστιανών και καύχημα της Εκκλησίας. Αντίθετα, όταν παρεξηγούνται μεταξύ τους, όταν δεν συνεννοούνται, κατηγορούν και κρίνουν τους άλλους, γίνονται επιζήμιες στο έργο της Εκκλησίας και δημιουργούν ατμόσφαιρα ασυμβίβαστη με την ιερότητα του χώρου.

Οι γυναίκες συντελούν στο να δοθούν κι' άλλες ευκαιρίες προσευχής, όπως είναι οι Αγρυπνίες, οι Παρακλήσεις, οι εκδρομές σε προσκυνήματα και η μελέτη των Γραφών. Επί πλέον, βοηθούν σ' όλες τις κοινοτικές εκδηλώσεις, όπως τα δείπνα, οι συγκεντρώσεις νέων και παιδιών, η καλή λειτουργία του Σχολείου και κάθε τι που προάγει την πνευματική και φιλανθρωπική ζωή του Ναού και της Ενορίας. Οι γυναίκες εξασφαλίζουν κεφάλαια για αγορά και διάδοση βιβλίων και περιοδικών χριστιανικής οικοδομής και, ει δυνατόν, τη λειτουργία μικρού βιβλιοπωλείου.

Το σπουδαιότερο έργο που μια μητέρα μπορεί να κάνει για το Χριστό και την Εκκλησία είναι η καλλιέργεια της κλίσεως των παιδιών της για την ιερωσύνη. Στο σημείο αυτό, πολλές Ορθόδοξες μητέρες υστερούν. Δεν επιδεικνύεται αρχετή προθυμία εκ μέρους των για να ιερωθούν τα παιδιά τους. Μερικές το θεωρούν υποτιμητικό, άλλες φοβούνται μήπως τα παιδιά τους δε χαρούν τη ζωή, άλλες ότι οι ιερείς υποφέρουν κλπ. Οι καθολικές, όμως, γυναίκες δεν σκέφτονται έτσι και είναι πολύ περήφανες, άν τα παιδιά τους ιερωθούν. Στην Ισπανία, λ.χ., ακούγεται συχνά ο διάλογος:

- Έχετε παιδιά ιερείς; Άν η απάντηση είναι θετική, η μητέρα δεν κρύβει τη χαρά της. Άν, όμως, όχι, τότε απαντά ταπεινά:

- Δεν μας ευλόγησε ο Θεός.

Σε πολλές Ρωμαιοκαθολικές οικογένειες δέχονται την ιερωσύνη, όχι μόνο ένα αλλά και δύο και κάποτε τρία παιδιά. Όσες γυναίκες αξιώνονται να έχουν παιδιά ιερείς πρέπει να αισθάνωνται υπερήφανες, διότι τα σπλάχνα τους και κατά κάποιο τρόπο κι οι ίδιες στέκονται μπροστά στο θυσιαστήριο. Στο τελευταίο τεύχος του περιοδικού της Αρχιεπισκοπής μας, ένας διακεκριμένος ομογενής που συνόδευσε τον Αρχιεπίσκοπο στο Φανάρι για την τελετή του Αγίου Μύρου, γράφει για την παρουσία ανάμεσα στο εκκλησίασμα των σεβαστών γονέων του Πατριάρχη Βαρθολομαίου που με δακρυσμένα μάτια παρακολουθούσαν το παιδί τους να προεξάρχει των ιερών ακολουθιών.

Θα ήταν παράλειψη, στο σημείο αυτό, να μη αναφερθεί ο ρόλος της πρεσβυτέρας, που μοιράζεται με το σύζυγό της όλες τις αγωνίες, τις πικρίες και τα τόσα προβλήματα της δύσκολης ζωής του εγγάμου κληρικού. Άν μη τι άλλο, στο πρόσωπό της ο Ιερέας θα βρίσκει στοργή, κατανόηση και ενθάρρυνση. Το σπίτι του ιερέα, το οποίο διευθύνει η σεμνή παπαδιά, πρέπει να ξεχωρίζει για την τάξη, το νοικοκυριό, την φιλοξενία και τη χριστιανική ζωή, ώστε ν' αποτελεί υπόδειγμα για όλα τα σπίτια της ενορίας. Αλλά και μέσα στο Ναό η Πρεσβυτέρα μπορεί να γίνη σύμβουλος και οδηγός των άλλων γυναικών.

Μέχρι σήμερα, στην Αρχιεπισκοπή Θυατείρων δεν χειροτονήθηκε κανένας που να γεννήθηκε στην Αγγλία. Όμως η Ομογένεια στην Αμερική και στην Αυστραλία ανέδειξε πολλούς κληρικούς και συντηρεί σπουδαίες Ιερατικές και Θεολογικές Σχολές. Οι μητέρες, με τη χριστιανική ανατροφή των παιδιών τους, είναι οι μόνες που μπορούν να τα στρέψουν προς την ιερωσύνη. Κι άν αυτό είναι ακατόρθωτο, πάλι η Εκκλησία και η κοινωνία θα τις ευγνωμονούν, άν προσφέρουν καλούς χριστιανούς και χρηστούς πολίτες.

Για να επιτελέσουν το ιερό αυτό έργο, οι γυναίκες πρέπει να πλημμυρίζουν από βαθειά και ολοζώντανη πίστη. Όταν οι μητέρες εκείνες οδήγησαν τα παιδιά τους στο Χριστό, για να τα ευλογήσει, δεν ρώτησαν κανένα, ούτε ζήτησαν πληροφορίες για την καταγωγή, τη μόρφωση και την ιδιωτική του ζωή. Μόλις τον είδαν, τον πίστεψαν. Ήτανε σίγουρες για το πρόσωπό Του. Έτσι, κι οι ορθόδοξες γυναίκες είναι σίγουρες για τον Χριστό και την Ορθοδοξία και για το ρόλο τους στην οικογένεια, στην Εκκλησία και την κοινωνία. Δεν έχουν ανάγκη να εξετάζουν και ν' αμφισβητούν τα πάντα, όπως οι λεγόμενες κουλτουριάρισσες, που δεν έχουν καμμιά σχέση με τον παραδοσιακό τύπο της Ελληνίδας Χριστιανής, που ξέρουμε κι' αγαπούμε.

Στον αγώνα της για την προσωπική της καλλιέργεια και την επιτυχία του έργου της, η Ορθόδοξη γυναίκα χρησιμοποιεί το όπλο της προσευχής. Και είναι η προσευχή ακαταγώνιστο όπλο. Γιατί γίνεται με πόνο και σφραγίζεται με θυσία και αγάπη βαθειά. Γιατί συνοδεύεται με δάκρυα και πηγάζει από τα βάθη της καρδιάς. Είτε, όπως λέγει ο Υμνωδός,

"Μόνη προσευχή
της προφήτιδος πάλαι Άννης
φερούσης πνεύμα συντετριμμένον
προς τον δυνάστην και θεόν των γνώσεων..."

είτε στο τραγούδι των χρόνων της Γερμανικής κατοχής,

"Παιδιά, της Ελλάδος παιδιά
που σκληρά πολεμάτε πάνω στα βουνά,
παιδιά, στη γλυκειά Παναγιά
προσευχόμαστε όλες, νάρθετε ξανά..."

υπάρχει ο ίδιος πόνος, η ίδια λαχτάρα, το ίδιο πνεύμα της θυσίας από τη γυναίκα, που ο λαός μας εκφράζει στο Δημοτικό τραγούδι, το γνωστό σαν "Ο Θρήνος της Παναγίας".

Είναι καθήκον της ποιμαίνουσας Εκκλησίας, να διαφωτίζει τον γυναικείο κόσμο. Η κάποια επιρροή μας απάνω σ' ένα αριθμό γυναικών δεν πρέπει να μας κάνει να παραβλέπουμε το γεγονός πως υπάρχουν πολλές οικογένειες που ελάχιστα επηρεάζονται από την Εκκλησία. Η τάση επίδειξης, οι αλόγιστες σπατάλες, που παρατηρούνται συχνά ανάμεσά μας, αποδεικνύουν του λόγου το ασφαλές. Τα ενδιαφέροντα των γυναικών πρέπει να μπούν σ' ένα αυλάκι που θα τις γεμίζει μόνιμα και όχι μόνο να ικανοποιεί στιγμιαίες ματαιοδοξίες. Όπως λέγει ο Απ. Πέτρος, όχι το πλέξιμο και το κτένισμα των μαλλιών μόνο, ούτε τα πολύτιμα κοσμήματα, μα ο εσωτερικός άνθρωπος θα πρέπει ν' αστράφτει και ν' αχτινοβολεί.

Τελειώνω τα φτωχά μου λόγια αποτίοντας φόρο ευγνωμοσύνης και τιμής προς τη γυναίκα και ιδιαίτερα την Απόδημη. Οι κόποι κι οι μόχθοι της είναι γνωστοί στην Εκκλησία και στο Θεό. Είμαι βέβαιος πως την ευγνωμοσύνη που νιώθω προσωπικά για τη βοήθεια που πήρα σαν άνθρωπος αλλά και σαν εργάτης της Εκκλησίας από τις σεβαστές πνευματικές μητέρες και αδελφές, όλοι γενικά τη συμμερίζονται. Γιατί όλοι ανεξαιρέτως έχουν γευθεί την αγάπη και την στοργή τους. Γι' αυτό, κληρικοί και λαϊκοί, πρέπει να ομολογούμε ανεπιφύλακτα.

Άξιες του Χριστού οι Γυναίκες.

" της Εκκλησίας.

" της Πατρίδας.

Κι' άς μη χάνουμε ποτέ ευκαιρία να τους εκφράζουμε το σεβασμό μας. Είμαι βέβαιος πως αυτό και μόνο τις αρκεί.

Ο Τελμησσού Χριστοφόρος

Χαιρετισμός Ύπατου Αρμοστή κ. Άγγελου Μ. Αγγελίδη

Με τούτο το χαιρετισμό συγχαίρω πρώτα-πρώτα την Εκκλησία, τον Σεβασμιότατο Αρχιεπίσκοπο, τους Θεοφιλεστάτους και όλο τον ιερό κλήρο, για την πρωτοβουλία της ίδρυσης Βοηθητικών Αδελφοτήτων στις Ελληνικές Κοινότητες της Μ. Βρετανίας.

Σ' αυτό τον αιώνα της ταχείας τεχνολογικής ανάπτυξης και της εκπληκτικής προόδου της επιστήμης κέρδισε ο άνθρωπος περισσότερα υλικά μέσα για να ζήσει μια πιο εύκολη ζωή, μα στερήθηκε από αξίες και αγαθά που του έκαναν άλλοτε μια αληθινά όμορφη ζωή. Στερήθηκε την αγάπη, στερήθηκε την ανθρωπιά.

Ο θεσμός της οικογένειας και μάλιστα της εκτεταμένης οικογένειας όπως την είχαμε εμείς στην Πατρίδα, υποφέρει κι' αυτός σήμερα και εκφυλίζεται συνεχώς. Είναι ένας βασικός λόγος για τον οποίο πλήθυναν τα γηροκομεία, τα ορφανοτροφεία και άλλα φιλανθρωπικά ιδρύματα και ο αριθμός των συνανθρώπων μας που ιδρυματοποιούνται ολοένα αυξάνει.

Μέσα σ' αυτό τον κυκεώνα της κρίσης των αξιών και αύξησης του ανθρώπινου πόνου στην κοινωνία μας, εμφανίζονται οι Βοηθητικές Αδελφότητες των Κυριών και Δεσποινίδων ως φορείς ελπίδας, χαράς και αισιοδοξίας.

Σ' όλες εσάς, αγαπητές κυρίες και δεσποινίδες των Βοηθητικών Αδελφοτήτων, αξίζει ένα μεγάλο εύγε, γιατί μέσα σ' αυτή την πολυεύνικη χώρα, μακρυά απ' την Πατρίδα δεν φείδεσθε κόπου ή χρόνου, αλλά τρέχετε να οργανωθείτε γύρω από την Εκκλησία μας, να αναπτύξετε δραστηριότητες και να ενισχύσετε μετά, τόσο οικονομικά όσο και ηθικά, τους γέροντες συμπατριώτες μας, τους φτωχούς και τους αρρώστους.

Το έργο που επιτελείτε είναι πράγματι θεάρεστο και προσλαμβάνει μεγαλείο και αξία μέσα στις τόσες αντιφάσεις της σημερινής κοινωνίας. Όλοι πρέπει να νιώθουμε περήφανοι για σας και το μεγάλο έργο σας.

Σας συγχαίρω όλους θερμά και εύχομαι να συνεχίσετε το αξιόλογο έργο σας με κάθε επιτυχία.

Χαιρετισμός της Προέδρου του Φιλοπτώχου Ταμείου Αγίας Σοφίας

Σεβασμιώτατε, Θεοφιλέστατοι, Κε Γενικέ Πρόξενε της Ελλάδος,
Σεβαστοί πατέρες και αγαπητές μου Κυρίες Μέλη των Βοηθητικών Αδελφοτήτων της Αρχιεπισκοπής

Εκ μέρους του Φιλοπτώχου Ταμείου του Καθεδρικού Ναού της Αγίας του Θεού Σοφίας χαιρετίζω θερμά το Συνέδριον των Βοηθητικών Αδελφοτήτων των Ενοριών μας. Το όνομα του ιδικού μας οργανισμού δεν είναι Βοηθητική Αδελφότης, αλλά Φιλόπτωχον Ταμείον, διότι όταν ιδρύθη εδώ και 150 χρόνια, το 1842 επήρε το όνομα ΤΟ ΤΑΜΕΙΟΝ ΤΩΝ ΠΤΩΧΩΝ που αργότερα μετεβήθη εις Φιλόπτωχον Ταμείον.
Σκοπός του Ταμείου κατά τα έτη της ιδρύσεώς του κι μετέπειτα, ήταν να βοηθά τους ταξειδιώτες Έλληνες που έφταναν στο Λονδίνο και περιήρχοντο σε οικονομική δυσκολία. Η βοήθεια που παρείχε τότε το Ταμείον ήταν χρήματα για φαγητό, πρόχειρη στέγη και εισιτήριο για τον επαναπατρισμό. Με το πέρασμα όμως τόσου μακρού χρόνου και την αλλαγή των συνθηκών, ο σκοπός του Ταμείου μας έχει αυτομάτως μεταβληθεί. Σήμερα η κραυγή του πόνου των ασθενών ομογενών μας, ελκύει την προσοχή του Ταμείου μας πολύ περισσότερο από τις ατυχές τότε των ταξιδιωτών που κακοπέφτουν στους χώρους της Ευρώπης.
Γι' αυτό και το έργο του Ταμείου μας, βοηθεί και συνδράμει τους αρρώστους που έρχονται από Ελλάδα, Κύπρο, ιερείς από το Φανάρι - άς προσθέσω περίπτωση Ελλήνων Σουηδίας - που ζητούν απεγνωσμένα χρηματική βοήθεια να καλύψουν τα μεγάλα έξοδα θεραπείας των. Επίσης παίρνει μία πρόσθετη ετών φροντίδα, παρέχοντας μηνιαία βοηθήματα σε ομογενείς της παροικίας μας. Τοιουτοτρόπως το έργο μας παίρνει μια ιδιαίτερη ιερότητα που την έδωσαν τα λόγια του Κυρίου "...ασθενείς ήμην και επεσκέψασθέ με ....". Όμως οι Αδελφότητες έχουν και άλλα ιερά καθήκοντα. Την βοήθεια των Σχολείων , την οργάνωση τελετών και τη συμπαράσταση στο έργο του κλήρου. Στις ωραίες συγκεντρώσεις που λαμβάνουν χώραν μετά τη λειτουργία στις αίθουσες των Ναών όπως τις έχουμε δει στο Μάντσεστερ, στο Κάρδιφ, στο Μπρίστολ και ακόμα και στο πολυάσχολο
Λονδίνο, οι Κυρίες των Αδελφοτήτων θερμαίνουν την ατμόσφαιρα με την καλωσύνη τους και την περιποιητικότητά τους. Αδελφές Κυρίες των Αδελφοτήτων, το έργο μας είναι Ιερό, μεγάλο και ωραίο.

Γι' αυτό με πολλή αγάπη το αναλάβαμε και με πολλή χαρά το επιτελούμε και θα εξακολουθήσουμε να το επιτελούμε και προς ανακούφιση των πασχόντων ή των καθ' οιονδήποτε τρόπον ασθενών αδελφών μας.

Ευχαριστούμε το Σεβασμιώτατο Αρχιεπίσκοπο διότι μας έδωσε την ευκαιρία για την ωραία αυτή συνάντησή μας και ευχόμαστε σύντομα και πάλι να μας δοθεί η ευκαιρία να ξανασυναντηθούμε.

Αγάθη Τσαπραλή

Χαιρετισμός εκ μέρους Συνδέσμου Γονέων και Φίλων Καρδιοπαθών Παιδιών Κύπρου

Καταθέτω παρακάτω σύντομο περίληψιν αναφορικώς με το Σύνδεσμο Γονέων και Φίλων Καρδιοπαθών Παιδιών Κύπρου "η Ελεούσα".

Ο Σύνδεσμος είχεν δημιουργηθεί και εγγραφεί ως Φιλανθρωπική οργάνωσις προ τριών ετών. Ο λόγος ο οποίος μας ώθησεν εις την ίδρυσιν αυτού του Συνδέσμου είναι ο μεγάλος αριθμός παιδιών, τα οποία υποφέρουν εκ γενετής με καρδιακάς παθήσεις. Σήμερον ο αριθμός αυτός υπερβαίνει τις 2,500 και είναι ο μεγαλύτερος από κάθε άλλην ομάδα παιδιών με εκ γενετής παθήσεις.

Σκοπός μας είναι η παροχή κάθε είδους βοηθείας, συμπαράστασης, μερίμνης και γενικώς προσπάθεια λύσεως των προβλημάτων τόσον των παιδιών όσον και των γονέων ή φίλων οι οποίοι συνοδεύουν τα παιδιά, νοουμένου ότι είναι άποροι και φτωχοί και δεν έχουν συγγενείς εις την Αγγλία.

Τα παιδιά στέλλονται μέσον του ομωνύμου Συνδέσμου ή κατ' ευθείαν από το νοσοκομείο.

Μέχρι της στιγμής ο Σύνδεσμος έχει βοηθήσει περισσότερα των 30 παιδιών.

Βάσος Θεοχάρους

THE GREEK LADIES CHARITABLE ORGANIZATION OF GREAT YARMOUTH

REPORT YEAR 1992

In January 1990 two ladies, Mrs Kika Daniels and Mrs Anna Andreou, decided that it might be a nice idea to collect all the ladies of the Greek Community together to have a tea party in the church. It would be a special place where the ladies could meet together and talk about their community and church, especially after a busy summer season.

It was suggested by our then resident Priest Father Christos Klathis to form a Philoptohous, as the church had not had a committee for over five years with the then Priest Father Athanasios. So under his supervision a committee was formed, our chairlady being Anna Andreou.

Within our first two years, our aim was to gather as many ladies to support us in our various tasks ahead.

In the early weeks before we became an official committee, it was decided to hold a jumble sale to raise money. This being our first fund raising event exceeded all our expectations and raised over £130,00. This collection gave us a truly honourable feeling, it meant that we as a unit could contribute to our Church and community.

We held tea parties fortnightly, which we still do at present listening to bible readings and discussing important issues and events which effect our church.

In March we were honoured to be sworn in by our Priest and took our oath to serve our church and to help others.

In June 1990 we welcomed our new Priest Father Georgios Kaloudis and his family. He has supervised our meetings, helping us with the various activities and events we have undertaken. He has been our listener and has given us advice when needed.

Over the last two years we have raised over £4,500.00
This was achieved by holding:-

Tea Parties
Church Bazaars
Theophania Parties
Buffet Parties
Raffles

as well as collecting money for the Epitaphion and going on pilgrimages.

Over these two years we have been on various pilgrimages, it has brought us closer to other committees of Philoptohous, they have always welcomed us and we hope in the future to visit other churches.

Our monies spent have been towards the purchase of:-

Food, travelling
Printing and stationary
Flowers
Cleaning Hiring of halls
Canteen
Repairs and decorations

We also presented gifts to various people to express our appreciation.

Contributions were:-

£150.00 to our Greek School
£120.00 for the preservation of church icons
£210.00 for various items for the Vicarage.
£ 30.00 to a young Greek boy called Demetris Matsas who was in urgent need of medical treatment.

Our main donation of £1,500 we were extremely proud to present to the church for repairs to the roof.

It touched our hearts in November when we heard of the plight of the Romanian Orphans. Our committee organized and managed in one week to gather food, clothing and cleaning materials, enough to fill a large van. We consider this a great community achievement how we all pulled together as one to achieve this task.

This February we had elections and a new committee was formed consisting of old and new members. Our chairlady now being Mrs Miriam Kiki. She welcomed us all warmly and started our first meeting by discussing what we should do as a fundraising event this year. It was decided that a sponsored walk would be a nice idea. This involved a pleasant seven mile walk in our local countryside. Our chairladies' friends kindly served us refreshments at the end. Many thanks were given to everyone who either participated or helped. Our priest being at the finishing point first raised in excess of £300.00 as did an older lady Vassiliki Ttofi who raised over £500.00. The walk was a great success and a grand total of over £2,000.00 was achieved. It was covered not only in a major regional newspaper but also in the Greek newspaper in London.

Also kindly donated was a beautifully hand decorated Easter egg, which was raffled off and raised £120.00. The winner asking for it to be given to the children's ward at our local hospital.

Before Easter one of the discussions in our meetings was how to involve the young girls of our community to participate in the decoration of the Epitaphion. It was decided on the day girls from the age of six to twenty years old would decorate the Epitaphion, the result was absolutely beautiful.

As a gift to our priest, the girls gave two large altar flower arrangements which were placed either side of the Epitaphion. He was very grateful, thanking them for their hard work and expressing that this was an important part of their tradition.

Planned for the future are various fund raising events, including coffee mornings, car boot sales and our very popular Greek evenings.

It is our belief that the Church, School and Philoptohous committees join together in all our fundraising events, uniting the community.

We are proud to be committee members and will always do our best to serve our church and our community in every way we can. Enclosed is our expenditure account for the period 1st April 1990 to 5th April 1992. At present we currently have well over £2,000.00 in our bank account.

PRIEST
GEORGE KALOUDIS

CHAIRMAN
MIRIAM KIKI

SECRETARY
JOANNA SYMEOU

P R O G R A M M E

THE FOURTH CONFERENCE OF THE CHARITABLE ORGANIZATIONS OF THE SACRED ARCHDIOCESE OF THYATEIRA AND GR. BRITAIN

9-10.40am	Pontifical Divine Liturgy
10.40-11 am	Breakfast
11-11.30 pm	Welcome address by His Eminence, Addresses by Their Excellencies, The Ambassador Of Greece, Mr George Papoulias, and The High Commissioner Of Cyprus, Mr Angelos Angelidis, and by the Chairlady of the Greek Orthodox Charitable Organizations of the Sacred Archdiocese, Mrs Chrysanthi Patera and other representatives of the Greek Ladies' Association and Organizations in Great Britain. Presentation of the representatives of the Charitable Ladies' Organizations.
Speaker:	His Eminence Archbishop Gregorios Of Thyateira And Great Britain.
Subject: General Report :	The charitable organizations of the Sacred Archdiocese and their contribution to the promotion of philanthropy and the upgrading of our ecclesiastical and cultural life and education.
Speaker:	The Rt. Revd. Bishop Aristarchos Of Zinoupolis.
Subject:	The contribution of Orthodox women towards the preservation of tradition, and the progress of the Church and the future of the emigrants in the united kingdom.
12.30-1.15 pm	Reports by representatives of the charitable organizations.
1.15-2 pm	Lunch.
2-4pm	Continuation of the proceedings of the conference.
Speaker:	The Rt. Revd. Bishop Christophoros Of Telmissos.
Subject:	Orthodox woman in the diaspora and her diakonia in the Church.
Speaker:	The Rt. Revd. Bishop Kallistos Of Diokleia.
Subject:	The present-day tendences of the Church and more generally of society towards the position of women in life.

Propositions, comments, suggestions, conclusions on the deliberations of the Conference.
Prayer - End Of Conference.

The Revd, Priests and Deacons, Honorary Chairladies Of The Charitable Organizations Of The Communities And Churches Of The Sacred Archdiocese Of Thyateira And Great Britain Grace and mercy from Our Saviour Christ Risen from the dead.

Dear Co-workers,

CHRIST IS RISEN!

It is with particular joy that I am communicating with you in order to make you aware and co-participate in our thoughts and decisions. We are bringing to your attention the fact that we are organizing a Conference of the Ladies' Charitable and other Philanthropic Organizations of the Communities and Churches of Our Sacred Archdiocese.
The Conference will take place on Saturday, 20th. June 1992 at the Cathedral Of Saint Sophia, Moscow Road, Bayswater, London W2 (telephone number 071-229 7260). The proceedings of the Conference will take place according to the enclosed programme.
We fatherly advise the priests, with the co-operation of the Committee of their Communities Charitable Organizations, to name their representatives for the conference. In order to facilitate the organization of the Conference and the hospitality, you must complete the enclosed statement and send it to the Office of the Archdiocese.
Reminder-Advice
We particularly advise the priests-in-charge of those Communities where there is no Charitable Organization, or where the existing one is not sufficiently organized, to take the necessary steps to found or reorganize the existing one, and to elect a complete Committee of their Charitable Organizations.
We also advise the priests to announce the convening of the Conference of the Charitable Organizations, from the pulpits, and, with a few simple words, explain the importance of the Ladies' Charitable Organizations and the noble work that the ladies are being called upon to carry out, to the congregation and more generally to their flock. Also an effort should be made to mobilize new members to strengthen the local Ladies' Charitable Organizations of our Communities in Great Britain.
It is necessary that we should stress the women's great contribution towards the progress of the Church, the development of Christian and Greek Education, and the work of philanthropy and charity in this Country in which we live, as well as in the presentation of our cultural characteristics and the promotion of the ideals of our mother country and our rights in the United Kingdom.
We anticipate your full co-operation, and your active participation and presence at the conference, and remain with great love in Christ, and blessings.

+ Gregorios
Archbishop Of Thyateira And
Great Britain

The Telly Savalas Charity Golf Tournament

Dear Sirs,

I am addressing this letter to you to express our deepest appreciation and thanks for your excellent charitable and other activities for the benefit of the needy and, in particular, our handicapped fellow people, through the Christos Steliou Ioannou Foundation in Cyprus. The participation and involvement of the well-known actor Mr. Telly Savalas guarantees the success of your good efforts. It is proper to underline, stress and praise Mr Savalas for his Charitable work. Together with the organising committee and the other participants, you are doing a fine humane job for those people who depend on our sacrifice, love and practical care.

I was duly informed and very pleased to learn of the forthcoming charitable event to take place in aid of the handicapped people in Cyprus on Thursday 2nd July 1992, by your active participation and under your patronage. This is a most moving gesture on your part, for which, once again, we express our gratitude. We congratulate you and praise you for your kind thoughts and unceasing Christian efforts to relieve some of the burden from the shoulders of our most unfortunate fellow-people and particularly those living in Cyprus, the beloved island and birthplace of many saints.

I pray for you all. May God bless you and grant you health and strength to continue your thoughtful and most generous contributions towards this aspect of work and welfare.
Εέχαριστ˜ πολύ! Θερμά συγχαρητήρια καί εέχές! 'Ο Χριστός νά σΆς εέλογεÔ.

+Gregorios
Archbishop of Thyateira And
Great Britain

26th June 1992

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ ΤΟΥ ΣΕΒΑΣΜΙΩΤΑΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΘΥΑΤΕΙΡΩΝ ΚΑΙ Μ. ΒΡΕΤΑΝΙΑΣ κ. ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΓΙΑ ΤΗ ΛΗΞΗ ΤΟΥ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 1991/ 1992.

Μέ τή βοήθεια τοῦ Ἁγίου Θεοῦ ἔχουμε ἤδη διανύσει τή σχολική χρονιά 1991/1992. Ἡ χρονιά αὐτή πού μᾶς πέρασε ἔχει νά ἐπιδείξει, ἐκτός τῆς συνηθισμένης σχολικῆς δραστηριότητας, καί ἄλλα ἐπιτεύγματα, γιά τά ὁποῖα μποροῦμε νά ὑπερηφανευόμαστε καί νά προσβλέπουμε στό μέλλον μέ μεγαλύτερες προσδοκίες, ἐμπιστοσύνη καί δημιουργικότητα.

Ἀναφέρουμε ἐδῶ κατ' ἀρχήν τή γιά δεύτερη χρονιά ἐπιτυχημένη λειτουργία τοῦ Ἰνστιτούτου Ἐπιμόρφωσης Δασκάλων τῆς Ὁμογένειας Μ. Βρετανίας. Τό Ἵδρυμα αὐτό, πού βρίσκεται κάτω ἀπό τήν αἰγίδα τοῦ ΕΦΕΠΕ, ὡς γνωστόν στεγάζεται σέ χώρους πού παραχωρεῖ εὐγενῶς ἡ Κοινότητα Ἀποστόλου Βαρνάβα ρ˜ῖ ὑἰὀὀὀ, κατευθύνεται δέ ἀπό ειδική ἐκπαιδευτική καί διοικητική Ἐπιτροπή καί διευθύνεται ἀπό τήν Προϊσταμένη τῆς Κυπριακῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ἀποστολῆς Δρα Ἔλλη Παπαφώτη σέ στενή συνεργασία μέ τόν Σύμβουλο Ἐκπαίδευσης τῆς Ἑλληνικῆς Πρεσβείας Δρα Νικόλαο Βολιώτη καί τήν Ἐκπαιδευτική Ἐπιτροπή τοῦ Ε.Φ.Ε.Π.Ε.

Ὑπάρχει ἐπίσης ἡ Ἐπιτροπή γιά τήν εἰσαγωγή τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσας στά Ἀγγλικά Σχολεῖα, στήν ὁποία μετέχουν ἐκπρόσωποι τῶν Ἐπαιδευτικῶν Ἀποστολῶν Ἑλλάδος καί Κύπρου, τοῦ Κ.Ε.Σ., τῆς Ο.Ε.Σ.Ε.Κ.Α. καί τοῦ Κέντρου Διγλωσσίας, ἡ δέ ὅλη προσπάθεια βρίσκεται καί πάλιν κάτω ἀπό τήν αἰγίδα καί τήν ἠθική καί οἰκονομική ὑποστήριξη τοῦ Ἑνιαίου Φορέα Ἑλληνικῆς Παροικιακῆς Ἐκπαίδευσης. Πρόσφατα, μάλιστα, ἔγινε στό Λονδῖνο καί τό πρῶτο στό εἶδος του Διδασκαλικό Συνέδριο. Τίς ἐργασίες του διεύθυνε ὁ Διεθνοῦς φήμης γλωσσολόγος Καθηγητής τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν καί Πρόεδρος τοῦ Παιδαγωγικοῦ Ἰνστιτούτου τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας τῆς Ἑλλάδος κ. Γεώργιος Μπαμπινιώτης, ὁ ὁποῖος ἀπεστάλη ἐδῶ εἰδικά γι'αὐτόν τόν σκοπό ἀπό τό Ὑπουργεῖο Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκευμάτων τῆς Ἑλλάδος ὕστερα ἀπό πρόσκληση τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς.

Μεγαλύτερη ὅμως πρόοδος ἐπετεύχθη μέ τή δημιουργία τοῦ Ἑνιαίου Φορέα Ἑλληνικῆς Παροικιακῆς Ἐκπαίδευσης (Ε.Φ.Ε.Π.Ε.) κάτω ἀπό τήν Προεδρεία τοῦ ἑκάστοτε Ἀρχιεπισκόπου Θυατείρων καί Μεγάλης Βρετανίας. Ὁ Ὑπουργός Παιδείας τῆς Κύπρου κ. Χριστόφορος Χριστοφίδης ἐπισκέφθηκε μάλιστα ἐπανειλημμένα τό Λονδῖνο γιά τόν σκοπό αὐτό καί εἶχε ἐπαφές τόσο κατ' ἰδίαν ὅσο καί ἀπό κοινοῦ μέ τούς Ἐκπαιδευτικούς Φορεῖς τῆς Ὁμογένειάς μας. Ὁ δέ Ὑπουργός Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκευμάτων τῆς Ἑλλάδας κ. Γεώργιος Σουφλιάς συγκάλεσε σύσκεψη στό Ὑπουργεῖο του στήν Ἀθήνα τόν περασμένο Μάρτιο 1992, στήν ὁποία μετέσχαν, ἐκτός ἀπό τόν Ὑπουργό καί τούς συνεργάτες του, ὁ Ὑπουργός Παιδείας τῆς Κύπρου κ. Χριστοφίδης μέ τούς συνεργάτες του, ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Θυατείρων, καί ἐκπρόσωποι τοῦ Κ.Ε.Σ., τῆς Ο.Ε.Σ.Ε.Κ.Α. καί τῶν Α.Ε.Σ.Α.

Ἄς ἐργαστοῦμε, λοιπόν, ὅλοι οἱ Ἐκπαιδευτκοί Φορεῖς ἀπό κοινοῦ γιά τόν ἱερό σκοπό τῆς Παιδείας τῶν παιδιῶν μας. Ἄς παραμερίσουμε τίς φιλοδοξίες καί τούς τυχόν φόβους καί τίς προκαταλήψεις μας καί ἄς σκεφθοῦμε πιό σοβαρά καί ὑπεύθυνα τό ἱερό κεφάλαιο τῆς Ἐκπαιδεύσεως τῶν παιδιῶν μας. Ὁ Ἑ λ λ η ν ι σ μ ὀ ς σήμερα διατρέχει κινδύνους πού ἀπειλοῦν αὐτήν ταύτην τήν ὑπόστασή του καί εἶναι ἀστεῖο ν' ἀντιμετωπίζουμε θέματα ὑψίστης σημασίας - ὅπως εἶναι ἡ Παιδεία τῶν παιδιῶν μας καί ἡ διατήρηση στίς καρδιές τους τῆς Πολιτιστικῆς καί Πατριωτικῆς καί Θρησκευτικῆς μας ταυτότητας - μέ παρωπίδες καί ἄσκοπες συζητήσεις.

Κ α λ ο ῦ μ ε, ὅμως, συγχρόνως καί ὅλη τήν Ὁ μ ο γ έ ν ε ι α σέ μιά νέα σταυροφορία ὑπέρ τῆς Παιδείας τῆς νέας γενεᾶς τῶν Ἀποδήμων μας. Δέν πρέπει νά ὑπάρχει παιδί ἤ νέος πού νά μή μελετᾶ καί νά γνωρίζει τή γλῶσσα καί τή θρησκεία τῶν πατέρων μας. Καί οὔτε εἶναι πιά δυνατό ἤ ἐπιτρεπτό νά παραμείνουμε ἁπλοί θεατές στήν παρατηρουμένη ἀφομοιωτική αἱμορραγία, ἡ ὁποία ἀπειλεῖ θανάσιμα μέ συρρίκνωση καί πλήρη σχεδόν ἐξουθένωση τήν Ὁμογένειά μας. Λέγεται ὅτι τό ὑπό δημιουργία κρατίδιο τῶν Σκοπίων, - (τό ὁποῖον θέλει νά ὀνομάζεται Δημοκρατία τῆς Μακεδονίας,) - καταβάλλει τεράστιες προσπάθειες γιά τή δημιουργία τεχνητῆς γλώσσας "μακεδονικῆς". Τουλάχιστο θά πρέπει κι ἐμεῖς νά παραδειγματιστοῦμε ἀπό τό ζῆλο καί τήν ἰσχυρή θέλησή τους νά δημιουργήσουν κάποια δική τους γλῶσσα. Ἐμεῖς συνεπῶς πού ἔχουμε κληρονομήσει καί κατέχουμε γιά τέσσερεις χιλιάδες χρόνια μιάν ἀπό τίς ὡραιότερες καί σπουδαιότερες γλῶσσες τοῦ κόσμου, θά πρέπει πάσῃ θυσίᾳ νά τή διαφυλάξουμε διδάσκοντάς την στά παιδιά μας μέ ἐνθουσιασμό, ἀγάπη καί θυσία μεγάλη.

Μέ τήν ε ὐ κ α ι ρ ί α , λοιπόν, τοῦ τέλους τῆς φετινῆς Σχολικῆς Χρονιᾶς σᾶς κ α λ ο ῦ μ ε καί πάλι σέ ἐθνική ἐγρήγορση καί σταυροφορία πάνω στό νευραλγικό αὐτό θέμα τῆς Ἐκκλησιαστικῆς καί πατρώας Παιδείας τῶν παιδιῶν μας. Σᾶς εὐχόμαστε " ΚΑΛΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ " καί σᾶς ἀναμένουμε ὅλους, ἀνανεωμένους καί πλήρεις δυναμικότητας, στόν ἱερό στίβο τῆς Ἑλληνικῆς καί Ὀρθόδοξης Παιδείας τῆς Ὁμογένειάς μας στή Μ. Βρετανία., Σᾶς εὐχαριστοῦμε καί σᾶς συγχαίρουμε ὅλους, Γονεῖς, παιδιά, Δασκάλους καί λοιπούς Ἐργάτες τῆς Παιδείας γιά τούς κόπους σας καί τίς προσπάθειές σας καί διατελοῦμε μετά πολλῆς ἐν Κυρίῳ ἀγάπης καί θερμῶν εὐχῶν.

Λονδῖνο, Ἰούνιος 1992

+ Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Θυατείρων καί
Μεγάλης Βρετανίας Γρηγόριος

Σημείωση: Νά ἀναγνωσθεῖ ἐπ' Ἐκκλησίας ἀντί Κηρύγματος τήν Κυριακή, 28 Ἰουνίου ἤ 5 Ἰουλίου, 1992.

Ο Καθηγητής του Πανεπιστημίου Αθηνών κ. Γεώργιος Μπαμπινιώτης μιλώντας κατά τη διάρκεια του Διδασκαλικού Συνεδρίου, που έγινε στις 21 Μαΐου 1992, στην Αίθουσα Τελετών της Κοινότητος Απ. Βαρνάβα Β. Λονδίνου.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΕΛΛΗΝΩΝ ΔΑΣΚΑΛΩΝ Μ. ΒΡΕΤΑΝΙΑΣ

Στις 21 Μαΐου 1992 πραγματοποιήθηκε στην αίθουσα τελετών της Κοινότητας Αποστόλου Βαρνάβα Βορείου Λονδίνου ολοήμερο Εκπ/κό Συνέδριο με θέμα "Η διδασκαλία της Ελληνικής γλώσσας στα Ελληνικά Παροικιακά Σχολεία της Μ. Βρετανίας".
Το Συνέδριο είχε οργανωθεί από τους Προϊσταμένους των Εκπ/κών Αποστολών Ελλάδας και Κύπρου και τελούσε υπό την αιγίδα του ΕΦΕΠΕ. Οι εργασίες του άρχισαν περί τις 10 το πρωΐ και τελείωσαν στις 4.30 μ.μ.
Κύριος ομιλητής ήταν ο καθηγητής της Γλωσσολογίας στο Πανεπιστήμιο Αθηνών και Πρόεδρος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων της Ελλάδας κ. Γεώργιος Μπαμπινιώτης, ο οποίος ήλθε στο Λονδίνο ως προσκεκλημένος του Σεβασμιωτάτου Αρχιεπισκόπου Θυατείρων κ. Γρηγορίου.
Ο ομιλητής, με τη διεθνώς αναγνωρισμένη επιστημονική του κατάρτιση και τη μακρόχρονη πείρα του γύρω από θέματα εκπ/σης στη γλώσσα, εκάλυψε στην ομιλία του τις εξής περιοχές:
α) Διδασκαλία του λεξιλογίου-κειμένων
β) Διδασκαλία της δομής της γλώσσας (Γραμματικής-συντακτικού)
γ) Μεθοδολογία της επικοινωνιακής μεθόδου στη διδασκαλία της γλώσσας.

Στην ομιλία του έγιναν αναφορές στην ανάγκη Ελληνοκεντρικού περιεχομένου των διδασκομένων κειμένων στα Παροικιακά Σχολεία, στην ενιαία προσέγγιση της γλώσσας με βάση την επικοινωνιακή μέθοδο και στην ανάγκη διδασκαλίας και γραμματικής σε κάποιο ποσοστό, που να καλύπτει τα κενά τα οποία αφήνει η ενιαία προσέγγιση της γλώσσας.
Πέρα όμως από αυτές τις συγκεκριμένες περιοχές, που είχαν άμεση σχέση με το σκοπό του Συνεδρίου, αξιοσημείωτες ήταν οι βαθιές σκέψεις γύρω από τη φιλοσοφία και λειτουργικότητα της γλώσσας που έχουν διατυπωθεί από μεγάλους γλωσσολόγους όπως οι: A. WITTGENSTEIN, N. CHOMSKY, FERDINANDE DE SAUSSURE και ά.
Η ομιλία κράτησε περίπου 75΄. Μετά από αυτήν ακολούθησε εργασία κατά ομάδες. Οι σύνεδροι χωρίστηκαν σε τρεις ομάδες και κάθε μια από αυτές συζήτησε μία από τις παραπάνω περιοχές: α. Λεξιλόγιο-κείμενα, β. Δομή της γλώσσας (Γραμματική-συντακτικό) και γ. Επικοινωνιακή μέθοδος.
Ακολούθησε διάλειμμα για φαγητό και κατόπιν άρχισαν οι εισηγήσεις των εκπροσώπων των ομάδων, οι απαντήσεις από τον κ. Μπαμπινιώτη, ερωτήσεις από τους συνέδρους και συζήτηση επ' αυτών.
Οι ανακοινώσεις των ομάδων περιστράφηκαν κυρίως στα εξής σημεία:
1η ομάδα: α) Η ελληνική γλώσσα διδάσκεται στα Παροικιακά Σχολεία της Μ. Βρετανίας ως μητρική ή ως ξένη; β) Είναι ανάγκη ο δάσκαλος να έχει ειδικό εγχειρίδιο.
2η ομάδα: α) Αναγκαία είναι η ύπαρξη βασικού λεξιλογίου το οποίο συν τω χρόνω θα αναπτύσσεται και βελτιώνεται. β) Πρέπει να γίνεται χρήση εποπτικού υλικού με στόχο την ανάπτυξη του λεξιλογίου. γ) Η ύπαρξη του Κυπριακού ιδιώματος στα Παροικιακά Σχολεία και οι επιπτώσεις του στη διδασκαλία της γλώσσας.
3η ομάδα: α) Χρήση κειμένων που να είναι ανάλογα του επιπέδου των παιδιών, β) Διδασκαλία στοιχείων πολιτισμικών και πατριδογνωστικών μέσα από τα ίδια τα γλωσσικά κείμενα. γ) Η λειτουργικότητα των διδασκομένων κειμένων και ο χωρισμός της τάξης σε ομάδες εργασίας. δ) Χρήση περισσοτέρων του ενός βιβλίων.

Γενικό συμπέρασμα είναι ότι η διδασκαλία της Ελληνικής γλώσσας στα Παροικιακά Σχολεία της Μ. Βρετανίας αντιμετωπίζει πολλά προβλήματα. Μεταξύ αυτών την πρώτη θέση κατέχει η έλλειψη των καταλλήλων βιβλίων. Φυσικά ετοιμάζεται ειδική έκδοση βιβλίων από το Υπουργείο Παιδείας της Κύπρου με τίτλο "Μαθαίνω Ελληνικά" και σύντομα θα παραδοθούν στα Σχολεία της Ομογένειας. Τα βιβλία όμως αυτά βρίσκονται σε πειραματικό στάδιο και πρέπει οι εκπ/κοί που θα τα χρησιμοποιήσουν να τα αξιολογήσουν σε ό,τι αφορά το περιεχόμενό τους, το λεξιλόγιό τους, την έκταση των κεφαλαίων, την Ελληνοκεντρικότητά τους, τη μεθοδολογία τους, τον αριθμό των ενοτήτων κατά τάξη, την αποτελεσματικότητά τους στην εκμάθηση της Ελληνικής γλώσσας κλπ.
Καλούνται λοιπόν οι εκπ/κοί των δύο Αποστολών παράλληλα με το διδακτικό τους έργο να αξιολογήσουν τα νέα βιβλία καθώς θα τα χρησιμοποιούν κατά το επόμενο διδακτικό έτος παράλληλα με άλλα βιβλία που κατά την κρίση τους μπορούν να χρησιμοποιηθούν μέσα στα πλαίσια του προγράμματος του παροικιακού Σχολείου για να προγραμματισθεί στη συνέχεια η έκδοση των βιβλίων εκείνων που θα έχουν συγγραφεί με βάση την ίδια την πείρα των εκπ/κών που διδάσκουν στα Ελληνικά Σχολεία της Μ. Βρετανίας και με διάγραμμα ένα αναλυτικό πρόγραμμα συγκροτημένο με τα δεδομένα και τις δυνατότητες των Παροικιακών μας σχολείων και γενικότερα τη ζωή της Ομογένειας στη Μ. Βρετανία.
Έτσι το Συνέδριο αυτό πέρα από την ευρύτητά του σχετικά με τη φιλοσοφία της γλώσσας είχε και την πρακτική του σκοπιμότητα, γιατί άνοιξε δρόμους στην αντιμετώπιση των προβλημάτων και των εμποδίων που παρουσιάζει η διδασκαλία της Ελληνικής γλώσσας στην Παροικιακή Εκπ/ση.

Το Συνέδριο τίμησαν με την παρουσία τους ο Σεβασμιώτατος Αρχιεπίσκοπος Θυατείρων και Μ. Βρετανίας κ. Γρηγόριος, ο Ύπατος Αρμοστής της Κύπρου κ. Άγγελος Αγγελίδης και ο Γενικός Πρόξενος της Ελλάδας κ. Γεώργιος Κωστούλας, οι οποίοι και προσφώνησαν τους συνέδρους. Σύντομους χαιρετισμούς έκαμαν επίσης εκπρόσωποι των τριών Φορέων Εκπαίδευσης της Ομογένειας, όπως και οι υπεύθυνοι των δύο Εκπαιδευτικών Αποστολών της Ελλάδας και της Κύπρου και ο παρεπιδημών στο Λονδίνο Διευθυντής Δημοτικής Εκπαίδευσης Κύπρου κ. Νίκος Λεοντίου.

Το βράδυ μετά τη λήξη του Συνεδρίου ο Σεβασμιώτατος παρέθεσε Δείπνο προς τιμή του ζεύγους Μπαμπινιώτη στο Μέγαρο της Ιεράς Αρχιεπισκοπής, στο οποίο παρεκάθησαν ο Γενικός Πρόξενος της Ελλάδας κ. Κωστούλας, οι Θεοφιλέστατοι Επίσκοποι Ζηνουπόλεως κ. Αρίσταρχος, Μιλητουπόλεως κ. Τιμόθεος και Νύσσης κ. Ελευθέριος, ο Πρωτοσύγκελλος της Αρχιεπισκοπής Αρχιμ. Αθανάσιος Θεοχάρους, ο Διευθυντής Δημοτικής Εκπαίδευσης Κύπρου κ. Νίκος Λεοντίου, ο Πρωτοπρεσβύτερος Σωτήριος Παναγιωτόπουλος και τα Μέλη του Εκτελεστικού Γραφείου του Κ.Ε.Σ. κ.κ. Κύρος Ακρίτας, Σάββας Καραγιάννης, Χάρης Μεττής, Ορθόδοξος Ορθοδόξου και Νικόλαος Χατζηπατέρας. Μετά το τέλος του Δείπνου, ο Σεβασμιώτατος παρασημοφόρησε τον κ. Μπαμπινιώτη για τις πολλαπλές του υπηρεσίες στην Εκπαίδευση της Ελλάδας και της Ομογένειας.

Με την ευκαιρία αυτή, ο Σεβασμιώτατος ευχαρίστησε με προσωπικές επιστολές τους κ.κ. Μπαμπινιώτη και Λεοντίου. Τα κείμενα των επιστολών έχουν ως εξής:

Ελλόγιμο
κ. Γεώργιο Μπαμπινιώτη,
Καθηγητή Πανεπιστημίου Αθηνών,
Πρόεδρο Παιδαγωγικού Ινστιτούτου
Υπουργείου Παιδείας της Ελλάδος,
Μητροπόλεως 15,
Α θ ή ν α

Ελλόγιμε και αγαπητέ κ. Καθηγητά,

Απευθύνω την παρούσα για να σας ευχαριστήσω και γραπτώς τόσο για την αποδοχή της πρόσκλησής μας να έρθετε στο Λονδίνο, όσο κυρίως για τον πραγματικά πολύ επιτυχημένο τρόπο, με τον οποίο κατευθύνατε τις εργασίες του πρώτου στο είδος του Διδασκαλικού Συνεδρίου της Ομογένειάς μας στη Μ. Βρετανία, εγκαινιάζοντας έτσι τις δραστηριότητες του Ενιαίου Φορέα Ελληνικής Παροικιακής Εκπαίδευσης Μ. Βρετανίας.

Η παρουσία σας ανάμεσά μας υπήρξε όντως ανανεωτική και για την Παιδεία, αλλά και για τις γενικώτερες πνευματικές εφέσεις των χιλιάδων συμπατριωτών μας που ζουν, μοχθούν, αλλά και προοδεύουν στη φιλόξενη αυτή χώρα της Παροικίας μας. Η ομιλία σας και η όλη προσφορά σας κατά τη διάρκεια

του μονοήμερου Σεμιναρίου των Δασκάλων έθεσε πραγματικά τις βάσεις για μια νέα και πιο αποτελεσματική εξόρμηση στον τομέα της Ομογενειακής Παιδείας, όπως επίσης και το μάθημά σας προς τους μαθητευομένους δασκάλους στο Ινστιτούτο Επιμόρφωσης Δασκάλων το βράδυ της Παρασκευής, 22 Μαΐου, άνοιξε νέες προοπτικές για τους εδώ Εκπαιδευτικούς μας. Το ίδιο επίσης θα μπορούσε να λεχθεί και για την από ραδιοφώνου ομιλία σας, η οποία μάλιστα ακούστηκε από τις χιλιάδες συμπατριώτες μας που είναι διασκορπισμένοι στην αχανή έκταση του Μείζονος Λονδίνου.

Ταυτόχρονα όμως θα ήθελα να σας εκφράσω και τη χαρά όλων μας γιατί μας δόθηκε η ευκαιρία να γνωρίσουμε από κοντά έναν από τους πλέον εξαίρετους πνευματικούς ανθρώπους της Πατρίδας μας και να εκτιμήσουμε το έργο που με τόσο ενθουσιασμό, αγάπη και ικανότητα επιτελείτε στις δύσκολες αυτές στιγμές που διέρχεται το Έθνος μας.

Σας συγχαίρουμε, λοιπόν, σας ευχαριστούμε και πάλιν και σας ευγνωμονούμε για την πνευματική σας αυτή, αλλά και αυτόχρημα εθνική προσφορά σας στην Ομογένεια της Μ. Βρετανίας. Ευχόμαστε δε όπως ο Ύψιστος σας χαρίζει υγεία και δύναμη να συνεχίσετε για πολλά ακόμη χρόνια να φωτίζετε και να ενδυναμώνετε τη σκέψη και τις καρδιές των Ελλήνων στα ωραία οράματα της Πατρίδας και του Έθνους μας. Προσευχόμαστε για την υγεία και την οικογένειά σας και διατελούμε μετά πολλής εν Κυρίω αγάπης κι εξιδιασμένης τιμής.
Λονδίνο 9/ 6 / 1992

\+ Ο Αρχιεπίσκοπος Θυατείρων και
Μεγάλης Βρετανίας Γρηγόριος

Ο Σεβασμιώτατος Αρχιεπίσκοπος Θυατείρων κ. Γρηγόριος εν μέσω του καθηγητού κ. Γ. Μπαμπινιώτη και της συζύγου του στον κήπο της Ιεράς Αρχιεπισκοπής.

Αξιότιμο
κ. Νίκο Λεοντίου,
Διευθυντή Δημοτικής Εκπαίδευσης,
Υπουργείο Παιδείας,
Λευκωσία.

Αγαπητέ κ. Λεοντίου,

Σας απευθύνουμε την παρούσα επιστολή για να σας ευχαριστήσουμε για την επίσκεψή σας στο Λονδίνο και την έστω και εκτός προγράμματος πολύτιμη προσφορά σας στο Διδασκαλικό Συνέδριο της 21ης Μαΐου 1992 που οργάνωσαν από κοινού οι Εκπαιδευτικές Αποστολές Ελλάδος και Κύπρου και που ήταν η πρώτη επίσημη εκδήλωση του Ενιαίου Φορέα Ελληνικής Παροικιακής Εκπαίδευσης Μ. Βρετανίας.

Θα θέλαμε επίσης να σας ευχαριστήσουμε για τη σειρά των νέων "Αναγνωστικών" του Υπουργείου Παιδείας Κύπρου που ετοιμάστηκαν κάτω από την καθοδήγησή σας και που είχατε την καλωσύνη να φέρετε, μια σειρά από αυτά, στην Αρχιεπισκοπή. Ελπίζω και εύχομαι όπως τα βιβλία αυτά συμβάλουν αποτελεσματικά στη διδασκαλία της Γλώσσας και του Πολιτισμού μας στα παιδιά της Ομογένειας στη Μ. Βρετανία.

Ιδιαίτερα χαρήκαμε που σας γνωρίσαμε από κοντά και εκτιμήσαμε τα προσόντα και την αφοσίωσή σας στην Εκπαίδευση. Είμαστε δε βέβαιοι ότι θα έχουμε την αμέριστη συμπαράσταση και συνεργασία σας στο έργο μας. Έτσι θα μπορέσουμε να προστατεύσουμε την πολυπληθή Ομογένεια του Ηνωμένου Βασιλείου, την οποία η Μητέρα Εκκλησία προ τετραετίας μας ενεπιστεύθηκε.

Σας συγχαίρουμε για το έργο που επιτελείτε στην Εκπαίδευση στη Γενέτειρά μας. Ευχόμαστε υγεία και δύναμη σε σας και τους συνεργάτες σας. Και διατελούμε μετά πολλής εν Κυρίω αγάπης και ευχών.

Λονδίνο 9/ 6/ 1992

\+ Ο Αρχιεπίσκοπος Θυατείρων και
Μεγάλης Βρετανίας Γρηγόριος

Ο Υπουργός Παιδείας Κύπρου κ. Χριστόφορος Χριστοφίδης στην Αρχιεπισκοπή

Ο Εξοχώτατος Υπουργός Παιδείας Κύπρου κ. Χριστόφορος Χριστοφίδης, συνοδευόμενος από τον κ. Αντώνη Παπαδόπουλο, Διευθυντή Δημοτικής Εκπαίδευσης Κύπρου, τον κ. Κλείτο Αυγουστίνο, Μορφωτικό Σύμβουλο Υπάτης Αρμοστείας Λονδίνου, και την Κα Έλλη Παπαφώτη, Προϊσταμένη της Κυπριακής Εκπαιδευτικής Αποστολής, επισκέφθηκε τον Σεβασμιώτατο Αρχιεπίσκοπο Θυατείρων και Μ. Βρετανίας κ. Γρηγόριο στο Μέγαρο της Ιεράς Αρχιεπισκοπής, την Τρίτη, 30 Ιουνίου 1992, στις 4 μ.μ. Στη συνάντηση, που διάρκεσε για μιάμιση ώρα περίπου, παρίσταντο επίσης ο Σύμβουλος Εκπαίδευσης της Ελληνικής Πρεσβείας κ. Νικόλαος Βολιώτης και ο Γεν. Εκπαιδευτικός Σύμβουλος του Κ.Ε.Σ. κ. Χάρης Μεττής.

Η επίσκεψη αποσκοπούσε στη γενική επισκόπηση της μέχρι τούδε προόδου στο θέμα του Ενιαίου Φορέα Ελληνικής Παροικιακής Εκπαίδευσης και τον προγραμματισμό των μελλοντικών του δραστηριοτήτων.

Ο Υπουργός με τη συνοδεία του επισκέφθηκαν και πάλιν την Αρχιεπισκοπή, την Τετάρτη, 1η Ιουλίου 1992, στις 4 μ.μ. Παρόντες ήταν οι ίδιοι ως και κατά την προηγούμενη ημέρα και επί πλέον ο Πρόεδρος της ΟΕΣΕΚΑ κ. Χριστόδουλος Στυλιανού.

Την Πέμπτη, εξ άλλου, 2 Ιουλίου 1992, στις 4 μ.μ., σε ειδική τελετή που έγινε και πάλιν στην Αρχιεπισκοπή, ο Υπουργός κ. Χ. Χριστοφίδης παρέδωσε επισήμως στον Σεβασμιώτατο, ως Πρόεδρο του Ε.Φ.Ε.Π.Ε., τη σειρά των Αναγνωστικών για τα Ελληνικά Σχολεία της Ομογένειας που ετοίμασε κι' εξέδωσε το Υπουργείο Παιδείας Κύπρου. Στην τελετή, πλην του Σεβασμιωτάτου και του Υπουργού και της συνοδείας του, παρέστησαν επίσης οι Θεοφιλέστατοι Επίσκοποι Ζηνουπόλεως κ. Αρίσταρχος, Κυανέων κ. Χρυσόστομος, Τελμησσού κ. Χριστοφόρος και Νύσσης κ. Ελευθέριος και ο Πρωτοσύγκελος της Αρχιεπισκοπής Αρχιμ. κ. Αθανάσιος Κ. Θεοχάρους, ο Πρέσβυς της Ελλάδος κ. Γ. Παπούλιας, ο Ύπατος Αρμοστής της Κύπρου κ. Α. Αγγελίδης, ο Αναπληρωτής Ύπατος Αρμοστής κ. Τάκης Ιωάννου, η Πρόξενος της Ελλάδος κ. Αγλαΐα Μπαλτά, ο Σύμβουλος Τύπου της Ελληνικής Πρεσβείας κ. Ιωάννης Πούτος, ο Μορφωτικός Σύμβουλος της Υπάτης Αρμοστείας κ. Κλείτος Αυγουστίνος, ο Ελληνοκύπριος Δήμαρχος του Epping κ. Δημήτριος Δημητρίου, οι Σύμβουλοι Εκπαίδευσης της Ελληνικής Πρεσβείας και της Υπάτης Αρμοστείας κ. Νικόλαος Βολιώτης και κα Έλλη Παπαφώτη, ο Δρ Όμηρος

Χαπίτης, ο κ. Χάρης Σοφοκλείδης, ο Πρόεδρος της εν Λονδίνω Τραπέζης Κύπρου κ. Γεώργιος Χριστοφίδης, εκπρόσωποι των εν Λονδίνω Τραπεζών Εμπορικής και Λαϊκής, εκπρόσωποι των τριών Φορέων Εκπαίδευσης, εκπρόσωποι του Τύπου, του Ραδιοφώνου και της Τηλεόρασης, και εκπρόσωποι των Ομογενειακών Διδασκαλικών Οργανώσεων, ο συνολικός αριθμός των οποίων υπερέβαινε τους εξήκοντα.

Καλωσορίζοντας τον Υπουργό, ο Σεβασμιώτατος εξέφρασε τη χαρά του γιατί υποδέχεται γι' άλλη μια φορά τον κ. Χριστοφίδη στο Μέγαρο της Αρχιεπισκοπής, αλλά και την ευγνωμοσύνη τόσο του ιδίου, όσο και της Ομογένειας στην ολότητά της για το συνεχές ενδιαφέρον που επιδεικνύει και την ενίσχυση που παρέχει ο κ. Υπουργός στον τομέα της Παροικιακής Εκπαίδευσης. Τον συνεχάρη δε για την προετοιμασία κι' έκδοση των νέων Αναγνωστικών, με τον τίτλο "Μαθαίνω Ελληνικά", για τα Παροικιακά μας Σχολεία. Τα Αναγνωστικά αυτά, τόνισε ο Σεβασμιώτατος, μπορεί να μην είναι τέλεια, όμως αποτελούν ένα πολύ μεγάλο βήμα προς την ορθή κατεύθυνση. Άλλωστε η παράλληλη χρήση τους με τα εξ Ελλάδος αποστελλόμενα Αναγνωστικά θα παράσχει την ευκαιρία στους Εκπαιδευτικούς να κρίνουν και ν' αποφασίσουν για τυχόν τροποποιήσεις. Παρεκάλεσε δε τον κ. Χριστοφίδη να μεταφέρει στην Κυβέρνηση της Κύπρου τις ευχαριστίες ολοκλήρου της Ομογένειας.

Ο κ. Χριστοφίδης, ευχαριστώντας με τη σειρά του τον Σεβασμιώτατο για την πρόοδο που έχει επιτευχθεί στον τομέα της Εκπαίδευσης χάρη στις άοκνες προσπάθειες του Αρχιεπισκόπου και των λοιπών συνεργατών του, ετόνισε αφ' ενός το αδιάπτωτο ενδιαφέρον της Κυβέρνησης Κύπρου για την εδώ Ομογένεια και αφ' ετέρου την ανάγκη αναβάθμισης της Παροικιακής Παιδείας με τη στενή συνεργασία των εδώ Ομογενειακών Φορέων Εκπαίδευσης, οι προσπάθειες και οι επιδιώξεις των οποίων έχουν την πλήρη υποστήριξη των Υπουργείων Παιδείας της Ελλάδος και της Κύπρου.

Ο Πρέσβυς της Ελλάδος κ. Γ. Παπούλιας σε σύντομη προσφώνησή του ευχαρίστησε με τη σειρά του τον Κύπριο Υπουργό για τις άοκνες προσπάθειές του υπέρ της Ομογενειακής Παιδείας κι' εδήλωσε ότι η Ελληνική Πρεσβεία συμπαρίσταται ολόψυχα στις προσπάθειες αυτές.
Δευτερολογώντας, ο Σεβασμιώτατος εξέφρασε και πάλιν τις ευχαριστίες και την ευγνωμοσύνη της Ομογένειας προς τον Υπουργό Παιδείας της Κύπρου κ. Χριστοφίδη. Ως ένδειξη μάλιστα των ευχαριστιών αυτών ετίμησε τον Κύπριο Υπουργό με τον Σταυρό των Θυατείρων. Ετίμησε επίσης με το παράσημο της Αρχιεπισκοπής τον συνοδεύοντα τον Υπουργό, Διευθυντή Δημοτικής Εκπαίδευσης Κύπρου, κ. Αντώνη Παπαδόπουλο για την πολύτιμη και πολυετή προσφορά του στον τομέα της Εκπαίδευσης τόσο στην Κύπρο, όσο και στην Ομογένεια Μ. Βρετανίας.
Ακολούθως ο Υπουργός και οι λοιποί προσκεκλημένοι παρέστησαν σε δεξίωση που δόθηκε προς τιμή του κ. Υπουργού από τον Σεβασμιώτατο Αρχιεπίσκοπο κ. Γρηγόριο στην αίθουσα δεξιώσεων της Ιεράς Αρχιεπισκοπής.

Ο Σεβασμιώτατος Αρχιεπίσκοπος Θυατείρων κ. Γρηγόριος ετίμησε με τον Σταυρό των Θυατείρων τον Εξοχώτατον Υπουργό Παιδείας Κύπρου κ. Χρ. Χριστοφίδη για τις πολύτιμες υπηρεσίες του στην εκπαίδευση των Ελληνοπαίδων του Ηνωμένου Βασιλείου.

Ο Υπουργός Παιδείας Κύπρου παραδίδει επισήμως στον Σεβασμιώτατο Αρχιεπίσκοπο κ. Γρηγόριο τα αναγνωστικά "Μαθαίνω Ελληνικά" που τυπώθηκαν στην Κύπρο προς χρήση των Ελληνικών Σχολείων Μ. Βρετανίας. Στη φωτογραφία διακρίνονται επίσης ο Πρέσβυς της Ελλάδος κ. Γ. Παπούλιας, ο Ύπατος Αρμοστής κ. Α. Αγγελίδης, ο Αναπληρωτής Ύπατος Αρμοστής κ. Τ. Ιωάννου και εκπρόσωποι των Φορέων Εκπαίδευσης και λοιπών Οργανώσεων της Ομογένειας Ηνωμένου Βασιλείου.

Η ΗΜΕΡΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

Την Κυριακή, 7 Ιουνίου 1992, εορτάσθη η Ημέρα της Κύπρου σε συνδυασμό με την εορτή του Αποστόλου Βαρνάβα, εκδήλωση η οποία καθιερώθη από τον Σύνδεσμο Ελληνορθοδόξων Κοινοτήτων σε συνεργασία με την Κοινότητα του Αποστόλου Βαρνάβα Βορείου Λονδίνου.

Ύστερα από την Αρχιερατική Θεία Λειτουργία από τον Σεβασμιώτατο Αρχιεπίσκοπο κ. Γρηγόριο εψάλη ειδική Δοξολογία και ευχή υπέρ της Κύπρου. Λόγω εκτάκτου απουσίας του Υπάτου Αρμοστή στο Εξωτερικό, μίλησε καταλλήλως ο Σύμβουλος της Υπάτης Αρμοστείας κ. Σταύρος Επαμεινώνδας.

Την εκδήλωση ετίμησαν με την παρουσία τους ο Σύμβουλος Α της Ελληνικής Πρεσβείας κ. Αριστείδης Αγαθοκλής, ο Γενικός Πρόξενος της Ελλάδος κ. Γεώργιος Κωστούλας, ο Δήμαρχος του HARRINGAY, η Βουλευτής της περιφέρειας κ. BARBARA ROCHE, η Ευρωβουλευτής κ. PAULINE GREEN, οι Σύμβουλοι Εκπαίδευσης Ελλάδος και Κύπρου κ. Νικόλαος Βολιώτης και κα Έλλη Παπαφώτη, ο Πρόεδρος της Εθνικής Ομοσπονδίας Κυπρίων Δρ. Όμηρος Χαπίτης, ο Πρόεδρος του Συνδέσμου Ελληνορθοδόξων Κοινοτήτων κ. Νικόλαος Χατζηπατέρας, ο Εισηγητής του Κ.Ε.Σ. κ. Κύρος Ακρίτας, Πρόεδροι Κοινοτήτων και άλλων ομογενειακών Οργανώσεων, Κύπριοι Δημοτικοί Σύμβουλοι της περιφέρειας και Άγγλοι Εκκπαιδευτικοί και Σύμβουλοι της Δημαρχείας HARRINGEY.

Ομάδα του Προσκοπικού Σώματος της Κοινότητας του Αποστόλου Βαρνάβα οργάνωσε τιμητική υποδοχή στο προαύλιο της Εκκλησίας για τους επίσημους προσκαλεσμένους.

Την εκδήλωση ακολούθησε ειδική δεξίωση από την Κοινότητα στην Αίθουσα τελετών του Καθεδρικού Ναού της Παναγίας όπου ο Πρόεδρος του Συνδέσμου κ. Νικόλαος Χατζηπατέρας και ο ιερατικώς Προϊστάμενος της Κοινότητας Πρωτοσύγκελλος της Αρχιεπισκοπής Αρχιμ. Θεοχάρους καλωσόρισαν με σύντομες προσφωνήσεις τους επίσημους προσκαλεσμένους και τους αντιπροσώπους των Οργανώσεων. Ο Δήμαρχος του HARRINGEY, η Βουλευτής κ. BARBARA ROCHE, καθώς και η Ευρωβουλευτής κ. PAULINE GREEN απηύθυναν χαιρετιστήρια μηνύματα και επανεβεβαίωσαν την υποστήριξή τους για μια δίκαιη λύση του Κυπριακού προβλήματος που να εγγυάται την αποκατάσταση της εδαφικής ακεραιότητας της Νήσου και να κατοχυρώνει τα ανθρώπινα δικαιώματα σε ολόκληρο τον Κυπριακό Λαό.

Η εκδήλωση έκλεισε με σύντομη προσφώνηση από τον Σεβασμιώτατο Αρχιεπίσκοπο κ. Γρηγόριο, ο οποίος και εξέφρασε την ευαρέσκειά του γιατί διαπιστώνει ότι καλλιεργείται και παρουσιάζεται ολοένα και περισσότερο μια καλύτερη συνεργασία από την Ομογένεια για την αντιμετώπιση των προβλημάτων που μας απασχολούν τόσον εδώ όσο και στην Πατρίδα.

Με την ευκαιρία της εορτής ο Σύνδεσμος απέστειλε επιστολή προς τον Πρωθυπουργό της Μεγάλης Βρετανίας κ. JOHN MAJOR για το θέμα της Κύπρου. Εστάλησαν επίσης μηνύματα συμπαράστασης προς τον Πρόεδρο της Κύπρου κ. Γεώργιο Βασιλείου και τον Αρχιεπίσκοπο Κύπρου κ. Χρυσόστομο.

Ομιλία του Αναπληρωτή Υπάτου Αρμοστή κ. Σταύρου Επαμεινώνδα

Επαινος πρέπει σε εκείνους που ώρισαν αυτή η ημέρα να εορτάζεται ως Ημέρα της Κύπρου. Μια τέτοια εορτή ενδυναμώνει τον ήδη ισχυρό και ακλόνητο δεσμό που υπάρχει μεταξύ της Αγίας του Θεού Εκκλησίας και της μαρτυρικής νήσου των Αγίων. Αντίδωρο της Ελληνικής Ορθόδοξης Κοινότητας του Αγίου Βαρνάβα
και της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Θυατείρων θεωρούμε την εορτή αυτή που σκοπό έχει να τιμήσει την, κατά τον Επίσκοπο Λεόντιο, "φίλαινα του Χριστού" νήσο. Από δικής μας πλευράς ευχαριστούμε για την τιμή και δίνουμε την υπόσχεση ότι θα κάνουμε ό,τι μπορούμε για το φιλόχριστο ποίμνιο της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Θυατείρων και όλων γενικά των όμαιμων και ομόδοξων αδελφών μας του Ηνωμένου Βασιλείου.
Κάτω από τους θόλους του ιερού τούτου ναού τιμούμε το μέγα κλέος της Κύπρου και Κήρυκα της Οικουμένης, τον σαγηνευτή των εθνών, Απόστολο του Χριστού και κορυφή "των επιλοίπων Κυπρίων Αγίων" Βαρνάβα, το όνομα του οποίου ερμηνεύεται ως υιός παρακλήσεως, "ήγουν - κατά τον Νεόφυτο Ροδινό - παιδί της παρηγοριάς". Τιμούμε τη μνήμη του πρωτοθρόνου και προστάτη Βαρνάβα ο οποίος επρόσφερε στο νησί της Αφροδίτης ένα νέο προσανατολισμό, ένα νέο τρόπο ζωής που ως σήμερα συνεγείρει τις ψυχές και θερμαίνει τις καρδίες των ευσεβών συμπατριωτών μας. Το κήρυγμά του απετέλεσε το νέο πόλο έλξεως που προστέθηκε στον ήδη υπάρχοντα του Ελληνισμού της Μεγαλονήσου. Από τότε η ταυτότητα της πλειοψηφίας του πληθυσμού της Κύπρου στο διάβα των αιώνων, όσους κι άν γνώρισε καταχτητές όυ έχει βασικά συστατικά στοιχεία: την ελληνικότητα και την χριστιανική πίστη, που από την εποχή του σχίσματος εκφράζεται από την ορθοδοξία.
Τόσον στην αρχαιότητα όσον και στη μετά Χριστόν εποχή η εναλία γη μας γνώρισε δηώσεις, διώξεις, επιδρομές, καταδρομές και κατακτήσεις τόσες πολλές που ο ορθόδοξος ελληνισμός κινδύνεψε με αφανισμό. Ο λαός μας δοκιμάστηκε σκληρά, υπέφερε τα πάνδεινα, υπέστη σφαγές και εξανδραποδισμούς. Φοβέρες και διοικητικά μέτρα δοκιμάστηκαν χωρίς επιτυχία από εκείνους που προσπάθησαν να του αλλοιώσουν το φρόνημα, να τον κάνουν να ξεχάσει την εθνική του καταγωγή, να του αλλάξουν τη πατρογονική πίστη. Χιλιάδες μαρτύρησαν στα χέρια και στα μαχαίρια αλλόθρησκων και ομοθρήσκων, γειτόνων και υπερπόντιων εχθρών. Οι θυσίες τους μνημονεύονται με κατάνυξη και τα θεία πρόσωπα τους κοσμούν το εικονοστάσι του Γένους. Τα λόγια μας είναι φτωχά να περιγράψουν το σεβασμό που αισθανόμαστε για τους δεκατρείς μοναχούς της Καντάρας ή να υμνήσουν την θυσία του Αρχιεπισκόπου Κυπριανού και όσων μαρτύρησαν μαζί του. Οι περγαμινές της ιστορίας είπαν Αξιον εστί το κλέος της Λύσης και αγλάϊσμα της Μεσαορίας ο πυρίκαυστος Γρηγόρης Αυξεντίου. Τα φυλακισμένα μνήματα μας θυμίζουν τα παλληκάρια που πριν τους απαγχονίσουν έγραψαν στους δικούς τους γράμματα σαν κι αυτό που έγραψε ο Ανδρέας Παναγίδης: "Περιμένουμε την ώρα της εκτελέσεως σαν άγια ώρα της ελευθερίας. Μάθε ακόμα ότι ο Ζάχος και οι άλλοι πέθαναν με υπερηφάνεια. Τραγουδούσαν μισή ώρα πριν να εκτελεσθούν και την ώρα της εκτελέσεως φώναζαν υπέρ της Ελευθερίας".
Οι αγώνες και οι θυσίες μας δεν δικαιώθηκαν. Η πίκρα που νοιώθουμε μας φέρνει στο νου τη δέηση του Φραγκίσκου Σκούφου του Κρητός προς τον Χριστό υπέρ της απελευθερώσεως της Ελλάδος:

"Φθάνει, κριτά δικαιότατε, φθάνει. Έως πότε οι τρισάθλιοι Έλληνες έχουσι να ευρίσκονται εις τα δέσμια της δουλείας. .... Α, ενθυμίσου σε παρακαλώ, πως είσαι όχι μόνον κριτής, αμή και πατήρ, και πως παιδεύεις, αμή δεν θανατώνεις τα τέκνα σου - όθεν ανίσως και η αμαρτίαις των Ελλήνων επαρακίνησαν την δικαίαν σου οργήν, ανίσως και εις την κάμινον της ιδίας των ανομίας σου εχάλκευσαν τα αστροπελέκια δια να τους αφανίση από το πρόσωπον της οικουμένης, εσύ, όπου είσαι όλος ευσπλαχνία, συγχώρησαι και σβύσαι εκείνο εις το πέλαγος της απείρου σου ελεημοσύνης. Ενθυμίσου Θεάνθρωπε Ιησού, πως το ελληνικόν γένος εστάθη το πρώτον όπου άνοιξε ταις αγκάλαις, δια να δεχθή το θείον σου Ευαγγέλιο (...).
Με τους ιδρώτας των Ελλήνων ηύξανε, Χριστέ μου, εις όλην την οικουμένην η εκκλησία σου, οι Έλληνες την επλούτισαν με τους θησαυρούς της σοφίας, τούτοι και με την γλώσσαν και με τον κάλαμον, και με την ίδιαν ζωήν των εδιαφέντευσαν, τρέχοντας με άπειρον μεγαλοψυχίαν εις ταις φυλακαις, και εις ταις μάστιγαις, και εις τους τροχούς και εις ταις εξορίαις, και εις ταις φλόγαις
(...) δια να ξαπλώσουν την πίστην, δια να σε κυρύξουν Θεάνθρωπον, και δια να λάμψη, όπου λάμπει ο ήλιος, του Σταυρού η δόξα και το μυστήριον. Όθεν ως εύσπλαχνος με την Θεϊκήν σου παντοδυναμίαν κάμε να φύγουν από τον ζυγόν τέτοιας βαρβαρικής αιχμαλωσίας ...... ύψωσαι πάλι εις την προτέραν δόξαν το Γένος ..." Από το νησί μας ακούγεται η τραγική ικεσία που απευθύνει ο Εθνομάρτυρας Αρχιεπίσκοπος Κυπριανός:

"Θεέ που νάκραν δεν έσιεις ποττέ στην καλωσύνη
Λυπήθου μας τζιαί δώσε πιον χαρά στη Ρωμιοσύνη"

Περισσότερο όμως απ' όλα τα άλλα Κύπρια πάθη θυμούμαστε το μεγάλο έγκλημα που ακολούθησε το πραξικόπημα του Ιουλίου του 1974 και τις συνέπειες του οποίου συνεχίζουμε να πληρώνουμε. Η εισβολή που στοίχισε την ζωή χιλιάδων αθώων, οι λεηλασίες, ο απάνθρωπος ξεριζωμός 200,000 ανθρώπων, οι συλήσεις ιερών χώρων, οι καταστροφές των πολιτιστικών μας μνημείων και η εγκατάσταση στις πατρογονικές μας εστίες εποίκων από την Ανατολία είναι το μεγάλο έγκλημα που δεν χρειάζεται να είναι κανείς Έλληνας ή χριστιανός για να το πολεμήσει. Η εισβολή και η κατοχή της γης μας είναι κλασσικό πρότυπο εγκλήματος κατά της ανθρωπότητας.
Το σκοτάδι που επέβαλε η κατοχή απλώνεται χρόνο με το χρόνο στις γειτονιές του κόσμου. Χρέος όλων των ανθρώπων είναι η βοήθεια προς το λαό μας, να δώσουμε όλοι τα χέρια για να σηκωθεί ο ήλιος πάνω από την Κύπρο, πάνω απ' όλους τους τόπους όπου πέπλος αδικίας εμποδίζει το φως της δικαιοσύνης.
Μνημονεύουμε με πόνο και με δάκρυα το τραγικό θέρος του 1974, τον πόλεμο που μετάλλαξε τη γεωγραφία του νησιού μας. Από τότε αγαπήσαμε πιο πολύ την Κύπρο και όταν μας ρωτούν, ποιο από τα δυο κομμάτια της αγαπούμε, απαντούμε, ότι εμείς αγαπούμε όλη την Κύπρο από τις Κλείδες Νήσους ως την Πέτρα του Ρωμιού, από τον Κορμακίτη ως το Ακρωτήρι, από την Αχαιών Ακτή ως τον Ακάμα, μα πιο πολύ αγαπούμε τους κατεχόμενους τόπους μας. Από τότε που ο Αττίλας έδιωξε τους γηγενείς κατοίκους τους και μας κρατεί μακριά τους, η Κυθρέα, το Τρίκωμο, η Λύση, η Άσσια, η Καρπασία, ο Άγιος Θέρισος, η Παναγία η Κανακαρία, ο Απόστολος Ανδρέας και ο Άγιος Μάμας, ο Άγιος Ιλαρίωνος και το Βουφαβέντο, τα αρχαία θέατρα της Σαλαμίνας και των Σόλων απέκτησαν αξία ανεκτίμητη, δεν είναι απλά ονόματα τόπων αγαπημένων αλλά αξίες και σύμβολα. Εμείς θα συνεχίσουμε να πιστεύουμε και να πράττουμε ότι και οι πατέρες μας, θα εξακολουθήσουμε να ριγούμε όταν μνημονεύουμε την Κερύνεια, το λιμανάκι της, το Κάστρο της, θα αγωνιστούμε να ξαναπερπατήσουμε ελεύθεροι στις στράτες της Μόρφου, θα επιμένουμε να κοινωνήσουμε τα ιερά νάματα στο ιστορικό μοναστήρι του Αποστόλου Ανδρέα, να σεριανούμε στους τάφους της Σαλαμίνας που κλείνουν το παρελθόν του λαού μας και αποτελούν τα θεμέλια του μέλλοντός μας, θα δροσιζόμαστε νοερά στα νερά των κεφαλοβρύσων της Κυθρέας και του Καραβά.
Ύψιστο χρέος τιμής αποδίδουμε στους ξεριζωμένους που υπομένουν με καρτερία τη συμφορά και για δεκαοχτώ τώρα χρόνια αναμένουν την ώρα της επιστροφής.
Τιμούμε όλους εκείνους που έμειναν στα κατεχόμενα, ελεύθεροι πολιορκημένοι, και παρά τις πιέσεις, τους εξευτελισμούς και τις δολοφονίες έμειναν εκεί και φυλάνε τις πατρογονικές μας εστίες δείχνοντας ταυτόχρονα στους ξένους την αγάπη των Ελλήνων της Κύπρου για την γη τους. Αυτή την αγάπη που τόσο παραστατικά εκδηλώνει σε επιστολή του πριν πεθάνει ο ενενηντάχρονος τότε που την έγραψε συγγραφέας Γιάννης Σταυρινός Οικονομίδης:
" ... Και θα συνεχίσω να ζω εδώ περιμένοντας με πάσα γαλήνη το τέλος. Είμαι σίγουρος. Οι τάφοι των γονιών μου και όλων των άλλων προγόνων μου βρίσκονται εδώ μέσα στο χώμα αυτού του χωριού. Και η ψυχή μου δε μ' αφήνει να πάω μακριά τους.."
Προσκυνούμε τη γη που σκεπάζει τα φθαρτά σώματα των κε-

κοιμημένων αδελφών μας, εκείνων που έμειναν πέρα από τη γραμμή Αττίλα αιώνιοι φρουροί της πατρίδας. Αφού πρώτα πότισαν με τον τίμιο ιδρώτα του μόχθου τους το χώμα, κι ύστερα με εκείνο του πόνου τους, τέλος έδωσαν σε αυτή τη γη που τόσο αγάπησαν ως αιώνιο δαχτύλιο αρραβώνα του έθνους το άλικο αίμα τους. Ανασαίνουν τώρα μέσα από τα ματσικόριδα του Πενταδακτύλου, τις ανεμώνες της Μεσαορίας, τους λεμονανθούς του Καραβά, τις πορτοχαλεώνες της Μόρφου και αφουκράζονται να ακούσουν τον ήχο της καμπάνας που θα σημάνει τη λύτρωση. Κι όσων τα οστά έμειναν να αναπαύονται στις βουνοπλαγιές, τις νεροσυρμές και την πεδιάδα η φύση σαν στοργική μητέρα τα φροντίζει, τα πλένει η βροχή και τα στεγνώνει ο αγέρας, τα λαμπρύνει ο ήλιος και τα δροσίζει η αύρα της κουρσεμένης θάλασσας. Οι μητέρες της Κύπρου, όπως το έχουν από τα παλιά χρόνια συνήθεια, μέρα και νύχτα τους νανουρίζουν στον αιώνιο ύπνο τους. Οι ψυχές τους υπέρφωτα άστρα φωτίζουν το δρόμο μας και καθοδηγούν τη πορεία μας. Είναι τόσα πολλά κατά τον Σκούφο, που απευθυνόμενος στον ουρανό αναφωνεί:

"δεν φαίνεσαι πλέον ουρανός, αμή χωρίς καμμίαν υπερβολή, όλος όλος φαίνεσαι μια Ελλάδα".

Ξεχωριστή τιμή οφείλουμε στις μαυροφορεμένες μάνες και τους πονεμένους πατέρες που κάθε Ιούλιο κατεβαίνουν στα συλλαλητήρια με αναφυλητά, ή όποτε κάποιος ξένος ζητήσει να μάθει τι είναι η Κυπριακή τραγωδία, τότε είναι, που αυτοί, προσωποποίηση της τραγωδίας οι ίδιοι, κατεβαίνουν κρατώντας τα άγια των αγίων του έθνους, τα εικονίσματα της καρδίας μας, τις φωτογραφίες των αγνοουμένων παιδιών τους. Η Κύπρος σήμερα είναι αυτοί οι νέοι Προμηθείς και οι Αφροδίτες με τις μαύρες μαντήλες που κατεβαίνουν κρατώντας στην αγκάλη τους όχι τα αγαπημένα τους πρόσωπα μα τις προσωπογραφίες τους όπως τις άφησε άφθαρτες ο χρόνος το 1974. Είναι ακόμη η Κύπρος μας τα μάτια των παιδιών που μεγάλωσαν χωρίς την πατρική και τη μητρική στοργή και σε αυτά καθρεφτίζεται όποτε η μνήμη αναλυθεί σε δάκρυα αγάπης, τα πρόσωπα των γονιών που έχασαν. Κι αυτοί, αφανείς ή κεκοιμημένοι, έρχονται όποτε η νοσταλγία μας είναι πιο έντονη δίπλα μας, νοιώθουμε την ανάσα τους, οσφραινόμαστε σε ώρες έκστασης το ουράνιο άρωμα που τους έρανε η αθανασία στην εσχάτη ώρα της θυσίας τους, έρχονται και ρωτούν άν τους θυμούμαστε, άν ανάβουμε το κανδύλι της θύμησης τους, άν τα πρώτα λουλούδια της άνοιξης είναι ακόμη γι αυτούς, άν αποτινάξει ο Πενταδάκτυλος την Τουρκική τιάρα που τον σκεπάζει, και στενάζουν μαζί μας και κλαίνε μαζί μας αυτοί οι άυλοι αγγέλοι και νοιώθουμε τα δάκρυα τους να περνούν τα σύννεφα που μας χωρίζουν, περνούν μέσα από τις φυλλωσιές των δέντρων, μέσα από τις στέγες των σπιτιών μας και τα νοιώθουμε σα μέλισσες που έστειλε ο Ονήσιλλος να μας θυμίζουν το χρέος. Τα παράθυρα κι οι πόρτες μας είναι ανοιχτές για τους αγνοούμενους αδελφούς μας που τους περιμένουμε, η μνήμη των νεκρών μας θα καίει πάντα άσβεστη λυχνία στο προσκυνητάρι του νησιού μας.

Δεν έχουμε όμως χρέος μόνον έναντι των προγόνων και των συγχρόνων. Χρέος έχουμε έναντι των επερχόμενων γενεών. Γι αυτό το λόγο Κυβέρνηση και πολιτικά κόμματα ως εντολοδόχοι του λαού σταθμίζουν τα δεδομένα και χαράσσουν την πορεία μας. Έχουμε διακηρύξει ότι οι αγκάλες μας είναι ανοιχτές παρά το μέγεθος του πόνου μας, οι καρδιές μας είναι ανοιχτές για όσους θελήσουν να ξεχάσουν τα μίση και να ζήσουν αδελφωμένοι μαζί μας σε μια Κύπρο ειρηνική, όπου η πολιτική βούληση των ηγετών όλων των εθνικών και θρησκευτικών ομάδων θα καθορίζεται από το σεβασμό στις πανανθρώπινες αρχές και αξίες και όχι από τον σωβινισμό ή τη μισαλλοδοξία. Η ηγεσία μας, ασυμβίβαστη σε ό,τι αφορά τα στοιχειώδη ανθρώπινα δικαιώματα, αλλά διαλλακτική σε ό,τι αφορά λογικές παραχωρήσεις χάριν του μέλλοντος και της άρσης της κακχυποψίας, δίνει τη μάχη για μια ειρηνική αλλά δίκαιη λύση του Κυπριακού. Δυστυχώς μέχρι στιγμής στη νέα τάξη πραγμάτων μας αναγνωρίζονται μόνον υποχρεώσεις και όχι δικαιώματα. Οι εντολοδόχοι της νέας τάξης πραγμάτων αναγνωρίζουν ως πλειοψηφία χωρίς κανένα περιορισμό και με πλήρη δικαιώματα το 44% των Μουσουλμάνων της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης αλλά δεν είναι αρκετά καλοί στα μαθηματικά όταν το πρόβλημα που έχουν να λύσουν είναι η Κύπρος στην οποία απεφάνθησαν ότι το 82% του πληθυσμού δεν αποτελεί πλειοψηφία, αλλά κοινότητα, ίση πολιτικά με το 18%. Οι ίδιοι, ψηφίζουν κυρώσεις κατά των Σέρβων και των Ιρακινών, τους οποίους καταδικάζουν ως επιδρομείς και καταχτητές, αλλά στην περίπτωση της Κύπρου αρνούνται να καταδικάσουν την κατοχή.

Η Τουρχία γι' αυτούς δεν είναι καταχτητής αλλά ενδιαφερόμενο μέρος. Θέλουμε να ελπίζουμε ότι η καλή διάθεση της ηγεσίας μας θα βρει τελικά ανταπόκριση και τα τύμπανα του πολέμου θα αντικαταστήσουν οι σάλπιγγες της ειρήνης. Εμείς πιστεύουμε σε έναν κόσμο ειρηνικό σε μια Κύπρο ειρηνική και γι' αυτήν αγωνιζόμαστε. Ο δρόμος που θα ακολουθήσουμε εξαρτάται από τη στάση της άλλης πλευράς. Ελπίζουμε ότι τελικά θα πρυτανεύσει η δικαιοσύνη και η ειρήνη, είμαστε όμως έτοιμοι για κάθε ενδεχόμενο. Η αγωνιστική μας διάθεση δεν έχει υποσταλεί. Όπως έγραψε ο μεγάλος ποιητής Νικηφόρος Βρεττάκος:

"Χιλιάδες χρόνια, κάθε χρόνο
με τη γέννηση της αντιστέκεται
η Κύπριδα.
(...) Ωγιοι στις εκκλησίες, λαβωμένοι,
τυφλοί από τις σφυριές
και κουλοί αντιστέκονται
(...) είδα μέσα στα μάτια ενός
περιφερόμενου προσφυγόπουλου
στους δρόμους της Λευκωσίας
τους απογόνους του νάρχονται,
από αιώνα σε αιώνα και έφιπποι
στο φως να αντιστέκονται."

Τελειώνοντας, αυτή την ημέρα την αφιερωμένη στην Κύπρο, αυτές τις ημέρες που ο Ελληνισμός δοκιμάζεται στο νησί μας, να μου επιτρέψετε να κλείσω με τα λόγια που ένας άλλος μεγάλος ποιητής, ο Βασίλης Μιχαηλίδης, βάζει στο στόμα του εθνομάρτυρα Κυπριανού:

"Η Ρωμιοσύνη εν φυλή συνότζιαιρη του κόσμου
κανένας δεν εβρέθηκεν για να την ιξηλείψει,
κανένας, γιατί σιέπει την που τα' ψη ο Θεός μου.
Η Ρωμιοσύνη εν να χαθή όντας ο κόσμος λείψει!.

Λονδίνο, 7 Ιουνίου 1992

Ο Σεβασμ. Αρχιεπίσκοπος κ. Γρηγόριος μαζί με τον Γιώργο Νταλάρα κατά τη διάρκεια της εκδήλωσης "Τραγουδώ για την Κύπρο", που ο μεγάλος αυτός Έλληνας καλλιτέχνης οργάνωσε στο Λονδίνο.

ΔΩΡΗΤΕΣ, ΕΥΕΡΓΕΤΕΣ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΟΙ ΕΥΕΡΓΕΤΕΣ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΤΟΥ CARDIFF ΚΑΙ ΠΕΡΙΧΩΡΩΝ

Μια Κοινότητα παλαιά και ιστορική, σαν αυτή του Cardiff, είναι φυσικό να έχει γνωρίσει κάποιους σπουδαίους ανθρώπους, κυρίως Έλληνες, αλλά και κάποιους Φιλέλληνες, οι οποίοι να της έχουν προσφέρει σεβαστά χρηματικά ποσά, ή και μεγάλες υπηρεσίες.

Αυτό είναι σίγουρα μια πραγματικότητα όσον αφορά την εν λόγω Κοινότητα. Στα 120 χρόνια της γνωστής ζωής της έχουν περάσει απ' αυτήν μια πλειάδα από πολύ σημαντικές ελληνικές προσωπικότητες, οι οποίες έχουν αφήσει το σημάδι τους στις διάφορες εκφράσεις της Κοινότητας γενικά και της Εκκλησίας πιο συγκεκριμένα.

Εκτός δε από το σημάδι τους, έχει μείνει και σε ειδικές πλάκες, που βρίσκονται μέσα στον ιερό Ναό του Αγίου Νικολάου, το όνομά τους. Τις πλάκες αυτές βλέπει κανείς τοποθετημένες πάνω στον τοίχο που χωρίζει τον νάρθηκα από τον κυρίως Ναό.

Οι πλάκες είναι τρεις και κάθε μια απ' αυτές είναι αφιερωμένη σε μια ξεχωριστή κατηγορία διακεκριμένων προσώπων (ή και εταιρειών). Από τα αριστερά προς τα δεξιά η πρώτη είναι αφιερωμένη στους Ευεργέτες, η δεύτερη στους Μεγάλους Ευεργέτες και η τρίτη στους Δωρητές της Κοινότητας.

Αναλυτικά, τα ονόματα - όπως ακριβώς παρουσιάζονται πάνω στις πλάκες - είναι τα εξής:

ΔΩΡΗΤΑΙ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΟΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ν. ΣΑΡΡΗΣ
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΒΡΕΤΤΟΣ
ΣΩΤΗΡΙΟΣ ΣΤΑΜΑΤΙΑΔΗΣ
+ Ο ΘΥΑΤΕΙΡΩΝ ΓΕΡΜΑΝΟΣ
ΔΙΑΜΑΝΤΗΣ & ΕΛΙΣΑΒΕΤ ΦΡΑΓΚΟΥ
ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΚΟΛΛΑΚΗΣ
ΣΤΑΜΑΤΙΟΣ ΡΟΥΣΣΟΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΜΕΝΤΑΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ & ΕΛΕΝΗ ΑΝΔΡΕΑΔΗ
ΣΤΑΜΑΤΙΟΣ & ΜΑΡΙΑ ΛΑΜΠΡΟΥ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΡΙΚΟΓΛΟΥ
ΘΩΜΑΣ ΕΠΙΦΑΝΕΙΑΔΗΣ
ΣΠΥΡΟΣ ΛΑΜΠΡΟΣ
ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΚΟΛΛΑΚΗΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α. ΜΑΥΡΟΓΙΑΝΝΕΑΣ
ΜΑΤΘΑΙΟΣ Δ. ΛΟΙΖΟΣ
ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΠΡΕΒΕΖΙΩΤΗΣ
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Α. ΜΑΥΡΟΓΙΑΝΝΕΑΣ
ΠΟΛΥΞΕΝΗ Ν. ΑΓΓΕΛΙΝΑΚΗ
ΜΟΣΧΑ Κ. ΚΥΡΑΝΤΩΝΗ
ΚΙΚΗ Ι. ΒΕΛΙΣΣΑΡΙΟΥ
ΠΗΝΕΛΟΠΗ ΣΑΜΑΚΟΓΛΟΥ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΦΙΛΙΠΠΟΥ
ΜΑΡΚΟΣ Γ. ΑΡΑΚΑΣ
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ - ΕΥΤΥΧΙΑ ΛΟΙΖΟΥ
ΑΓΓΕΛΙΚΗ Δ. ΦΟΡΟΥ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΙΧΑΗΛ

ΕΥΕΡΓΕΤΑΙ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΟΣ

ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ Χ. ΒΕΡΓΩΤΗΣ
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ Δ. ΑΞΑΡΛΗΣ
ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΗΣ ΓΕΝΝΑΔΙΟΣ ΘΕΜΕΛΗΣ
ΣΤΑΜΑΤΙΟΣ Γ. ΕΜΠΕΙΡΙΚΟΣ
ΑΝΔΡΕΑΣ Γ. ΠΑΠΠΑΣ
ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ Θ. ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ
ΣΤΑΜΑΤΙΟΣ ΒΕΝΤΟΥΡΗΣ
ΔΕΣΠΟΙΝΑ Σ. ΦΑΦΑΛΙΟΥ
ΥΙΟΙ ΣΤΑΜΟΥ ΦΑΦΑΛΙΟΥ
ΑΓΓΕΛΟΣ ΑΓΓΕΛΕΤΟΣ
ΜΙΧΑΛΗΣ ΜΑΡΩΝΙΤΗΣ
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Μ. ΛΟΓΟΘΕΤΗΣ
ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΔΑΓΚΛΑΣ
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΒΟΥΛΑΜΑΝΤΗΣ
ΑΝΤΩΝΙΟΣ Ι. ΣΑΜΩΝΑΣ
ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ Κ. ΣΤΑΜΑΤΙΟΥ
Κ. & Σ. ΣΤΑΜΑΤΙΟΥ
Λ.& Β. ΠΕΡΔΙΚΗ
ΤΙΤΟΣ ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΣ
ΜΑΝΤΑΜΑ ΚΑΛΑΜΟΤΟΥΣΗ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΛΟΥΡΑΝΤΟΣ
ΚΑΤΙΝΑ & ΣΑΒΒΑΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗ
ΙΩΑΝΝΗΣ Ν. ΝΟΜΙΚΟΣ
ΠΑΝΤΕΛΗΣ Α. ΤΣΟΦΛΙΑΣ
ΦΙΛΙΠΠΑΣ - ΜΑΡΙΑ ΠΑΥΛΑΚΗ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ - ΑΘΗΝΑ ΤΡΙΜΠΑΛΗ
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΖΙΑΛΗΣ

ΜΕΓΑΛΟΙ ΕΥΕΡΓΕΤΑΙ

GREEK SHIPPING CO - OPERATION
COMMITTEE LONDON
ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΑ ΓΡΑΦΕΙΑ ΛΟΝΔΙΝΟΥ 1951/52
+ ιερομόναχος ΓΕΝΝΑΔΙΟΣ ΘΕΜΕΛΗΣ
ΑΝΔΡΕΑΣ Λ. ΒΕΣΤΑΡΧΗΣ
S.G. EMBIRICOS LTD.
ΕΥΓΕΝΙΑ ΣΤ. ΕΜΠΕΙΡΙΚΟΥ
ΠΥΓΜΑΛΙΩΝ ΚΑΛΑΜΟΤΟΥΣΗΣ
ΚΥΡ. & ΣΥΛ. ΚΥΡΙΑΚΙΔΟΥ
ΔΗΜ. & ΑΙΚ. ΛΑΝΤΖΟΥ

Όπως είναι εμφανές κάποια από τα παραπάνω ονόματα είναι πολύ γνωστά στην Ελληνική Ομογένεια της Μεγ. Βρετανίας, λόγω της ιδιαίτερης κοινωνικής τους θέσης μέσα σ' αυτήν.

Αλλά είναι βέβαιο πως κι εκείνοι που είναι γνωστοί μόνο μέσα στα πλαίσια της Κοινότητας αυτής καθ' αυτής, έχουν προσφέρει σ' αυτήν μεγάλες και σπουδαίες υπηρεσίες, καθώς και κάποια σεβαστά χρηματικά ποσά.

Στους παραπάνω καταλόγους παρατηρούνται και κάποιες επαναλήψεις ονομάτων, οι οποίες είναι σε κάποιο βαθμό ανεξήγητες. Σε δύο περιπτώσεις, δηλαδή, διακρίνει κανείς το ίδιο όνομα σε περισσότερες από μία πλάκες, ενώ σε μια άλλη το ίδιο όνομα παρουσιάζεται δυο φορές στην ίδια πλάκα.

Είναι αλήθεια πως δεν σώζονται τα περισσότερα σχετικά πρακτικά (αν υποθέσουμε πως είχαν ποτέ συνταχθεί), στα οποία ν' αναγράφονται οι αποφάσεις του Εκκλησιαστικού Συμβουλίου για απόδοση ιδιαίτερης τιμής σε συγκεκριμένα πρόσωπα ή εταιρείες. Το γεγονός αυτό δεν μας αφήνει και πολλά περιθώρια για ακριβείς σχολιασμούς.

Πάντως θα πρέπει να υποθέσουμε και να δεχτούμε πως εκτός από τα κάποια απλά κι αθώα λάθη στο κάλεσμα των ονομάτων, ή την όποια ματαιοδοξία συμπατριωτών μας (που είχαν στο παρελθόν ζητήσει επίμονα την αναγραφή του ονόματός τους στις πλάκες αυτές), στην πλειοψηφία τους τα αναγραφόμενα ονόματα αντιπροσωπεύουν ευγενείς και γενναιόδωρους συμπατριώτες μας, που βοήθησαν με όλες τους τις δυνάμεις στην στερέωση, πρόοδο κι ευημερία της ιστορικής Κοινότητας του Cardiff και
Περιχώρων.

π. Αναστάσιος Δ. Σαλαπάτας
Ιερατικός Προϊστάμενος Κοινότητος Αγ. Νικολάου Cardiff

ΑΝΕΚΔΟΤΗ ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΑΓΙΟΥ ΝΕΚΤΑΡΙΟΥ ΠΕΝΤΑΠΟΛΕΩΣ ΚΑΙ Ι. ΜΟΝΗΣ ΚΡΥΠΤΟΦΕΡΡΗΣ ΡΩΜΗΣ

Υπό Ιεροδιακόνου Κλεόπα Δ. Στρογγύλη

Ταπεινό αφιέρωμα στον Σεβασμιώτατο Αρχιεπίσκοπο Θυατείρων κ. Γρηγόριο

Συνέχεια από το προηγούμενο

Η κάτωθι παρατιθέμενη ανέκδοτη επιστολή του Μελέτιου ZESONIS, με ημερομηνία 29 Ιανουαριου 1911[12] δόθηκε ως απάντηση σε δυο προηγουμενες επιστολές του Αγίου Νεκταρίου Πενταπόλεως. Διά της εν λόγω επιστολης του, ο M. ZESONIS ευχαριστούσε τον Αγιο Νεκτάριο για τις ευγενείς κρισεις που εκείνος εξεφρασε γι'αυτον και το περιοδικον της Μονής του. Επισης, εξεθετε τις απόψεις του σχετικα με το ζήτημα της Ενωσης των Εκκλησιων Ανατολής και Δυσης. Κατ' αυτόν, οι λόγοι οι οποιοι εμποδιζουν την προπαρασκευή της Ενωσης συνοψίζονται στους εξής α) Η Επιφυλακτική στάση των αρχηγων των δύο Εκκλησιων, β) Η αγνοια της ανατολικης ψυχής από τους Δυτικους και το αντίθετο, γ) Η προς αλληλους δυσπιστια, δ) Η ανυποχωρητικότητα των δυο μερών, ε) Η ανυπευθυνη άγνοια και πλανη, στ) Η προκατάληψη, ζ) Ο αντιεπιστημονικός ζηλος και η) Η ικανοποίηση ατομικων συμφερόντων Στην ιδια επιστολή, ο Μελέτιος εξεθετε και τις προϋποθέσεις που απαιτουνται προς υπερβαση των ανωτερω εμποδιων, επιγραμματικα δε έχουν ως εξης: α) Αντικειμενικη μελετη των ιστορικων, εκκλησιαστικων, πολιτικων και αλλων αιτιων που οδηγησαν στο Σχισμα, β) Κατανόηση της αληθινής ψυχολογιας του Σχισματος, γ) Καλη πίστη εκ μέρους των αντιθετων μερων, δ) Αντικειμενικη εξεταση παρά των λογιων των ζητηματων που διαχωριζουν τους δυο λαους και καταλληλη προετοιμασια του κόσμου να δεχθει την Ένωση, ε) προς αλλήλους αμοιβη ιδεων και διαφωτισμων, στ) φιλόστοργες σχέσεις μεταξυ των Ορθοδοξων και των Ρωμαιοκαθολικων Κληρικων και λαϊκων και ζ) εγκαρδια αμοιβαια αγαπη. Τελος, ο M. ZESONIS συνεχαρη τον Αγιο Νεκταριο για τη συγγραφη του εργου του "Μελετη ιστορικη περί των αιτιων του Σχισματος" και του διεβίβασε την παρακληση της Διευθυνσης του περιοδικου της Μονης του, οπως αποστειλει προς αυτη για δημοσιευση εργασιες του πραγματευομενες ως θεμα την Ιερα της Εκκλησιας Παραδοση

Το κειμενο της επιστολης του M. ZESONIS έχει ουτως.

"MON SEN Νεκταριως Κεφαλας
Εν Αιγινη
Παρα τη Ιερα Μονη της Αγιας Τριαδος
29JUNIARIO 1911

Σεβασμιωτατε,

Δια τας πολλυειδεις μου εργασιας εν ταις ημεραις ταυταις, αναγκαζομαι αποκρινεσθαι μετα βραδυτητος τινος εις την Υμετεραν του 26 Δεκεμβριου 1910 Ευχαριστω πολύ την Υμετεραν Σεβασμιωτητα περι των ευμενων ρηματων των τε προς με και το ημετερον Περιοδικον

Νυν δε νομιζω καλον οπως πραγματευθω δια βραχεων περι ζητηματων τινων περι ων η Υ. Σ. εκαμεν λογον εν τε τη α' και τη δευτερα αυτης επιστολη

Οτι το ζητημα της ενωσεως των δυο Εκκλησιων ειναι δυσκολον προς λυσιν ουχ υπαρχει αγνωστον πως ημιν. Αι δυσχερειαι αληθως εισιν πολλαπλαι και σοβαρωταται και εχωμεν αυτας πασας απεναντι του πνευματος ημων, διο και λυπης μεγιστης πληρουται

Και πρωτον μεν ερχονται τα ιστορικα γεγονοτα ατινα εδωσαν αιτιαν τω διαχωρισμω Ταυτα αναγκαιον οπως μελετωνται παρα των εκατερωθεν λογιων μετα αντικειμενικοτητος, ανεξαρτητως απο της σημερινης των δύο εκκλησιων καταστασεως, απο παντος πνευματος απολογιας και επελευσεως επρεπε εξετασθηναι και αναζητηθηναι ψυχρως καθαπερ και χειρουργος τις μελετης λογω ανατεμνη το πτωμα ινα εξερευνηση εις τα ενδοτερα και μαθη την αιτιαν του θανατου Αναγκη μηδαμως φοβεισθαι την αληθειαν. Αυτη οποθεν αν ελθη, πρεπει ινα η παντοτε καλως εληληθεια. επειδαπερ αδυνατον υπαρχει αντιλεγεσθαι αυτην εαυτη

Ερχονται δευτερον τα παροντα αιτια πολυειδους γενους και ταξεως και ενδιαφεροντος, ειτε εκκλησιαστικα και πολιτικα, ειτε εσωτερικα και εξωτερικα Ειπερ η αμεροληψια και η αιθριοτης του νου απαιτουνται εν τη διαπραγματευσει των ιστορικων αιτιων, επι πολυ αναγκαιοτεραι αι δυο αυται διαθεσεις του πνευματος εν τη διαχειρησει ζητηματων των εκ του πλησιον εις ημας αναφερομενων

Αλλα ομως και τα τοιαυτα παρατρεχοντες φαινεται μοι δυσκολον πραγμα η Ενοτης των δυο Εκκλησιων διοτι, αληθως ειπειν, ολιγιστοι εισιν οι κατανοουντες την αληθινην ψυχολογιαν του σχισματος - Δυο ιδρυσεις, η μεν εις την Ανατολην η δε εις την Δυσιν, ουχ ομοιως πολυαριθμοι ουτε εξ ισου εκτεταμεναι, αλλα περι τουτου ουδεν εις ημας Εκεινο ο μάλλον ημας ενδιαφερει, οτι αι δυο αυται ιδρυσεις διαφωνουσιν απ' αλληλων επι ουχ ολιγων ζητηματων, και η μεν αποκρουει την ετεραν κατηγορουσα αυτην ως πλανωμενην και απομακρυνθεισαν από της οδου της αληθειας και της αγιωσυνης Οι μεν δυτικοι λεγουσι ημεις μεν εσμεν η Αληθινη Εκκλησια, οι της ανατολης πλανωνται, υπαρχοντες εξω της μιας του Χριστου Εκκλησιας Οι δε Ανατολικοι εναντιον αποκρινονται τοις εν Δυσει· Υμεις εστε καινοτομουντες, αιρετικοι, ημεις εσμεν οι διατηρησαντες αμιάντον το ιερόν θησαυρισμα της πιστεως το κληροδοτηθεν απο των Αγιων Πατερων

Ουτως δυω ομολογουσι και ομνυονται κεκτησθαι το αληθες εν οροις αντιθετοις όπερ φυσικως αδυνατον. Και ομως, τουτων ουτως εχοντων, οστις ουν, καιπερ διαγων εν τη δυσει ή εν τη Ανατολη, ητε ανθρωπων συνομιλια, ητε διαρκουση μελέτη επι των συγγραφεων των δυο Εκκλησιων επι εν τοις συγγραμμασι μαλλον διαφωτιζεται η ψυχη των ανθρωπων και των λαων, γνωριζει ακριβως το πνευμα και το νοημα των τε Ανατολικων και των Δυτικων, αναγκην, οπως απολυτως διαγνωριση και το βαθυτατον της πεποιθησεως δι' ην αμφοτερα τα μερη προσκολωνται τω ιδίω θρησκευτικω συστηματι, οθεν δεον οπως αποδεχηται εν αμφοτεροις τοις μερεσιν, τουλαχιστον εν τη γενικωτητι, εκεινο οπερ λεγηται και η πιστις.

Αλλ' όμως αυτη γε η διαθεσις των αμφοτερων πνευματων, εν ω δοξειε μελλειν ενπρακτοτεραν καταστησαι την αμοιβαιαν συνενόησιν, υπαρχει ακριβως το αιτιον ό δυνατότερον συμβαλλεται εις την απομακρυνσιν των δυο μερων, ωνπερ το μεν

διαρκεί ακαταπαυστως υποπτευον και ευλαβουμενον το αλλον, και ετι μαλλον επιστηριζόμενον επί τη πεποιθήσει ότι μηδέν χρη υποχωρήσαι χαριν του εναντιου μερους.

Εάν η τοιαύτη κατάστασις διαμένει αμεταθετος, ο χωρισμός, εκτός αν τω Θεω αρέση θαυμαστώ την έργω της αυτού παντοδυνάμου δεξιάς συγχείν τους διαλογισμούς των ανθρωπων και τρόπω ημίν αποσδοκητω ανακαταστησαι την ενότητα της Αγίας Αυτού Εκκλησίας, ο χωρισμός, φημί, μέλλει πιθανως διαιωνίζεσθαι έτει εις πολλούς αιώνας.

Ομως αι ψυχαι των αγαθων ου δυνανται παριστασθαι απαθεις τη βλαβη της Εκκλησιας και των αυτή εμπιστευθεισων ψυχων των ανθρωπων. Η υμετερα Σεβασμιότης νομιζη, ότι πας όστις παρασκευάζεται συνεργαζεσθαι χαριν της Ενωσεως, πρέπει όπως διεργαζηται επι των αρχων διορισθεισων τη συνενοησει της ανωτάτης Κεφαλης της Ορθοδοξου Εκκλησίας. Συγχωρησατε, αν τολμωμεν διεξηγησασθαι επι τουτω το ημετερον συναισθημα. Τας αρχας γαρ ταυτας αναγκαιον ην διορισθηναι συνενοησει μόνον αυτου του οικουμενικου πατριαρχειου, και τότε οίαπερ μονομερεις αρχαι καταφρονηθειεν αν παρα των Δυτικων· ή εδιοριζοντο συνενοήσει της Αγιας Έδρας και του Οικουμενικου Πατριαρχειου, ίνα γένωνται αλλήλοις ευπροσδεκτοι· αλλ' η ελπις του επιτυχειν της ποθουμενης συνενοησεως ταυτης απο προσωπων άτινα ευρισκομενα εν υψιστω αξιωματι ουτε θελησουσι, ουτε δυνησονται ουτως ευπετως εαυτους διακινδυνευειν επί τω τοιούτω σοβαρωτατω πραγματι, εν τω παροντι και δια τας ηδη ρηθεισας αιτιας ουχ αν ειη μη κληρος. Ουκ οίδα, ά το υμων φρονημα εστιν ολοτελως ορθόν, όμως γε μοι φαινεται ότι το της Ενωσεως έργον, οπως επιτυχη καρπων τινων αγαθων, το σημερον ουτε δυναται, ουτε δει οιονδηποτε επισημον χαρακτηρα ενδυσασθαι. Πρέπει όπως οι εν εξουσια μη επεμβαινωνται η μη ότι ηδη μεμορφωμένης της δημοσίας δόξης, εξετασθέντων αντικειμενικως παρα των λογίων των μέσων των επιτηδειοτέρων προς λυσιν των ζητημάτων των διαχωριζοντων τους δύο λαους, και ακριβως διορισθεντων των της Ενωσεως ορων, ο κοσμος εσται καλως παρασκευασμενος προς αποδοχήν της νεας επαγγελιας και η Ανατολη και η Δυσις του συνδιαλεγεσθαι αμοιβαιως εν φιληματι αγιω.

Λοιπόν την Ένωσιν, πριν ή εν τω Ιερω δεον γενέσθαι επι τω επιστημονικω εδαφει, εν τη προς αλληλους αμοιβη ιδεων και διαφωτισμων, εν ταις φιλοστόργοις σχέσεσι των ορθοδόξων κληρικων τε και λαικων προς τους καθολικούς τε και λαϊκούς.

Νυν ουν ταυτην την προπαρασκευαστικην Ενωσιν, εν μονον, κατα την ημετεραν γνώμην, εμποδιζει, ήτοι η άγνοια της ανατολικης ψυχης παρα τοις εν Δυσει, και η της δυτικης ψυχης παρά τοις εν Ανατολή. Εντευθεν η προς αλληλους δυσπιστια, και το αλοτρόπως αχωρητον παρα των ανικοντων εις αμφοτερα τα μερη: εν ω έπρεπε διαλογισασθαι ότι ει και παρα ανθρωπω τινί τυγχανει ουσα πλάνη, αύτη όχι παντοτε, μάλλον δη εν γενει ουχ εξαρταται απο κακης προαορέσεως, αλλ' η εξ ανυπευθύνου αγνοίας, η απο διαφορου τινος τροπου νοητικής συλληψεως διοριζομένου προς των εσωθεν και εξωθεν πολυαριθμων αιτιολογιών, οιαπερ η παιδεια, η παραδοσις, η κοινωνια, το περιεχον, ητι φυσικη και ψυχικη του ατομου διαθεσις· ό δε λεγομεν περί του ατόμου, παρομοιως ισχυει και περι ολου οιουδηποτε λαου.

Ανάγκη ουν μεγαλης προς αλληλους υφεσεως προσελθουσης μεν εξ εγκαρδιου αμοιβαιας αγαπης, επιδεικνυομένης δε μαλιστα εν τη των ρηματων πραοτητι, εν απομακρύνσει παντός του οιουδηποτε τροπον δυναμενου προσκοπτειν εις το θρηκευτικον η εθνικον συναισθημα των λαων προς ους η πραξις ευθυνεται.

Οτε εκατέρωθεν βελτιστη εκλογη ανθρωπων αρξεται επι τοιουτων αρχων σοβαραν πραξιν προπαρασκευαστικην της Ενωσεως, τοτε ισως δυνησομεθα συλλαβειν τας πρωτας ελπιδας, οτι του Θεου ουρανοθεν ευλογουντος, τα δυο μερη του

χριστιανικού κόσμου, ελεύσονται προς την ποθουμένην προσέγγισιν.

Βεβαίως οι ούτως τούτο κρίνοντες, και επιτήδειοι προς το έργον τούτο εκ πολυχρονίου μελέτης του ζητήματος, ελεύθεροι προσλήψεων και μη προσδιωρισμένοι δικάζων των πραγμάτων εκ μονομερούς όψεως, ουχ εισιν οι πλοίστοι. Αλλά τω Θεώ ώ αναμφιβόλως η Ένωσις των πιστών εις μίαν μόνην Εκκλησίαν ου δύναται μη είναι προσφιλεστατον, ουκ ελλειπουσι μέσα όπως εγειρη και εκ λίθων τέκνα τω Αββαάμ. Έτι δε πολλοί και δυνατοί έσονται οίτινες εκ προλήψεως, ή εκ ζήλου του μη κατ' επιστήμην, ή εξ ατομικών συμφερόντων αντί του συμπραξαι, προσπαθήσονται εμποδιζειν την θεοπόθητον Ένωσιν. Αλλ' η πάλη μάλιστα και αντιλογίαι αι παρα των ανθρωπων συνοδεύουσι πάντοτε τα μεγάλα έργα του Θεου του πάντοτε θαυμασίοις τρόποις θριαμβευοντος από των ματαίων ανθρωπινων προσπαθειών. Αύτη η οδός, Σεβασμιωτατε, ήν εν τη εμη ταπεινότητι κρίνω βέλτιστον διατρέχειν, ου λόγω όπως επιτυχωμεν της ενωσεως, αλλ' όπως προπαρασκευασθωμεν προς αυτην. Έξω δε αυτής, φαίνεται μοι ότι παν άλλο τι έσται ανωφελές.

Εάν δε χάριν των ιδεων του Διευθυντικου Σωματειου και των εξωθεν περιστασεων, το περιοδικόν της ημετέρας Μονής συμπαραμενή αυστηρως, προσαγόμενον τη τοιαύτη γραμμή αγωγής, ουκ εμοί η κρισις. Εξηγησάμην το προσωπικόν μου συναισθημα

Συγχαιρομαι αναγινωσκων ότι η Υ.Σ. ητοιμασε ολόκληρον τόμον περί της ιστορίας του σχισματος των δυ εκκλησιων· μετά πασης ειλικρηνειας διεξηγηθέντος. Επί ζωηρω πόθω του αυτου αναγινωσκειν, ευχομαι όπως δυνήσησθε ως τάχιστα και όπου αν θέλητε δημοσιευειν αυτόν.

Τέλος δε εκ μέρους της Συντάξεως του Περιοδικού προστιθημι τα εξής εις απάντησιν των εν τη Υμ. επιστολη σχετικων

Η Συνταξις του "Ρωμη και Ανατολή" προτιμά δημοσιεύειν εν τω εν λόγω περιοδικω και επει αν λάβη αυτων όψιν, τας Υμ. εργασίας τας πραγματευομένας περι της Παραδόσεως ή ανασκευαζουσας τας προτεσταντικάς γνωμας· μάλλον ή τας περι γραφικων ζητημάτων, ως ουσων εκεινων συμφωνοτέρων προς τον χαρακτήρα του Περιοδικου

Μετά βαθυτάτης υποληψεως
M

Στη συνέχεια παραθέτουμε άλλη επιστολή του Μελετιου ZESONIS[13], ανέκδοτη, με ημερομηνία 6 Μαρτίου 1911, προς τον Μητροπολίτη Νεκτάριο. Σ'αυτή, ευχαριστουσε τον Πενταπόλεως για τις προσευχές του, οι οποίες συνέβαλαν στην ταχεια αποκατασταση της υγειας του Αγιογραφου της Μονής Κρυπτοφερρης, του απέστειλε δε δειγμα εικονογραφιας του ανωτέρω Αγιογράφου.

"Προς την αυτου Σεβασμιότητα
Νεκτάριον Κεφαλάν Μητροπ. Πενταπόλεως
Εν Αιγίνη, παρά τη γυναικεία μονή της Αγίας Τριάδος

G/FERRATE 6 MARCIO 1911

Σεβασμιωτατε,

Ευχαριστώ Υμας διά τας αισιας ευχάς τας οποίας ευαρεστούμενος ευχήθητε εις τον συνάδελφόν μου τον Ζωγράφον τον ποιήσαντα την εικόνα της Παναγίας. Αυτός ήρχισε να ελευθευρωθή της μέχρι τουδε ενοχλούσης αυτόν νόσου και ακόμη να επαναλάβη τας εργασίας του. Διό τωρα είναι και εις διάθεσιν της υμετέρας Σεβασμιότητος, και αναμένει τας ευμενείς διαταγάς Της.

Πολύ ευχαριστημένως αποστέλλω Υμίν και την φωτογραφιαν της εικονος του Σωτηρος ημών, της Ζωγραφηθείσης υπό του αυτου συναδέλφου μου.

Μετα βαθυτάτου σεβασμου και εξαιρέτου υπολήψεως
Μελετιος Ιερομ "

Στη συνέχεια, ο Αγιος Νεκτάριος Πενταπόλεως διά της από 12 Μαρτίου 1911 επιστολης του[14] πληροφορούσε τον Μελέτιο ZESONIS γιά τη λήψη των τεσσάρων αντιτύπων του περιοδικού "ROMA E L'ORIENTE", και για τις δημοσιευθείσες σ'αυτό ευμενείς κρίσεις περί κάποιου συγγράμματός του. Ως ανταπόδοση δε ο Άγιος Νεκτάριος απέστειλε προς τη διεύθυνση του ανωτέρω περιοδικού τα βιβλία του "Θεοτοκάριον" και "Ευαγγελική Ιστορία", συγχαίροντας επίσης και τους αγιογράφους της Μονής Κρυπτοφέρρης για την υψηλή απόδοση στις εικόνες που αγιογραφουν

Επίσης, ο Άγιος Νεκτάριος έστειλε και την από 11 Απριλίου 1911 επιστολή του[15] προς τον Μελέτιο ZESONIS με την οποία τον πληροφορούσε για την παραλαβή της εικόνας, που του εστάλη από τον αγιογραφικό οίκο της Μονής Κρυπτοφέρρης, και έδινε συγχαρητήρια στον κατασκευαστή της, αναβάλλοντας την παραγγελία αλλων εικόνων.

Κλείνουμε την παράθεση της αλληλογραφίας αυτής με μιά ακόμα ανέκδοτη επιστολή του Αγίου Νεκταρίου Πενταπόλεως προς την Ι. Μονή Κρυπτοφέρρης. Αν και η επιστολή αυτή είναι αχρονολόγητη, κλίνουμε προς την άποψη ότι συνετάχθη το έτος 1912, διότι σ'αυτή γίνεται λόγος για το σύγγραμμα του Αγίου "Μελέτη Ιστορική περί των αιτιών του Σχίσματος", οποία εξεδόθη σε δύο τόμους τα έτη 1911 και 1912 αντίστοιχα. Το περιεχόμενο της επιστολής εχει ώς εξής:

"Αποστέλλομεν τον αριθμ. 7 με την θερμήν παράκλησιν αντ' αυτου να μας αποσταλλή ο άρ. 2 διότι εγένετο λάθος και εκ προοιμίου σας ευχαριστούμεν. Επίσης ταχυδρομικώς σας αποστέλλομεν και τους δύο τόμους της περί σχίσματος μελέτης μας την παραλαβήν των οποίων σας παρακαλούμεν να μας κάμητε γνωστήν.

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΠΕΝΤΑΠΟΛΕΩΣ ΝΕΚΤΑΡΙΟΣ"

ΥΠΟΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

1. Ιερέα Α. Βακόνδιου, Ο Ιερός Ναός της Παναγίας της Κρυπτοφερρης και το Βυζαντινόρυθμο Μοναστήρι, Ρώμη 1987, σελ. 3-6. Πρβλ. Θ. Μοσχονά, Η παρα την Ρώμην Μονή της Παναγίας της Κρυτποφέρρης, Αλεξάνδρεια 1953, σελ. 7-32. "Κρυπτοφέρρη", στην "Θρησκευτική και Ηθική Εγκυκλοπαιδεία", Αθήναι, 7 (1965) 1060-1061. A. ROCCHI, DE COENOBIO CRYTOFERRATENSI EIUSQUE BIBLIOTH COMMENT., TUSCOLO 1893. S. KAMBO, GROTTAFERRATA E IL MONTE CANO. BERGAMO 1922. EC, X σελ. 1830-1833

2. Μητρ. Τ. Ματθαιάκη, Ο Αγιος Νεκτάριος Κεφαλάς Μητροπολίτης Πενταπολεως (1846-1920), Αθήναι 1985₂, σελ. 78-79

3. Μητρ. Τ. Ματθαιάκη, όπ. π., σελ. 76.

4. Μητρ. Τ. Ματθαιάκη, όπ. π., σελ. 82-83. Πρβλ. Αρχείο Ι. Μονής Κρυπτοφέρρης (Ν. 33, LIX/I, B.P.)

5. Μητρ. Τ. Ματθαιάκη, όπ. π., σελ. 83-85 Πρβλ. Αρχείο Ι. Μονης Κρυπτοφέρρης (A B G G, LIX / I B. O. G. M. CROCE. LA BADIA GRECA DI GROTTAFERRATA LA RIVISTA "ROMA E L'ORIENTE " II, CITTA DEL VATICANO VATICANO 1990, σελ. 521-523.

6. Μητρ. Τ. Ματθαιάκη, όπ. π., σελ. 83-84.

7. Μητρ. Τ. Ματθαιάκη, όπ. π., σελ. 85

8. Αρχείο Ι. Μονης Κρυπτοφέρρης (Ν 38, JERB, LIX/I, B.P.)

9. Αρχείο Ι. Μονής Κρυπτοφέρρης (A B G G, LIX/I, B.O.). Πρβλ. G.M CROCE, όπ. π., σελ. 584-586.

10. G.M. CROCE, όπ. π., σελ. 584.

11. Αρχείο Ι. Μονής Κρυπτοφέρρης (N L R, ZERC, LIX/I, B.P.).

12. Αρχείο Ι. Μονής Κρυπτοφερρης (Ν 48, ZIN. C, I).

13. Αρχείο Ι. Μονής Κρυπτοφέρρης (59/D, LIX/I, B. P.)

14. Αρχείο Ι. Μονής Κρυπτοφέρρης (A B G G, LIX/I, B.O.). Πρβλ. G.M CROCE, όπ. π., σελ. 761-762).

15. Αρχείο Ι. Μονής Κρυπτοφερρης (A B G G, LIX/I, B.O.). Πρβλ. G.M CROCE, όπ. π., σελ. 762).

16. Αρχείο Ι. Μονής Κρυπτοφέρρης (ακωδικοποίητη επιστολή).

Ιεροδιάκονος Κλεόπας Στρογγυλης
Department of Theology,
University of Durham

THE DIVINE LITURGY GOD' S KALEIDOSCOPE

by Gregory C. Atkin

Chapter Five - Sacrifice And Sacred Order (continued from previous issue)

' Next day, John saw Jesus coming towards him; and he said, "Look this is the Lamb Of God; look, this He Who takes away the sins of the world".'
(Saint John 1:29)

Saint John-The-Theologian, Apostle and Evangelist here records the prophetic proclamation made by Saint John-The-Forerunner and Baptist concerning the Lord as he sees Him coming towards him. In his description of Christ as "the Lamb Of God" .... "Who takes away the sins of the world", the Baptist had discerned the nature of the Lord's mission.

Lambs had been used as sacrificial offerings from Old Testament times, and had continued to be used as such for nearly forty years in the Temple in Jerusalem after the Resurrection of the Lord. The earliest Old Testament record of such a sacrifice is when Abel offered a sheep to God (Genesis 4: 4-5). The next recorded one of note, was when Abraham was about to kill his son Isaac as an offering to God in obedience to God's will. An angel from God stopped Abraham and shewed him a ram which was acceptable to God in place of Isaac (vide. Genesis 22: 1-13). Man, in the person of Abraham was willing to make an offering from his own flesh and blood as a sacrifice to God; and God, in His mercy repaid that willingness by saving Isaac for Abraham and accepting a ram in his place, and , above all, by offering His Only-Begotten Son Jesus Christ for the benefit of mankind : - in the words of Saint John-The-Baptist, "the Lamb Of God" ...."Who takes away the sins of the world"

Having noted an important facet of the purpose of Christ's mission in taking away the sins of the world, and the sacrificial nature of that mission symbolized by Saint John-The-Baptist's reference to Christ as the Lamb Of God, it should be asked if it could be possible for any purer sacrificial victim to exist than God's own victim - the Lamb Of God. The very notion that the victim is God's own has to inform us that any other sacrificial victim is essentially inferior, and therefore rendered superfluous by the Lamb Of God in His sacrificial capacity.

However, because Christ is imposed on the remainder of humanity, in spite of the Theotokos' submission (vide. Luke 1:38), it is necessary that other factors enter this sotereological equation for it to be effective on humanity at large. Those are the links of the Holy Mysteries - Baptism, Confession, the Divine Liturgy and Sacred Orders at work in the Church, by the power and operation of the Holy Spirit under Christ's headship which achieves this.

First of all, because we have "put-on Christ" by Baptism (vide. Galatians 3:27), we have been made communicable with Christ in a special way. In this respect, Saint Paul tells us "that we are members of His Body from out of His Flesh and from out of His Bones" (Ephesians 5:30), and the Didachi :9 states that only those who are baptized are allowed to receive Holy Communion, and refers to the Lord's own saying : "Do not give that which is holy to the dogs" (Saint Matthew 7:6). Two thoughts emerge from this, which are that, "that which is holy" - Holy Communion was already understood as such in the apostolic and sub-apostolic times in which the Didachi was written * , and that because of the holy nature of Communion, it could not be related to and effective with anybody who had not taken-on the holiness which is absent from a being who relies solely on animal or created instincts. Here, then, is our link with Christ - the sacrificial victim, through Baptism and Holy Communion - the prerogative of the Church instituted and headed by Christ.

More time will be devoted to the Divine Liturgy as a sacrifice according to biblical sources and the Didachi in the following chapter. The object at this point, however, is to shew the structure from Christ's sacrifice on the cross to its effectiveness on those who have become joined to Christ in the Church by the Holy Mystery of Baptism.

The following stage in the structure is the consideration of the grace and authority which enables the Church to function through the agency of the Holy Mysteries. The Church's instruments are those who have been ordained to carry-out the episcopal, priestly and diaconal functions, and the elements which they are authorized to use: water, oil, bread and wine. Initially, however, I am mainly concerned to relate the Sacred Orders of the Church to Christ.

Saint Paul, writing to the Hebrews, explains both the High Priesthood of Christ in His offering a victim to "purify your conscience from dead works to serve the Living God", and the fact that the Lord Christ Himself was the victim by Whose Blood this purification was to be achieved, as we can read in the Apostolic Reading for the Fifth Sunday Of Great Lent (Hebrews 9: 11-14).

From the Apostolic Reading for the Third Sunday Of Great Lent (Hebrews 4: 14-15 and 5: 1-6) Saint Paul shows that Christ's priesthood is the only effective one. It further recognizes the existence of other priests who must offer sacrifices for their own sins too, unlike Christ Who is sinless. These are the priests in our Church today. Unlike the Jewish priests whose priesthood and sacrifices were prototypes achieving atonement with certain limitations, the Christian priests' priesthood is that same priesthood which is Christ's own by nature and whose sacrifice in the Divine Liturgy is the very same as that sacrifice which Christ offered on the Honourable and Precious Cross, the effect of which is limitless. This same priesthood which is the Lord's by right, He has implanted within His Church and specifically through His apostles and bishops down through the ages by ordination.

This mode of passing-on the priesthood is termed The Apostolic Succession. (It can only pass from one to another through ordination within the Church which the Lord Himself founded upon His apostles. It is like and unbroken chain leading back to the apostles, because it is specifically passed-on, and therefore cannot be given by somebody who has not received it.)

The priests today therefore offer that same Sacrifice which Christ made upon the Cross, each time the Church celebrates the Divine Liturgy. It is not another sacrifice, for such would be futile, but the same Sacrifice offered by Christ made present. Our priest's priesthood is the same Priesthood which Christ has, and is therefore effective because it is identical. It follows then, that since their priesthood is identical to that of Christ, their sacrifice too is the Lord's Sacrifice, that same one in which He spilt His Precious Blood on Calvary.

That same sacrifice is made available for all in every age at each celebration of Divine Liturgy, (the catholicity of the Divine Liturgy) for the redemption of Mankind. Through faith we cling to Christ during the Divine Liturgy, and by consuming His Body and Blood we subject our wills, our bodies, and our souls to His philanthropy for our salvation. Therefore, in accord with His words Matthew 26:28), we drink the Blood Of Christ, and therefore take part as recipients in that same Sacrifice which the Lord offered upon Calvary.

Having identified the Sacrifice of the Divine Liturgy with that which the Lord offered upon the Cross, let us consider the meaning of the word "Sacrifice". The word comes from the Latin word *Sacrificium* which is the combination of two other Latin words: *facere* which means "to make", and *sacer, sacra,* or *sacrum* which means sacred (bound to the Deity; a holy and inviolable contract acquired through God's acceptance and authority).

Usually, we refer to the altar - that upon which the sacrifice is offered, as the Holy Table - ('Αγία Τράπεζα) bearing in mind the table of the Mystical Supper at which the Divine Liturgy was originally instituted. In fact, the titles for the Holy Table are as many as the aspects with which it is connected. We can note the connection of the Greek word for sacrifice (Θυσία) with the Greek word for altar (Θυσιαστήριον) - which was that on which the victim was placed for sacrifice

What ought these observation to mean to us? We go to our Church each Sunday and upon major feasts. We pray for ourselves, for our bishops, priests, deacons and brothers and sisters in Christ, for our queen, our family and friends, the conversion of heretics and sinners, and the welfare of all. Are we awake to the sacredness of both the place in which we make our petitions to God and glorify Him, (as the Psalmist sings, *"Lord I have loved the beauty of Your house, and the place of the tabernacle of Your glory"* (Psalm 25.8 LXX), and to our calling, or the real nature of the Divine Liturgy at which we are present? May we duly consider where we are, with awe and reverence, and remember in Whose presence we are standing, with these words of God spoken prophetically through the Psalmist.*"Be still and know that I am God"* *(Psalm 45:11 LXX)*

* See Early Christian Writings translated by Maxfield Staniforth and edited by Betty Radice pp 225-226.

Ο Σεβασμιώτατος Αρχιεπίσκοπος Θυατείρων κ. Γρηγόριος, ο Επίσκοπος Λονδίνου David Hope και ο Πρέσβυς της Ελλάδος κ. Γεώργιος Παπούλιας στην Ιεράν Αρχιεπισκοπήν.

ΒΙΒΛΙΑ ΠΟΥ ΛΑΒΑΜΕ

1) Δημ. Χ. Καππαής, "Οι σπουδαιότερες Θρησκευτικές Εορτές". τομ. Α΄, Λεμεσός,1992
.2 Simonopetra - Mount Athos, ETBA, 1991.
3) Macedonian Hellenism, River Seina Press, Melbourne, Australia.
4) Γεωργίου Κ. Κυρμέλη, " Το μακεδονικό και πάλι", εκδ. Ι. Μητροπόλεως Νεαπόλεως και Σταυρουπόλεως, Θεσ/κη, 1992.
5) Αρχιμ. Παντελ. Καλπακίδου, " Μυρίπνοα Άνθη" Θεσ/κης, εκδ. Χριστιανικής Καταφυγής Νέων " Ο Άγιος Δημήτριος", Θεσ/κη, 1991.
6) Αλίκη - Ευαγγελία Παυλίδου- Τσικνάκη, " Ο Πατριάρχης Μελέτιος Πηγάς, η Οικογένειά του και η Κρήτη" (1866 - 1913), Ηράκλειον, 1992.
7) Ανδρ. Λαζάρου, " Η Αλεπού Γιατρός", Νέοι Ακρίτες, 1992.8)
Αρχιμ. Θεοδοσίου Β. Χαραλαμποπούλου, " Ηδύνατο ο άνθρωπος να σωθή χωρίς την ενανθρώπησιν του Υιού και Λόγου του Θεού;" Αθήνα, 1991.
9) Αρχιμ. Μακαρίου Π. Φιλοθέου, " Οι Περιλειπόμενοι", Αθήνα, 1992.
10) Χ. Μεττή, " Η Ελληνίδα Μητέρα στην Ομογένεια Μ. Βρετανίας", Λονδίνο, 1992.
11) Ανδρέα Κάλβου - " Άπαντα", Ε΄έκδοση, Εκδ. Κερύνεια, Λευκωσία, 1992.
12) Irina Christodoulou - Pipis, Greek Outside Greece II, Greek Language Research Group, Nicosia, 1991.
13) Ιερομ. Νικόδημου Γιαννακόπουλου, "Με τους Πατέρες στην οδό της Μετάνοιας", Εκδ. Χριστιανικής Στέγης, Καλαμάτα.
14) Μητροπολίτου Καλλινίκου, Αγωνιώ, εκδ. Χρυσοπηγή, Αθήνα.
15) Νίκου Λεοντίου, Πρώτη Τάξη, Πρώτη Ανάγνωση, Λευκωσία 1990.
16) "Μαθαίνω Ελληνικά", Αναγνωστικά Υπουργείου Παιδείας Κύπρου, 1992.

NEW BOOKS

A NEW EARTH; Covenanting for Justice Peace and the Integrity of Creation.

by David L Gosling
Foreword by the Archbishop of York

In A NEW EARTH, Dr David Gosling presents the historical back drop to the ecumenical movement's concern with the environment. What emerges is a passionate story one which exposes the connections between debt, sustainability, bio-technology and eco-justice. The message is clear; it commits the churches to concern for the planet as an integral part of the ecumenical task. For, as the author writes, there can be no satisfactory solutions to the world's problems which do not take into account the structural links between the state of the environment and the systematic violations of justice and peace which occur.

In the words of John Habgood, Archbishop of York in his preface to this book, 'Its publication is particularly timely in view of the Earth Summit due to take place in June 1992'. Jenny Borden, Deputy Director of Christian Aid, adds that 'The UNCED conference and the thinking and education around it are of considerable interest to Christian Aid and to its partners overseas'. She wishes therefore to 'signal our association with this book and the issues it raises'.

David L Gosling trained as a nuclear physicist before ordination was director of Church and Society at the World Council of Churches from 1984 89. He is currently Spalding Fellow in the University of Cambridge at Clare Hall.

Available from all good bookshops or if in difficulty from CCBI Bookroom, Inter - Church House, 35-41 Lower Marsh, London SE1 7RL

Δραστηριότητες της Ιεράς Αρχιεπισκοπής

1. Την Τετάρτη βράδυ, 29 Απριλίου 1992, πραγματοποιήθηκε στο Μέγαρο της Ιεράς Αρχιεπισκοπής δεξίωση προς τιμή των Κληρικών Μείζονος Λονδίνου των άλλων Ορθοδόξων Εκκλησιών, ως και των λεγομένων Ανατολικών Εκκλησιών. Μετά από σύντομη Ακολουθία στο Παρεκκλήσιο της Αρχιεπισκοπής, ο Σεβασμιώτατος καλωσόρισε τους προσκεκλημένους στον Οίκο, όπως είπε, του Σεπτού Οικουμενικού μας Πατριαρχείου και διεβίβασε προς αυτούς τις ευχές και τις ευλογίες του Οικουμενικού Πατριάρχη κ. Βαρθολομαίου.
Επίσης το βράδυ της Δευτέρας, 4 Μαΐου 1992, ο Σεβασμιώτατος Αρχιεπίσκοπος Θυατείρων κ. Γρηγόριος δεξιώθηκε στο Μέγαρο της Ιεράς Αρχιεπισκοπής τον Σεβασμιώτατο Επίσκοπο της Αγγλικανικής Εκκλησίας Λονδίνου Δρα David Hope συνοδευόμενο από τον Canon Christopher Cheshum.
Στη δεξίωση αυτή παρέστησαν τριάντα πρόσωπα, μεταξύ των οποίων και ο Πρέσβυς της Ελλάδος στο Λονδίνο κ. Γεώργιος Παπούλιας.
Προσφωνώντας τον εκλεκτό προσκεκλημένο, ο Σεβασμιώτατος εξέφρασε τις ευχαριστίες της Αρχιεπισκοπής προς την Αγγλικανική Επισκοπή Λονδίνου για τη συμπαράστασή της προς την Ελληνική Ορθόδοξη Εκκλησία στην Αγγλία καθ' όλη τη διάρκεια των τελευταίων σαράντα χρόνων, κυρίως με την παραχώρηση αρκετών Ναών για την εξυπηρέτηση των Ελλήνων Ορθοδόξων που ζουν στο Λονδίνο. Σαν έκφραση δε της ευγνωμοσύνης της Αρχιεπισκοπής για την πολύτιμη αυτή προσφορά, ο Σεβασμιώτατος απένειμε στον Επίσκοπο Δρα David Hope το Σταυρό των Θυατείρων.
Αντιφωνώντας ο Δρ Hope ευχαρίστησε για τη φιλοξενία και την τιμή που του εγένετο, έκανε ιδιαίτερη μνεία για την επίσκεψή του στο Φανάρι με την ευκαιρία της Ενθρόνισης της Α.Π. του Οικουμενικού Πατριάρχη κ.κ. Βαρθολομαίου κι ετόνισε την εκτίμηση και το σεβασμό του προς την Ορθόδοξη Εκκλησία και το επιτελούμενο από αυτή Εκκλησιαστικό και Κοινωνικό έργο.

2. Από την Ιερά Αρχιεπισκοπή οργανούται Συνέδριο των Βοηθητικών Αδελφοτήτων της που θα γίνουν στους χώρους του Καθεδρικού Ναού Αγίας Σοφίας Λονδίνου το Σάββατο, 20 Ιουνίου 1992. Σκοπός του Συνεδρίου είναι η μελέτη τρόπων αναβάθμισης του έργου των Βοηθητικών Αδελφοτήτων επ' αγαθώ της Εκκλησίας και της Ομογένειας Ηνωμένου Βασιλείου.

3. Με τις ευλογίες εξ άλλου της Ιεράς Αρχιεπισκοπής πραγματοποιείται ολοήμερο Εκπαιδευτικό Συνέδριο για τα θέματα της Ομογενειακής Παιδείας, την Πέμπτη, 21 Μαΐου 1992. Στο Συνέδριο αυτό, που πραγματοποιείται με πρωτοβουλία των Εκπαιδευτικών Αποστολών Ελλάδος και Κύπρου, κύριος Ομιλητής θα είναι ο καθηγητής της Γλωσσολογίας στο Πανεπιστήμιο Αθηνών και Πρόεδρος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων κ. Γεώργιος Μπαμπινιώτης, ο οποίος θα μιλήσει με θέμα "Η διδασκαλία της Ελληνικής Γλώσσας στα Ελληνικά Παροικιακά Σχολεία Μ. Βρετανίας". Ο κ. Μπαμπινιώτης κατά τη διάρκεια της ενταύθα παραμονής του θα είναι φιλοξενούμενος της Αρχιεπισκοπής. Στο Συνέδριο θα τιμήσουν με την παρουσία τους και θα προσφωνήσουν ο Σεβασμιώτατος Αρχιεπίσκοπος κ. Γρηγόριος και οι Εξοχώτατοι Πρέσβεις της Ελλάδος κ. Γεώργιος Παπούλιας και Κύπρου κ. Άγγελος Αγγελίδης.

4. Την Τρίτη, 12 Μαΐου 1992, στις 7.30 μ.μ., πραγματοποιήθηκε στα Γραφεία της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Συνεδρία του Ενιαίου Φορέα Ελληνικής Παροικιακής Εκπαίδευσης Μ. Βρετανίας υπό την Προεδρία του Σεβασμιωτάτου Αρχιεπισκόπου και Προέδρου του ΕΦΕΠΕ κ. Γρηγορίου. Κατ' αυτήν εγένετο αναφορά στην πραγματοποιηθείσα, στις 16 Μαρτίου 1992, συνάντηση στο Υπουργείο Παιδείας της Ελλάδας μεταξύ των Υπουργών Παιδείας της Ελλάδος κ. Γεωργίου Σουφλιά και Κύπρου κ. Χριστόφορου Χριστοφίδη, του Αρχιεπισκόπου κ. Γρηγορίου, των Συμβούλων Εκπαίδευσης της Ελλάδος και Κύπρου στο Λονδίνο κ. Ν. Βολιώτη και Ε. Παπαφώτη και εκπροσώπων των Παροικιακών Φορέων Εκπαίδευσης ΚΕΣ, ΟΕΣΕΚΑ και ΑΕΣΑ. Επίσης ανεγνώσθη η επιστολή του Υπουργού Παιδείας της Ελλάδος προς τον Σεβασμιώτατο κ. Γρηγόριο σχετικά με την εν λόγω συνάντηση, στην οποία αναφέρονται τα εξής:

Σεβασμιώτατε,

Όπως μείναμε σύμφωνοι κατά την πρόσφατη συνεδρίαση στην Αθήνα στις 16 Μαρτίου 1992, συνοψίζω τις αποφάσεις που ελήφθησαν.
1.Τη θέση του Προέδρου ΕΦΕΠΕ θα καταλαμβάνει ο εκάστοτε Αρχιεπίσκοπος Θυατείρων και Μεγάλης Βρετανίας.
2.Στις αξιωματούχες θέσεις του ΕΦΕΠΕ θα προστεθεί και αυτή του Οργανωτικού Γραμματέα.
3.Οι υπάρχοντες και συμμετέχοντες φορείς στον ΕΦΕΠΕ θα συνεχίσουν την όποια μη εκπαιδευτικής μορφής δραστηριότητά τους.
4.Όπου προκύπτει διαφωνία το θέμα θα αντιμετωπίζεται από τους εμπιστευμένους εκπροσώπους των δύο Υπουργείων και, αν χρειάζεται, από τους δύο Υπουργούς Παιδείας.
5.Η αριθμητική εκπροσώπηση των εκπαιδευτικών φορέων της παροικίας στον ΕΦΕΠΕ θα είναι ισομερής, δηλαδή 5 ΚΕΣ, 5 ΟΕΣΕΚΑ και 5 Α.Σ.
Σημειώνω, ακόμη, ως γενική παρατήρηση, ότι ο εκπρόσωπος των Ανεξαρτήτων Σχολείων διετύπωσε επιφύλαξη, ιδιαίτερα για τον κανονισμό του ΕΦΕΠΕ, την οποία πιστεύω θα άρει, δεδομένου ότι θα λειτουργήσει επιτροπή που θα παρακολουθεί και θα μελετά τα προβλήματα και τις τυχόν αδυναμίες του κανονισμού του ΕΦΕΠΕ και της οποίας τα συμπεράσματα θα εξεταστούν μετά τη λήξη της διετούς ισχύος του υπάρχοντος κανονισμού, οπότε και θα υπάρξει η δυνατότητα βελτιωτικών παρεμβάσεων.
Κατόπιν αυτών παρακαλώ να προχωρήσετε στις αναγκαίες διαδικασίες για τη λειτουργία του ΕΦΕΠΕ, με δεδομένη και τη σύμφωνη γνώμη του ομολόγου μου κ. Χ. Χριστοφίδη.
Με την ευκαιρία θέλω, τέλος, να εκφράσω τις ευχαριστίες μου προς Σας προσωπικώς και τους εκπροσώπους όλων των φορέων που συμμετείχαν στην μνημονευόμενη σύσκεψη, από την οποία συγκρατώ το υψηλό εθνικό φρόνημα ομοψυχίας που επεκράτησε, στοιχείο που είναι αναγκαίο για την επιτυχία του Ενιαίου Φορέα και την υλοποίηση των στόχων που έχουμε θέσει.

Αθήνα, 17 Απριλίου 1992

Με εκτίμηση

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΟΥΦΛΙΑΣ

Στη συνέχεια απεφασίσθη όπως ο ΕΦΕΠΕ συνεχίσει κανονικά το έργο του έστω και μετά την εμμονή των Ανεξαρτήτων Σχολείων να μη μετάσχουν στην κοινή αυτή προσπάθεια για την Ομογενειακή Εκπαίδευση. Τη Γραμματεία του ΕΦΕΠΕ αποτελούν σήμερα ο Σεβασμιώτατος Αρχιεπίσκοπος κ. Γρηγόριος (Πρόεδρος), οι Σύμβουλοι Εκπαίδευσης Ελλάδος και Κύπρου κ. Βολιώτης και κα Παπαφώτη (Αντιπρόεδροι), ο κ. Χριστόδουλος Στυλιανού (Γ. Γραμματεύς), ο κ. Σάββας Καραγιάννης (Οργανωτικός Γραμματεύς) και η κα Εντμέ Λεβέντη (Ταμίας). Δημιουργήθηκαν όμως παράλληλα και οκτώ Επιτροπές, τα πορίσματα των οποίων θα υποβάλλονται προς έγκριση στην Κυπριακή Επιτροπή του Ε.Φ.Ε.Π.Ε.

ΕΠΑΦΕΣ ΤΟΥ ΣΕΒΑΣΜΙΩΤΑΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ κ. ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ

ΜΑΪΟΣ

2. Τέλεσε το γάμο του Γιώργου και της Κάτιας Παπαδοπούλου στον Καθεδρικό Ναό των Αγίων Πάντων.
3. Τέλεσε τη Θ. Λειτουργία στον Ιερό Ναό Αγίου Γεωργίου Kingston. Τέλεσε το γάμο της Χρυστάλλας και του Δημήτρη Κυριάκου στο Liverpool. Κατόπιν μετέβη στο Manchester όπου επισκέφθηκε στο Νοσοκομείο τον ασθενούντα π. Σωφρ. Χάρη.
4. Παρέθεσε δείπνο προς τιμή του Επισκόπου του Λονδίνου Dr David Hope.
5. Τον επισκέφθηκε ο Δημ. Γιοβάνοφ (Milton Keynes).
6-7 Μετέβη στην Οξφόρδη όπου παρευρέθηκε σε ομιλίες του Dr Elliot που διοργάνωσε ο ομογενής Ανδρέας Υδραίος.
8. Παρεκάθησε σε δείπνο που παρέθεσε η οικογένεια Γ. Μαχρή (Γενικού Διευθυντή Εθνικής Τραπέζης).
9. Παρέθεσε δείπνο προς τιμή του παρεπιδημούντος Μητροπολίτη Αγιάς και Συχουρίου κ. Παύλου Καρβέλη και της συνοδείας του. Παρέστη σε εκδήλωση που οργάνωσε ο Σύνδεσμος Ελλήνων Γονέων Βορείου Λονδίνου.
10. Τέλεσε τη Θ. Λειτουργία στον Ιερό Ναό Αγίου Ιωάννου του Θεολόγου. Παρέστη σε εκδήλωση που διοργάνωσε ο Σύνδεσμος Γιαλούσας.
11. Τον επισκέφθηκε ο κ. Κυριάκος Αντώνης και η κα Αλεξάνδρα Αντώνη.
12. Το μεσημέρι παρεκάθησε σε Γεύμα που παρέθεσε ο Πρόεδρος της Κυπριακής Αδελφότητος Λονδίνου κ. Χ. Σοφοκλείδης. Προήδρευσε συνεδρίας του Ε.Φ.Ε.Π.Ε.
13. Προήδρευσε σύναξης Αρχιερέων και συνεδρίας της Επιτροπής της Κοινότητος Αγίου Ιωάννου Βαπτιστού, Wightman Road, Λονδίνου.
14. Τον επισκέφθηκε ο κ. Δημ. Φλούδας (Ένωση Ελλήνων Φοιτητών Cambridge). Το απόγευμα παρεκάθησε σε δείπνο που παρέθεσε προς τιμή του η οικογένεια Παναγιώτας και Παναγιώτη Ζαχαρία.
15. Τον επισκέφθηκε η Δρ Μ. Ρούσσου και ο Δρ Στ. Παντελή του Συμβουλίου του Trust της Διασποράς. Το απόγευμα παρέστη σε εκδήλωση που διοργάνωσε η Εταιρία Ελλήνων Επιστημόνων Μ. Βρετανίας.
16. Τον επισκέφθηκε ο Νίκος κι η Tracey Εμπειρίκου, ο π. Ευαγόρας Κωνσταντινίδης, ο Dr Κωνσταντίνος Ξυδάς. Το απόγευμα παρέστη σε εκδήλωση που διοργάνωσε η Ελληνοκυπριακή Αδελφότητα.
17. Τέλεσε τη Θ. Λειτουργία στον Ιερό Ναό Αγίου Αντωνίου Caledonian. Τέλεσε επίσης το γάμο του Λούη και της Δέσπως Λοΐζου, τους αρραβώνες της Χριστίνας και του Στυλιανού Τοφαλλή. Το απόγευμα μετέβη στην Κοινότητα Stoke-on-Trent.
18. Είχε συνεδρία με τους Κηδεμόνες του Αναστασίου Ιδρύματος και τη διεύθυνση της Τράπεζας Κύπρου Birmingham.
19. Παρακολούθησε την ταινία "Πάτμος" της Λυδίας Καρρά στο Βρετανικό Μουσείο, που διοργάνωσε το Ελληνικό Πολιτιστικό Κέντρο.
20. Τον επισκέφθηκε ο F. Embleton, ο π. Μάξιμος Λαυρεώτης και είχε συνάντηση με την Επιτροπή της Κοινότητας Αγίου Ελευθερίου.
21. Παρακολούθησε το Εκπαιδευτικό Συνέδριο που διοργάνωσε ο ΕΦΕΠΕ σε συνεργασία με τις δύο Εκπαιδευτικές Αποστολές στους χώρους της Παναγίας Wood Green. Το απόγευμα παρέθεσε δείπνο προς τιμή του καθηγητή του Πανεπιστημίου Αθηνών κ. Γ. Μπαμπινιώτη. Προσέφερε στον κ. καθηγητή το αργυρό μετάλλιο της Αρχιεπισκοπής, στη σύζυγό του αναμνηστικό δώρο, καθώς και στον Διευθυντή Δημοτικής Εκπαίδευσης του Υπουργείου Παιδείας Κύπρου κ. Νίκο Λεοντίου.
22. Τον επισκέφθηκε ο κ. Π. Βανέζης και ο π. Ι. Γιοσάχης.
23. Μετέβη στο Cambridge. Το απόγευμα προήδρευσε συνεδρίας με την Επιτροπή της Κοινότητος Αγ. Δημητρίου Edmonton.
24. Τέλεσε τη Θ. Λειτουργία στον Ιερό Ναό Αγίων Κωνσταντίνου και Ελένης Croydon. Το απόγευμα άνοιξε την Έκθεση Ζωγραφικής στο Hellenic Fine Art.
25. Παρέστη σε Φιλανθρωπική Εκδήλωση που διοργάνωσε η Αλεξάνδρα Μπούργαρη.
26. Παρέστη σε Φιλανθρωπικό τσάϊ που διοργάνωσε η Φιλόπτωχος Αδελφότητα του Καθεδρικού Ναού της Αγίας Σοφίας. Το βράδυ παρέστη σε εκδήλωση που διοργάνωσε το Συμβούλιο Χριστιανών και Ιουδαίων.
27. Προήδρευσε συνεδρίας της Επιτροπής της Κοινότητας Αγίου Δημητρίου.
28. Τέλεσε την κηδεία του Γ. Θεοχάρη στο Margate. Επισκέφθηκε την οικογένεια Ελένης Πετρή, φιλοξενήθηκε από την κα Δάφνη Ηλιάδη. Το βράδυ παρακολούθησε ομιλία που οργανώθηκε από το Diaspora Centre.
29. Τον επισκέφθηκε ο κ. Χρ. Τσαγγαρίδης, ο κ. Χριστ. Οικονομίδης και ο π. Ιάκωβος Γιοσάχης.
30. Αναχώρησε για την Κωνσταντινούπολη. Παρέμεινε στο Πατριαρχείο όπου έγινε δεκτός από την Α.Π. τον Οικουμενικό Πατριάρχη κ.κ. Βαρθολομαίο και παρεκάθησε στην Πατριαρχική Τράπεζα.
31. Παρέστη στον Ιερό Ναό Αγίου Δημητρίου στη Χρυσούπολη όπου λειτούργησε ο Άγιος Χαλκηδόνος και χειροτόνησε τον Αρχιμ. Βασίλειο Παπαδόπουλο με τον υψηλό τίτλο της Επισκοπής Απαμείας. Το απόγευμα παρέστη στην υποδοχή της Α.Υ. του Πρίγκηπα Φιλίππου και παρεκάθησε σε δείπνο που παρέθεσε προς τιμή του Δουκός του Εδιμβούργου η Α.Π. ο Οικουμενικός Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαίος.

ΙΟΥΝΙΟΣ

1. Μετέβη στην Ιερά Σχολή της Χάλκης όπου πραγματοποιήθηκε το Σεμινάριο περί Προστασίας του Περιβάλλοντος που οργανώθηκε με πρωτοβουλία του Οικουμενικού Πατριαρχείου. Παρεκάθησε επίσης σε γεύμα που παρατέθηκε στην Ιερά Θεολογική Σχολή της Χάλκης.
Παρέστη σε Εσπερινό στον οποίο προεξήρχε η Α.Π. ο Οικουμενικός Πατριάρχης. Το βράδυ της ίδιας ημέρας παρεκάθησε σε δείπνο που παρέθεσε ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Γέρων Χαλκηδόνος κ. Ιωακείμ στην Επαρχία του προς τιμή της Α.Π. του Οικουμενικού Πατριάρχη κ.κ. Βαρθολομαίου.
2. Επιστροφή από το Οικουμενικό Πατριαρχείο.
3. Προέστη της Θείας Λειτουργίας δια την Απόδοσιν της Εορτής του Πάσχα,
Καθεδρικός Ναός Παναγίας Β. Λονδίνου.
4. Προέστη της Θείας Λειτουργίας, εις τον Ιερόν Ναόν Αγίου Ιωάννου Βαπτιστού Wightman Road, δια την Εορτήν της Αναλήψεως. Το βράδυ παρέστη στη Διάλεξη του Καθηγητή Nicholas Hammond για τη Μακεδονία.
5. Προέστη της Θείας Λειτουργίας στον Καθεδρικό Ναό Κοιμήσεως της Θεοτόκου Β. Λονδίνου, όπου εορτάσθηκε και η καθιερωμένη "Ημέρα Κύπρου".
6. Παρετέθη Δείπνο προς τιμήν του από τον Εξοχώτατον Πρέσβυ της Ελλάδος στο Λονδίνο κ. Γεώργιο Παπούλια.
7. Ετέλεσε το Μνημόσυνο του Γεωργίου Α. Παπαδάκη στον Καθεδρικό Ναό Αγίας Σοφίας Λονδίνου.
8. Μετέβη στην Αθήνα συνοδεύων την σορόν του ομογενούς Γ. Παπαδάκη.
9. Προέστη της νεκρωσίμου ακολουθίας του Γεωργίου Παπαδάκη στον Ιερό Ναό Αγίου Νικολάου Πειραιώς. Ακολούθως επέστρεψε στο Λονδίνο.
10. Τον επισκέφθηκε ο κ. Τσιγκρής, ομογενής από την Αυστραλία.
11. Προέστη της τελετής του Ψυχοσάββατου στο Παρεκκλήσιο της Ιεράς Αρχιεπισκοπής. Το βράδυ παρέστη στην Κοινωνική Εκδήλωση της Εταιρίας Ελλήνων Επιστημόνων Μ. Βρετανίας.
12. Προέστη της Θείας Λειτουργίας της Πεντηκοστής στον Καθεδρικό Ναό Αγίας Σοφίας Λονδίνου. Το βράδυ παρέστη σε Φιλανθρωπική Εκδήλωση της Ελληνοκυπριακής Εστίας Birmingham.
13. Τον επεσκέφθησαν ο καθηγητής κ. Ιωάννης Καραβιδόπουλος, ο ιερεύς Ιωσήφ Παλιούρας και οι κυρίες Φανή Παπασάββα και Αδαμαντία Περχανίδου. Το βράδυ παρέθεσε δείπνο προς τιμή της καθηγήτριας Averil Cameron.
14. Τον επισκέφθηκαν οι Ιερείς Steve Maxfield και Αθανάσιος Ledwich.
15. Υπεδέχθη στο αεροδρόμιο Heathrow την Πατριαρχικήν Αντιπροσωπεία για τη Σύσκεψη Ορθοδόξων και Αγγλικανών. Τον επεσκέφθη ο Ηγούμενος της Μονής Ιβήρων Αγίου Όρους Αθανάσιος.
16. Μετέσχε στην κοινή Σύσκεψη Ορθοδόξων και Αγγλικανών που έγινε στο Αγγλικανικό Ίδρυμα Αγίας Αικατερίνης Ανατολικού Λονδίνου.
17. Παρεκάθησε στο Γεύμα που δόθηκε στο Lambeth Palace από τον Αρχιεπίσκοπο Καντουαρίας Δρα Γεώργιο Carey προς τιμή της Πατριαρχικής Αντιπροσωπείας. Ακολούθως συνόδευσε στο αεροδρόμιο τα Μέλη της Πατριαρχικής Αντιπροσωπείας που επέστρεψαν στην Έδρα τους.
18. Προέστη της Θείας Λειτουργίας στον Καθεδρικό Ναό Αγίας Σοφίας Λονδίνου και ακολούθως προήδρευσε στο Συνέδριο των Βοηθητικών Αδελφοτήτων Κυριών και Δεσποινίδων που έγινε στον εν λόγω Ναό. Το απόγευμα ετέλεσε την βάπτιση της Ολιβίας, θυγατρός του Μάριου και της Θάλειας Δημητριάδη στον Ιερό Ναό Αγίων Αναργύρων. Το βράδυ παρέστη στην Κοινωνική Εκδήλωση της Ελληνοκυπριακής Εστίας Λονδίνου.
19. Προέστη της Θείας Λειτουργίας στον εορτάζοντα Ιερόν Καθεδρικό Ναό Αγίων Πάντων Λονδίνου. Ετέλεσε τους αρραβώνες του Σταύρου Σταύρου και της Ουρανίας Καραγιώργη και τη βάπτιση της Βασιλείας Παύλου, θυγατρός του Παύλου και της Παυλίνας Παύλου. Το βράδυ παρεκάθησε σε δείπνο που παρέθεσε η οικογένεια Μ. Καραγιώργη.
20. Τον επισκέφθηκαν ο καθηγητής Γεώργιος Παπαδόπουλος, η σύζυγός του Κατερίνα και η μητέρα του Θεοδώρα. Το απόγευμα ετέλεσε τη βάπτιση της Άννας Λιβέρα στον Καθεδρικό Ναό Κοιμήσεως της Θεοτόκου Β. Λονδίνου. Ακολούθως παρεκάθησε σε Δείπνο που παρέθεσε η οικογένεια Δ. Λιβέρα.
21. Τον επισκέφθηκαν ο Σεβ. Μητροπολίτης Ελβετίας κ. Δαμασκηνός, οι Ιερείς Ηλίας Ζωγράφος, Βασίλειος Χριστοδούλου και Νικόδημος Αγγελής, η κυρία Χλόη Πετρίδη και ο κ. Ανδρέας Μιχαήλ. Το βράδυ προήδρευσε Συνεδρίας του Ε.Φ.Ε.Π.Ε. στα Γραφεία της Κοινότητος Απ. Βαρνάβα Wood Green.
22. Τον επεσκέφθη ο Ιερεύς Σπυρίδων Τσάκαλος. Το απόγευμα επεσκέφθη την Κοινότητα Αγίας Βαρβάρας Southend και ακολούθως παρέστη εις την τελετήν επί τη επετείω 150 χρόνων από της ανεγέρσεως του Αγγλικανικού Ναού Αγίου Ιωάννου Βαπτιστού στην ως άνω πόλη.
23. Προήδρευσε Συνάξεως των Αρχιερέων της Αρχιεπισκοπής.
24. Τον επισκέφθηκαν οι κ.κ. Χάρης Σοφοκλείδης, Γεώργιος Παρασκευαΐδης, Ευστάθιος Χατζηγιάννης, Χρήστος Μελωδίας και οι κυρίες Κατερίνα Χαραλάμπους και Κίκα Δανιήλ. Παρέστη σε δεξίωση προς τιμή του Γιώργου Νταλάρα οργανωθείσαν από την Τράπεζα Κύπρου.
25. Τον επεσκέφθη ο Σεβ. Μητροπολίτης Αγιάς και Συκουρίου κ. Παύλος. Ετέλεσε τους γάμους του Αλεξάνδρου και της Μαργαρίτας Ζαφειροπούλου στον Καθεδρικό Ναό Αγίας Σοφίας. Ετέλεσε τους αρραβώνες του Γεωργίου Στυλιανού και της Δέσποινας Ιωακείμ.
26. Προέστη της Θείας Λειτουργίας στον εορτάζοντα Ιερό Ναό Αγίων Αποστόλων Πέτρου και Παύλου Bristol.
28. Προέστη της Θείας Λειτουργίας στον Καθεδρικό Ναό Αγίας Σοφίας Λονδίνου.
29. Προήδρευσε συνεδρίας του Κ.Ε.Σ. της Αρχιεπισκοπής.
30. Προέστη της Θείας Λειτουργίας στον Ιερό Ναό Αγίων Αποστόλων Hertfordshire. Τον επεσκέφθη ο Υπουργός Παιδείας Κύπρου Δρ. Χρ. Χριστοφίδης, συνοδευόμενος από τον κ. Αντώνη Παπαδόπουλο, τον κ. Κλείτο Αυγουστίνο και την κα Έλλη Παπαφώτη. Επίσης ο Σύμβουλος Εκπαίδευσης της Ελληνικής Πρεσβείας Λονδίνου Δρ Νικόλαος Βολιώτης.

HIS EMINENCE ARCHBISHOP GREGORIOS' DIARY

MAY 1992

2. He blessed the wedding of George and Katia Papadopoulos in the Greek Cathedral of All Saints.
3. He celebrated the Divine Liturgy in the Greek Church Of Saint George, Kingston. He blessed the wedding of Chrystalla and Kyriakos in Liverpool. After he went to Manchester where he visited Fr. Sophronios Charis who is ill in hospital.
4. In the evening he gave hospitality to H. L. Dr. David Hope, the Bishop of London.
5. Mr D. Yiovaph of Milton Keynes visited him.

6-7. He visited Oxford where he was present at lectures given by Dr. Elliot which were organized by Mr Andreas Ydreos.

8. He was a guest at a supper given by the family of G. Makri (General Manager of The National Bank Of Greece). He was present at a function which was organized by the Greek Parents' Association.
9. He hosted a dinner given in honour of the visiting Metropolitan Paul Karveli Of Aghias And Sykourios and his entourage.
10. He celebrated the Divine Liturgy in the Greek Church Of Saint John-The-Theologian, Hackney. He was present at a function organized by the Yialousa Association.
11. Mr and Mrs Kyriakos Antonis visited him.
12. Mid-day he was a guest at a meal which Mr Ch. Sophokleidis gave. He presided over a meeting of E.F.E.P.E.
13. He presided at an episcopal meeting and a meeting of the committee of the Community Of Saint John-The-Baptist.
14. Mr D. Phlousas (Greek Students Union, Cambridge) visited him. In the afternoon he was a guest at a supper which Mr. and Mrs. Panayiotis Zacharias gave in his honour.
15. Dr. M. Roussos and Dr. St. Panteli of the Diaspora Trust's Committee visited him. In the afternoon he was present at a function which was organized by The Society Of Greek Scientists.
16. Mr and Mrs Nikos Empeirikos, Father Evagoras Constantinidis, Dr. Constantinos Xydas visited him. In the afternoon he attended a function which was organized by the Greek-Cypriot Brotherhood.
17. He celebrated the Divine Liturgy in the Greek Church Of Saint Anthony, Caledonian Road. He also blessed the wedding of Louis and Despo Loizou, the engagement of Christina and Stylianos Tophallis. In the afternoon he went to the Community at Stoke-On-Trent.
18. He had a meeting with the Trustees of The Anastasion Foundation and the director of the Bank Of Cyprus, Birmingham.
19. In the evening he attended a showing of a film Patmos: Echoes Of The Apocalypse of Lydia Karra, at the British Museum organized by the Hellenic Cultural Centre.
20. Revd. H. Embleton and Father Maximos Lavreotis visited him and he had a meeting with the committee of the Community Of Saint Eleftherios.
21. He attended the Educational Council which E.F.E.P.E. in co-operation with the two Educational Missionaries organized in the premises of the Dormition Of The Theotokos, Wood Green. In the afternoon he was a guest at a dinner given in honour of G. Babinioti. He presented a silver medalion of the Archdiocese to the professor and a commemorative gift, and also to the General Inspector of the Ministry Of Education Of Cyprus.
22. Mr. P. Vanezis and Father I. Yiosakis visited him.
23. He visisted Cambridge. In the afternoon he presided over a meeting of the committee of Saint Dimitrios, Edmonton.
24. He celebrated the Divine Liturgy in the Greek Church Of Saint Constantine And Helen, Croydon. In the afternoon he opened an Exhibition Of Painting at the Hellenic Fine Art.
25. He was present at a charitable function which Alexandra Bourgari organized.
26. He was present at a charitable tea which was organized by The Sisterhood Of The Friends Of The poor of the Cathedral Of Saint Sophia. In the evening he was present at a function which was organized by the Council Of Christians And Jews.
27. He presided over a meeting of the committee of the Community Of Saint Dimitrios.
28. He blessed the funeral of G. Theochari in Margate. He visited Helen Petri' s family, received hospitality from Mrs. Daphne Iliadi. In the evening he followed a speech at the Diaspora Centre.
29. Mr. Chr. Tsangaridis, Mr. Chr. Economidis and Father Iakovos Yiosakis visited him.

30-31. He visited Constantinople.

JUNE 1992

1. He was present at the official opening inauguration of "Cyprus Week 1992" at the Civic Centre, Enfield.
3. He celebrated the Divine Liturgy for the Leave-Taking of the Paschal Feast in the Greek Cathedral Of The Dormition Of The Theotokos, North London.
4. He celebrated the Divine Liturgy for the Feast Of The Ascension in the Greek Church Of Saint John-The-Baptist, Wightman Road, North London.
7. He celebrated the Divine Liturgy in the Greek Church Of Saint Barnabas, Wood green, North London, to commemorate the "Day Of Cyprus".
8. He went to Athens and was a guest at a supper given in his honour by the family of Mr G. Papadakis.
9. He performed the funeral service for the soul of George A. Papadakis in the
Church Of Saint Nicholas, Piraeus and returned to London.
10. Mr. Tsinkris, a compatriot, visited him from Australia.
11. He celebrated the Divine Liturgy for Psycho-Savvato in the Chapel of the Sacred Archdiocese. In the evening he was present at the community function of the Society Of Greek Scientists Of Great Britain.
12. He celebrated the Divine Liturgy for the Feast Of Pentecost in the Greek Cathedral Of Saint Sophia, London. In the evening he was present at the community function of the Greek-Cypriot Association, Birmingham.
13. Professor John Karavidopoulos, father Joseph Paliouras and Mrs, Phani Papasavva and Mr. Adamaneia Perchanidou. In the evening he was present at a supper given in honour of Professor Averill Cameron.
14. The priests, Father Stephen Maxfield and Father Athanasios Ledwich visited him.
15. At Heathrow Airport, he welcomed the Patriarchal Delegation who were visiting London to inaugurate annual Orthodox and Anglican conversations. The abbot of the Sacred Monastery Iviron, The Holy Mountain, visited him.
16. He participated in the conversations between the Orthodox and Anglicans, held in the Saint Catherine Foundation, East London.
17. He was a guest at the meal which was given at Lambeth Palace by the Archbishop Of Canterbury, Dr. George Carey in honour of the Patriarchal Delegation. Following this, he accompanied the members of the delegation, who had visited the Foundation, to the airport.
18. He celebrated the Divine Liturgy in the Greek Cathedral Of Saint Sophia, and after he presided over the meeting of the Auxilliary Brotherhood Of Gentlemen And Ladies which was held in the same Church. In the afternoon he administered the baptism of Olivia, daughter of Marios and Thaleia Dimitriadis in the Greek Church Of The Holy Unmercenaries, Gospel Oak. In the evening he was present at the community function of the Greek-Cypriot Association Of London.
19. He celebrated the Divine Liturgy for the patronal festival of the Greek Cathedral Of All Saints, London. He blessed the engagement of Stavros Stavrou and Ourania Karayiorgi, and baptised Vasileia Pavlou, daughter of Pavlos and Pavlina Pavlou. In the evening he was a guest at a meal given by the family of M. Karayiorgis.
20. Professor George Papadopoulos, his wife and his motherTheodora visited him. In the afternoon he administered the baptism of Anna Livera in the Greek Cathedral Of The Dormition Of The Theotokos, North London, and afterwards he was a guest at a supper which was given by the family of D. Livera.
21. His Eminence Metropolitan Damaskinos Of Switzerland, the priests, Father Ilias Zographos, Vasileios Christodoulou, and Nikodimos Angelis, and, Mrs. Chloi Petridi and Mr. Andreas Michais. In the evening he presided over a meeting of E.F.E.P.E. in the offices of the community of Saint Barnabas, Wood Green.
22. Father Spyridon Tsakalos visited him. In the afternoon he visited the Community Of Saint Barbara, Southend, and following this, he was present at the celebration of the hundred and fiftieth anniversary of the erection of the anglican church of Saint John-The-Baptist in the above town.
23. He presided at the episcopal meeting in the Archdiocese.
24. Messrs. Charis Sophokleidis, George Paraskevaidis, Evstathios, Hatziyiannis, Christos Melodias and the ladies, Mrs. Katerina Charalampous and Mrs. Kika Daniil visited him. He was present at a reception in honour of George Dalaras.
25. His Eminence Mitropolitan Pavlos visited him. He blessed the marriage of Alexander and Margareta Zopheiropoulos in the Greek Cathedral Of Saint Sophia. He blessed the engagement of George Stylianou and Despina Ioakeim.
26. He celebrated the Divine Liturgy for the patronal festival of the Greek Church Of The Holy Apostles Peter And Paul, Bristol.
28. He celebrated the Divine Liturgy in the Greek Cathedral Of Saint Sophia, London.
29. He presided over a meeting of the Central Educational Council of the Archdiocese.
30. He celebrated the Divine Liturgy in the Church Of The Holy Apostles, Cuffley, Hertfordshire.

Printed by St. Paul's Press
Tel: 071-272 2804/4373 Fax: 071-263 3240